

5/1309

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 4-వ తేది బుధవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస శుద్ధ నవమి ౯.

No. 281
సంచిక ౨౮౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవాచిచే జేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మూన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి,

నమకము

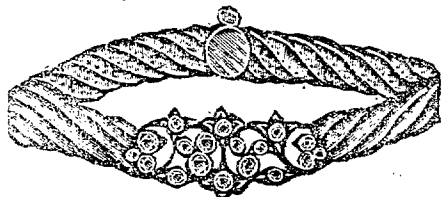
కల్పితేదు

మోసము లేదు

యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

1842

పురుషుల చేతిగొలుసులు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక మందరమైన మాదిరిలలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎత్తు మొద
లుకొని 6 సవరములు ఎత్తులవరకు తయారుచేయబడును. చేవారం మజారి ద్వీ 5 మొదలు గు 15 ల వరకు గలదు. మో
పుకు పుష్కరాగ కమలములు, పట్టె కంపులు, నీమకమలములుఅనున్న ప్రత్యేకముగా సొమ్ము చెల్లింపవలసియుండును.
సీమ వెండికి, సవరముబంగారుకు పూచి నిచ్చెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1 కి ర్పు. 1-0-0
డి.డి.పి. రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, 25, నైనాబాదు రోడ్డు, మద్రాసు.

గుజరత్ ఆయుర్వేదిక్ ఔషధములు

1947

ఎప్పుడును శ్రేష్ఠముగా నుండుటకు ఆయుర్వేదశాస్త్రమునందు ప్రాచీనములచే తెలుపబడిన
ప్రకారము వాటిని తయారుచేయుటయే ముఖ్యకారణము. అందుచేతనే అవి వైద్యులచేతను ఇతర
ప్రజలచేతను ఇది స్థాపించబడిన 1890 సం॥రమునుండి విడువక వాడబడుచున్నవి.

ఒకసారిపరీక్షించిన, మీకును సమ్మతము కలుగును.

గుజరత్ ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ

అహమదాబాదులోనున్న వైద్యరాజ జత శంకర్ లీలాధర్ గారచే స్థాపించబడినది.

1925 సం॥రం మద్రాసు, 1902-1921 సం॥రములందు అహమదాబాదు, 1918 సం॥రం
మట్లా, 1914 సం॥రం కలకత్తా, 1914 సం॥రం డెల్లి, 1916 సం॥రం పూనా మొదలగు స్థలములందు
జరిగిన ఆల్ ఇండియా ఆయుర్వేదీయ సమావేశములందును, హిందూ జాతీయ మహాజనసభలందును
అనేక స్వర్ణ, రజితపతకముల నిచ్చియున్నారు.

“ప్రతిచోటను ఏజంట్లుకావలెను”

అన్నిడి త్తరములు ఈదిగున విలాసమునకే వ్రాయవలెను. పూర్తివివరములు గల క్యాటలాగు
ఇనాముగా పంపబడును.

D. DESAI & Co.,

17, Edayapalayam Street, P. B. No 515 P. T. Madras.

పెల్లింగుటన్ సి నీ మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953

28-2-25 కనివారమునుండి 6-3-25 శుక్రవారమువరకు
కని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 8-15 గంటల నూటనీగలదు.

“నో డి ఫెన్సు” విట్రగాఫ్సు

విల్లియండ్స్ కన్, ఎడ్మండు జాన్ సన్ అత్యర్హతచర్యలు,
సాహసకృత్యములు, వింతలు చూడతగినవి.
4 వ న్యూసీరీస్ డి నెదర్ ఫుష్టర్సుకూడ చూపబడును.

కొందరు ఏజంట్లుమాత్రమే

కావలెను

ఈదిగువ తెలుపబడిన స్థలములందు మా కంపెనీకి సాను
ధ్యముగల కొందరు ఏజంట్లు మాత్రమే కావలెను:—లెజవాడ,
నరసారాపురేట, మార్కాళ్ళరము, నంద్యాల, కర్నూలు,
గుత్తి మొదలగు స్థలములందు కావలెను. మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి
మిస్టర్ ఎమ్. కె. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, బి. ఏ, ఎల్.
టి. గారు సవర స్థలములందు సంచార మొనర్చుచున్నారు.
కనుక ఏజంట్లుగా నుండగోరువాడు తక్షణమే పరభాషులను
(c/o పోస్టుమాస్టరు, నంద్యాల) విలాసమునకు పంపుకొన
వలెను. వారిని ఖుద్దున చూచి సంగతులను తెలుసుకొనవలెను.

బ్రాంచి సెక్రటరీలు డి ఎంవైరు ఆఫ్ ఇండియా

లైఫ్ అస్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,
తపాలవెట్టె నెం 237, మద్రాసు.

కిరసనాయిలు అమ్ముటకు

యే జెంట్లు కావలెను

వివరములకు డెకానల్ తేనియా అనులకంపెనీ ఆఫ్
యిండియా లిమిటెడ్, నార్త్ కోస్టర్స్ ఏజన్సీ లెనాటికి
వ్రాయవలెను.

జిల్లాజి మెంకటల స్మీనరసింహ్యారావు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 4-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 88 8 0 వరకు		
బియ్యము బస్తా	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలిబి ,, ప 43 గలది రు	14 0 0	14 8 0
నెల్లూరిబి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లిబి ,, డిటా ,,	16 4 0	16 8 0
కాసులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
నువ్వులు ,, ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 2 5 ,,	10 8 0	11 0 0
నెవగలు ,, డిటా ,,	10 8 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	12 8 0	13 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	13 0 0	15 8 0
ఉలపలు రు 164 ,,	8 4 0	8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	22 0 0
కొండాపురంవేరు నెవగపప్పుబా 1-కి ,,	55 0 0	60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	53 0 0
వేరునెవగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మిమకనూనె 122		
అముదము బా 1-కి ,,	184 0 0	185 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0	
కూరపసుపు ,, ,,	100 0 0	105 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరి)బా 1-కి ,,	110 8 0	115 8 0
గుంటూరిపొయ్యకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 50,55		
కాళసా సిపాయకట్టు ,, ,,	70,75	
డెల్లము బా 1-కి రు	35 0 0	52 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	30 0 0	52 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,,	32 0 0	33 0 0
చదరంప ,, ,,	32 0 0	35 0 0

6. లోహములు

పెండి 100 తులలిక ,,	74 0 0	75 0 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 11 0	22 0 0
సవరము 1-కి ,,	13 14 9	
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	260 0 0	275 0 0
రాగి డిటా ,,	235 0 0	200 0 0
అస్కాచక్కెర 236 పొలి గలది	84 4 0	35 0 0

7. రంగులు అతిజలైను

అవుక్కప్పుడు 20 డిగ్రీలు ,,	70 0 0	72 0 0
వొట్టిక్కప్పుడు డిటా ,,		
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,		

8. దూది

బోండా వెన్నబాదవ 1-కి రు	300 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0	
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0	
అనామదా గొడు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0	
నూళియేనుగ నెం 20 ,,	10 10 0	
జపాన్ నెం 20 ,,		
,, ,, 40 ఏ తేలిలు అయిరము ,,	13 6 0	
గోకాకు నెం 12½ ,,	8 10 0	
వద్యాన్ నెం 24½ ,,	11 4 0	
14½ క్విలెట్ పత్తి ,,	8 0 0	
నెం 20 తెన్న సింహం యీటె ,,	10 10 0	
నెం 22 ,, ,,	10 14 0	
నెం 12½ తెన్న పక్కసు ,,	8 8 0	
నెం 14½ ,, ,,	8 12 0	

జాబులు

కుట్టూరు పురపాలకవ్యవస్థ అధ్యక్షుడు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారగు శ్రీయుత నునికెట్టి శోభయ్యశ్రేష్ఠిగారి ఆధ్వర్యమున గుంటూరు లైన్ శ్రీమతి వెంకటాంబగారి జ్ఞాపకార్థమై ది 19-2-25 తారీఖున నెల్లూరు ఆంధ్రవాణి య బాలికాపాఠశాలకు రు 10-0-0 లును, గుంటూరు కారవాని కేలేనమనకు రు 5-0-0 లును, బందరు ఆంధ్రవాణికు కళాశాలకు రు 10-0-0 లును, విరాళ మొసంగబడినవి. వందలకొలదిదీనిలకు ఆన్వ ప్రధానమును వస్త్రధానమును గావించబడినది. (ఒకవిలేఖరి.)

శ్రీమతి వెంకటాంబగారి నిర్యాణము

నెల్లూరుజిల్లా అధ్యక్షుడు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు, కుట్టూరు పురపాలకవ్యవస్థ, మామిడి యాంధ్రభాషా గ్రంథ నిలయాధ్యక్షులు, బోంబాయి పారిశుధ్యము, అగు శ్రీయుత నునికెట్టి శోభయ్య శ్రేష్ఠిగారి సమాధిర్వారించి యగు శ్రీమతి వెంకటాంబగారు 1925 సంవత్సరము 7 తేది సోమవారమున నెల్లూరియందు కీర్తిశేఖరాలైనారని తెలుపుట కం తయ్యం చింతిల్లుమన్నారము. ఈయన పంచవీరశివప్రసాదయ్యారయ్య సకలసద్గుణములకు నికటము విరాజిల్లిన సాధ్వీ మణి. ఈమెవరణముజలన మృత గణినివిచారమునకు మేర లేదు. సర్వేశ్వరుడు వెంకటాంబగారి యాత్మకు శాంతిని ప్రసాదించునాతి!

తోట నరసింహులు కెట్టి.

శ్రీ రాజా రామాయంబారాణివారి జ్ఞాపకార్థము జరుగు పోటీపందెములు

అధికారరక్షణమునకు బాడేమింటకు, చదరంగ పోటీ పందెములు

ఈ శుభ శ్రీ ఉండునా జమిందారణి క్లబ్బువారిచే శ్రీగల్లప్రాలు యెట్టి జమిందారణి శ్రీరాజా రావు రామయ్యగారి జ్ఞాపకార్థమై సంస్థాపించబడినది. ఈపందెములు ప్రతి సంవత్సరమునూ గోదావరి జిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా శ్రీశైలవారాయణస్వామివారి కేసెస్థానమున, ముఖ్యముగా ఆంధ్రులెల్లరకు యాత్రాస్థలమునకు అన్న వరసందు జరుగును. యాదాద్రికి చేకవందలి కందుక శ్రీదానిపులులను, చతురంగవికారములను తప్పక పోటీచేయగలం గలకు కోరుతున్నాను. ఈ సంవత్సర మీ పందెములు 1925 సం|| రం మొదలు నెల వారమున తేది 1 శ్రీ సత్యవారాయణస్వామి వారి కల్యాణమహోత్సవములో శ్రీశ్రీశ్రీ వెంకటగిరి కుమార మహారాజువారి యాధిపత్యమున జరుగును.

దక్షిణాంధ్రమును బేడేమెంటునెట్టి ఒక్కంటికి రు 10-0-0 లు, చదరంగము పోటీవారు ఒక్కంటికి రు 2-0-0 మాత్రమే. చిట్టానులన్నియు పోటీపందెముల కార్యదర్శి 1925-వ ప్రెసిడెంట్ 1 వ తేదీలోపున అందునట్లు పంపవలెను. పోటీవార్లకు భోజనసాధనము లాచితము, బహుమతులవలెనరును.

వే 5 మింటు

రు 800 లు కిమ్మకుగల స్థిరజరిపాత్రము నొకదానిని శ్రీరాజా యినుంటి వెంకటరామారావుగారు ప్రధములుగా గెలుపొందినట్లును ముఖ్యజహునానముగా నొసగెనరు. ప్రథమమున గెలుపొందిన 5 గరికి రు 100 లు నిలువగల రెంబంగారు పతకములును, చాతీలో పోటీచేసిన 5 గరికి రు 50 లు కిమ్మకు గల ఒకరజరపాత్రమును, 5 రజర పతకములును బహుమతి మొసంగబడును.

చదరంగము

ప్రథమ బహుమానము రు 50 లు కిమ్మకుగల స్వర్ణపతకము; ద్వితీయ బహుమానము ఒక రజరపతకము.

మొత్తము నిబంధనలే అచట జరుపబడును. వివరములు తెలిసికొన గోరువారు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసినయెడల రూపు పుస్తకములను జడయగలరు.

చెలికాని మెకట రాజగోపాల నరసింహ

రామణింగారు

చెలికాని మెగ్గళాపుగారు

కార్యదర్శులు

అన్నవరం దేవస్థానం పెద్దాపురం తాలూకా గోదావరి జిల్లా కునివర్తి.

ధర్మవరము తాలూకాబోర్డు

(28-2-25 వ తేది సభ)

సభలో కలకలము

ధర్మవరము తాలూకాబోర్డు సాధారణసమావేశము గత నెల 28 తేదీన జరిగినది. ఒక రివ్యర సభ్యులదప్ప మిగతవారందరూ సభ కరుదెంచిరి. సేమ శ్రీయుత ఆర్. వెంకట సుబ్బయ్యగారిచే వందలదినప్రశ్నలు తీర్మానములు మాత్రము చర్చించుటకు బోర్డు సమావేశము జరుగజూపినది. సమావేశారంభమున యమ్. యెల్లారెడ్డిగారు అవసరకగు ప్రశ్నలన్నియు మునునీంచి సేమ చర్చించవలసియున్నది గాన ప్రస్తుత కార్యక్రమమును తాత్కాలికముగా ఆపుదలచేయవలసినిగా (అడ్జర్ ట్ మెంటు మోషన్) కోరిరి. విషయము:— గవర్న మెంటు వారిచే నియోజితములయిన ప్రస్తుత అధ్యక్షునియందు చదువు నంతమాత్రమును విశ్వాసము లేదని తీర్మానించుచు, అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను సారాంశమును తక్షణమే ప్రకటించవలసినిగా స్థానికస్వపరిపాలనాశాఖా మంత్రిపుంగవులను వ్రాశించుట.

శ్రీయుత సి. రామమండ్రయ్యగారు యెల్లారెడ్డిగారి కోరికను బలపఱచుటకు ప్రతిపక్షముగా ప్రెసిడెంటుగారు ఆటక పలచి తాము సభను అడ్జర్ ట్ చేయమనియు, అట్లనందు అడ్జర్ ట్ మెంటునుగూర్చి తెలుపలేదనియు చెప్పిరి. అంతట ఆర్. వెంకటసుబ్బయ్యగారు అడ్జర్ ట్ మెంటు మోషన్ గురించి యాత్మలో తెలుపవలసినయెవరము లేదనియు, కడచినపంపురము పెనుగొండ తాలూకాబోర్డునందును అడ్జర్ ట్ ప్రెసిడెంటుగారు ప్రారంభమున అడ్జర్ ట్ మెంటు మోషన్ అంగీకరించక పిమ్మట సభ్యులందఱును అడ్జర్ ట్ మెంటును గోరగ సభ్యుల యభిప్రాయమునకు బద్ధులై సభను ఆపుదలచేసి చర్చించవలసిన ప్రశ్నలన్నివిషయమునుగూర్చి సభను జరిపిరిగాన తామును సభ్యుల యభిప్రాయమునకు బద్ధులై సభను 1 గంటకాలము ఆపి యెల్లారెడ్డిగారి కోరికను నెఱవేర్చవలసినదని నుడిచిరి. కాని ప్రెసిడెంటుగారు తమపట్టుదలకు విడువక యేమి చెట్టు అభిప్రాయ పడినను, తానమాత్రము అడ్జర్ ట్ మెంటున కంగీకరించుట లేదని సభ్యుల యభిప్రాయములను తృప్తికరించిరి. అంతట సభ్యులు తాము వేసినసభను తిమిప్రశ్నల అవసరమును విషయమునునీంచి జరుపుకొనెదమనియు, తమసభి జరుగువరకును తమస్థానమును ఎవలకొనవలెనని ప్రెసిడెంటుగారిని కోరగా వారాస్థానము తమకు గొర్న మెంటునా రొసగియుండుటచే తమ స్థానమును విడువబాలనని నుడిచిరి. అంతట సభుజేరియున్న సభ్యులు వైసు ప్రెసిడెంటు శ్రీయుత చన్నారెడ్డిగారిని ప్రశ్నలసభ కధ్యక్షులుగా నెన్నుకొని సమావేశమును ప్రారంభించిరి. అంతట చన్నారెడ్డిగారు మినిటీపుస్తకము నివ్వవలసినదిగా నొక కాగితపుముక్కలలో వ్రాసి ప్రెసిడెంటుగారి కివ్వగా వా రద్దానిని తీసికొని 'దీనిని ఇందులోనే ఉంచెదనని, మినిట్ పుస్తకమునం దిడుకొనెరి. అంతట చన్నారెడ్డిగారు కాలబలచిని బోర్డు అభిప్రాయమును ప్రెసిడెంటుగారు తెలుల తృప్తికరించుచున్నారో చూడుదని పలుకగా, వంకట సుబ్బయ్యగారు లేదో మాటలాడ బ్రయత్నించి లేవగా నీవు మాటలాడవద్దు మాన్పుము అని ప్రెసిడెంటుగారు చెయిబట్టి లాగ బోగా 'నన్ను మాట్టుకుము' అని అంటూ బోర్డువారిని తృప్తికరించుట భావ్యముగాదని చెప్ప నాకు గౌరవ మివ్వక నాయెడల విశ్వాసగాహిత్య తీర్మానమును మీరు గొర్న మెంటువారికి బంప నుద్ద్యుక్తులై యుండ సేమ మీరు గౌరవము నిచ్చెదనా? యని ప్రెసిడెంటుగారు పలుకుటయు, బోడనే ఒక మెంటు ప్రెసిడెంటును తీవ్రముగా సభి చేపించుచు బలుకుటయు జరిగిన తర్వాత సభలోని కలకల మడంగెను.

పిమ్మట హాజరున్న 10 గురు సభ్యులును వైసుప్రశ్నలకు యిచ్చుతత్వమున 'సమావేశమై' సభాకార్యక్రమములకు గాను తెల్లకాగితముల నివ్వవలసి మోడే గుమాస్తాగారి ననుగ ప్రెసిడెంటుగా నివ్వవలసి తీవ్రముగా అజ్ఞ చేసిరి. అపుడు బహుమతి తెల్లకాగితముల చెప్పించుకొని సభను ప్రారంభించి యాక్రింది తీర్మానమును చేసిరి.

"ప్రెసిడెంటుగారివలన నిదినరకు జరుపబడినట్టి అక్రమ మయినట్లయ్య, నేటిదినమున సభయందు ప్రెసిడెంటుగారు కనబడిన నిరంకుశమైనట్లయ్య, అసభ్యమైనట్లయ్య చర్యలను ఖండించుచు గవర్న మెంటువారిచే నియోజితమైన ప్రెసిడెంటుగారియందు యాబోర్డువారి కేటాటి విశ్వాసము లేదనియు, త్వరలోనే యితర తాలూకా బోర్డులవలె యీతాలూకాబోర్డు నకుగూడ తమ ప్రెసిడెంటును తామే యెన్నుకొను హక్కు నివ్వవలెనని గవర్న మెంటువారిని ప్రార్థించినటుల ఏకగ్రీవముగా బోర్డువారు తీర్మానించుచున్నారు."

జిల్లాబోర్డుల పరిపాలనము

1923-24

ప్రభుత్వవిమర్శనము

గుంటూరు

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు పరిపాలనము మొత్తముమీద తృప్తికరముగ నున్నదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచు బోర్డువారు మధ్య మధ్య గ్రాంట్లు కావలెనని కోరినవిషయములనుగూర్చి ప్రత్యేకముగ పేరుకొనవలెననిరి. ఈబోర్డుక్రింద 112 మైళ్ల ట్రంకుతోడ్డును 767 మైళ్లు యితరతోడ్డును గలవు. వోలు గట్ల ఆదాయము, 50048 రూ॥ లనండి 82477 ఖర్చుచేయెను. ఈసంవత్సరమేమియును నిర్మాణకార్యములు పెద్దమేమియును జరుగలేదు. ఈజిల్లాబోర్డుక్రింద ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధి యితరజిల్లాలతో గమానముగనేయున్నది. జిల్లామొత్తముమీద నూటికి 63.5 బాలురును 22.1 బాలికలును విద్యగాంచుచున్నారు. బాలరవిద్యలో ఒంగోలు, తాలూకా అగ్రస్థానము వహించుచున్నది. బాలికలవిద్యయందు గురజాలతాలూకా వెనుకబడియున్నది. బోర్డుపాఠశాలలు 460 నుండి 489కి పెరిగినవి. గుంటూరు, తెనాలి, ఒంగోలు, నరసరావుపేట, సత్రెపల్లితాలూకా బోర్డులు ఎదుర్కొనవలసినవిధించెనుగాని ప్రాథమికవిద్య నిర్బంధము జేయబడలేదు. జిల్లాబోర్డుక్రింద 8 సెకండరీ పాఠశాలలు గలవు. ఇందు విద్యుహేనుస్కూళ్లుగ నున్నవి. ఇ. ఇ. ఇ. బాపట్ల, రేపల్లె, దుగ్గిరాల, కొల్లూరు, తురుమెట్ల గ్రామములలోనున్నవి. అద్దంకిబోర్డు మిడిలుస్కూలు దాచేపల్లికి మార్చబడినది. పేనుకలరా యొక్కవగ శేతున్నను స్కూలుకమువలన 512 నుండి చనిపోయిరి. టీకాబువేయుటలో నభివృద్ధిగల్గెనని వ్రాయుచు యింకనుస్కూలుకము శేతుండ జేయవలెనన్న టీకాబువేయుట యొక్కవ అభివృద్ధి గావలెననుచున్నారు. కొటప్పకొండ దేవస్థానం బ్రెస్టీసుండి రావలసినవిరాళమును రాబట్టుటకై నరసరావుపేట తాలూకాబోర్డువారు న్యాయవాది సలహానుబుద్ధుకొని పలెనని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. తెనాలి రేపల్లెలు వలన 104758 రూపాయలు ఆదాయమువచ్చెను. అనగా అసలు పెట్టిన పెట్టుబడిమీద నూటికి 6.9 వా॥ వచ్చెను. సముదాయములను నేతనస్థలములను సంపాదించి యిచ్చుపని సత్రెపల్లి తాలూకాబోర్డుక్రింద పూర్తియయ్యెను. బాపట్లలో నింకను జరుగుచున్నవి. ఒంగోలు, తెనాలి, నరసరావుపేట, బాపట్ల తాలూకా బోర్డులు సప్తముతో ప్రారంభమయ్యెను. సత్రెపల్లి బోర్డుదప్ప మిగిలినవానికిని జిల్లాబోర్డును ఖర్చుకన్న ఆదాయమే యొక్కవగనందెను. ఈసంవత్సరము 17యూనియనులు దీనిజేయబడెను. ఇదివరకున్న విరుద్ధాయసంఘములుగాక అప్పీలుకమిటీయొకటి యాసంఘము నిర్మింపబడెను.

గోదావరి

ఈజిల్లాబోర్డు పరిపాలనమును మొత్తముమీద తృప్తికరముగనందెనని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. ఈబోర్డుఅధ్యక్షుడు ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన అనధికారసభ్యుడు. తాలూకాబోర్డులన్నిటికిని అనధికారఅధ్యక్షులు యొప్పుకొనబడిరి. ఈజిల్లాలోని 19యూనియనుబోర్డులను మొత్తముమీద నిలవతోనే యుండెను. ఒక్కపితాపురంతప్ప మిగిలినతాలూకాబోర్డులయొక్కయుజిల్లాబోర్డులయొక్కయు అధికస్థితి తృప్తికరముగ నుండెను. జిల్లాబోర్డు పితాపురం తాలూకాబోర్డుకు 18,902 రూ॥లు విరాళమిచ్చిలోబుత్సంపహాయముచేయుగా ప్రభుత్వమువారు బోర్డున్న అధికస్థితిలో యిట్లుజేయవలెనను బాగుండెడినని తెలుపుచున్నారు. ఈజిల్లాలో నూటికి 64.2 నుండికి కొంకిపురుగుకోగ మున్నటుల కనుగొనబడి చికిత్సజేయబడుచున్నది. కలరాయొక్కవ శేతున్నను 84నుండి చచ్చిపోయిరి. స్కూలుకమువలన 218నుండి చనిపోయిరి. టీకాబువేయుట బాగుగనే అభివృద్ధిగాంచెను. ఈజిల్లాలో విద్యుహేనుస్కూళ్లును 9మిడిలు స్కూళ్లునుగలవు. ఈసంవత్సరము 84బాలర పాఠశాలలు ప్రొత్తగ బెట్టబడెను. సంవత్సరాంతమునకు బోర్డుక్రింద 512బాలర పాఠశాలలును80బాలికలపాఠశాలలునుండెను. ఇందు 58 ఆదితంబ్రులకును 16యలకును 9యితరనిమ్మ బాతులకును యేర్పాటుజేయబడెను. ఉపాధ్యాయులు ట్రయినింగుకైన పంపవలెను. శానారీఫానే ట్రయినింగైనవారిని నిడుమింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు మత్తువుజేయుచున్నారు. ఇతరజిల్లా లనేకములందు కన్న యాజిల్లాలో కోడు బాగుగనున్నటుల ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు.

పురభోత్సవమును

3తో మంకమునందే బయలుదేలుట

సమగ్ర నిశ్చయింపబడును.

3 ఇతర నిమ్మ బాతులకును పాఠశాలలు గలవు. ఈజిల్లాబోర్డుంద మొత్తము 1289 మైళ్లతోడ్డులవు. కృష్ణాతూర్పుదెట్టలో ద్ద అభివృద్ధినిగూర్చి త్వరలోపనిచేయబడునని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు.

కడపజిల్లా ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాఠ్యాయుల సంఘము

ఏలూరు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రారంభ విద్యాసంఘమువారు రివమేరకు, కడపజిల్లాలోని ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాఠ్యాయులందరు కడపబుక్ బెల్లందుండి మునిసిపల్ స్కూలులో హజరై, తమ స్థితిగతులను అధికారులకు తెలుపుకొనుటకు జరిపిరి. మహారాజశ్రీ సి. పి. రామచంద్రరావు బి. ఏ. బి. గారు ఆధిపత్యము వహించిరి. ఏలూరులో 2-1.25 తేదీన ప్రారాష్ట్ర ప్రారంభవిద్యాసంఘమువారు చేసిన 20 తీర్మానలు సభవా శేకగ్రీవముగ అంగీకరించిరి. ఈ అంగీకారము నూనించుచు ఒక తీర్మానము గానింపబడియె. సదరుతీర్మానము ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రారంభవిద్యాసంఘాధ్యక్షునికి తెలియించుటకు సభాధ్యక్షుడైన శ్రీయుత రామచంద్ర రావుగారికి కార మొసంగబడియె.

కడపజిల్లాలో ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాఠ్యాయ సంఘ కటి సెలవులబడియె. సంఘమునకు అధికారులు ఎన్నుకొనరి.

(ఒకవిలేఖరి.)

వడుకు నూలు — విడుదల

వార్షికమేజిల్లా కాంగ్రెస్సంఘము - బండరు

మేజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద త్వేకముగా బండరు పట్టణములో ధర్మరాటులపై ప్రత్యేక విడుదలనూలు ఘూరు 20 మునిగులవరకు మార్కెట్ములో అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నది. నూలు అంతయు అంగళముల ఆకున సీమనూలుచిలపలచిని పోయింది వోడూ టెకు చాలా అనుమలముగానున్నది. ఈనూలు ఘూరు 12 మొదలు 25 వ నెంబరు వరకు నెంబరువారి చేరుచేయబడి. నూలు ధర ఏ నె 13 రు 8-8.0 మొదలు అందుకు పాయలవరకు నాణ్యమునుబట్టి యుండును. కావలసినవాడు ముగ వచ్చి చూచుకొనిగాని అద్యాప్తుతో అర్హతంపి తేప్పించుకొనవచ్చును. ఈజిల్లాయొక్క ఉపయోగము నుంచి యేకులు, కరుళ్లుదిండ్లు, చెవులు వగైరావస్తువులన్ని అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నవి. పురమాయిషీగా తయారుచేయబడిన అన్నివిధములగు రాటుములుగూడ విక్రయమునకు నడుగునున్నది.

బండరు. బై. వెంకటసుబ్బారావు, కార్యదర్శి.

ఎంగు యిండియా

బైబిలు - ఉపనిషత్తులు

ఒక హితై పి సూ చ న

“బైబిలు కిరీ భాషలలో ప్రకటింపబడెను ఉపనిషత్తులు భగవద్గీతయును ఎన్ని భాషలలో ప్రకటింపబడెను? కుమారగురుకు, సంపదులకు అనాధలకు క్రైస్తవమత ప్రచారకు లెన్ని కరణాలయముల నేర్పరచి? మీరెన్ని ఏర్పరచితిరి?”

“అని యొక శ్రేయోభిలాషి నాకు వ్రాసెను ఇట్టి లేఖలు నాకు తరుచుగా వచ్చుచున్నందున. ఈ హితైకునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటవసరము. క్రైస్తవ మతబోధకులదీక్షను త్యాగమును నేను చాల ప్రశంసించెదనుగాని వారు వానిని తరుచుగ నుర్వినియోగము చేయుచుండునని వారి కెఱిగింపబడు నే నెన్నడును చెనుదీయలేదు. బైబిలును ఎన్ని భాషలలో ముద్రించిన నేమి లాభము? కట్టునందు (పేటెంటు మెడిసిను) లను అనేక భాషలలో పత్రికలలో ప్రకటింపబడుచుండును. అంతమాత్రముననే అది ఉపనిషత్తుల కంటెను శ్రేష్ఠములగునా? ఒక దోషము నత్యధికముగా ప్రకటించుటవలన పది నత్యముగా మారునా? ప్రకటన తేనంతమాత్రమున నత్యము దోషముగా పరిణమించునా? ప్రాచీన క్రైస్తవమతబోధకులు బోధించినపుడు బైబిలునుండిన శక్తినేను నిజముగా లేనేలేదు. సత్యతై ఎటుల పనిచేయునో యిహితైకున కనుభవము లేచని తోచుచున్నది. కావుననే బహుభాషలలో ప్రకటింపబడుటవలననే అధికృత కలుగునని అతడు తలంచెను. సత్యము ఘనంతము కావలెనని దాని ప్రకారము నడుచుకొనవలెను. నిజమును తెలియట యీ లేఖరి అభిప్రాయమైనచో గీతోపనిషత్తులు చాల కొద్దిభాషలలో మాత్రమే ప్రకటింపబడెననియే నేను తెలిపెదనుగాని ఎన్ని భాషలలో ప్రకటింపబడెనో తెలుసుకొనవలెనను కుతూహలము నాకెన్నడును కలుగలేదు.

క్రైస్తవ మిషనరీలు చాల కరణాలయముల నేర్పరచిన మాటయు నిజమేగాని నే నొక్కదానినిగూడ నేర్పరచియుండలేదు. కాని నేను చలించుట లేదు. ఈ విషయమున నాకెప్పురి తోచు జోటి లేదు. దైవము తోపించిన కిరిని ఉడతాట్లకితోనేను మానవసేవ చేయుచున్నాను. ఆశీస్ కనేక మార్గములున్నవి. వానిలో శరణాలయ నిర్మాణము గూడ నొక మార్గమేగాని అదియే ఉత్తరమార్గమనవీలులేదు. మత వ్యాప్తినిచేయునట్లేముతో నే వాని నేర్పరచినచో దానికేల శ్రేష్ఠతగూడ తొలగిపోవును. నిష్కాముముతో చేయబడిన నేవయే ఉత్తమాత్మము. నా భావమున కపార్థమును కల్పింపవలదు. ఆశరణాలయములతో నిష్కాముముతో పనిచేయుచున్న త్యాగ విహింసవారిని నేను చాల ప్రశంసించెదను. అనిహియును వికలాంగులగు స్వదేశీయులకు నేవచేయుటయందుగూడ భారతీయులు శేవలము దయాశూన్యులైన వ్రాయవలసినవిషయములకు నేను చాల లజ్జ నొందుచున్నాను. స్వదేశీయులకే వారు నేవచేయుట లేదనినపుడు విదేశీయులమాట మరి చెప్పనేటికి? (మో. క. గాంధీ.)

“కంటిలోని నలుసు” అండ్ “ప్రాచీన సాహిత్యము”

అచ్చగుచున్నవి

కవిసార్వభౌమ డాక్టరు రవీంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి వంగ భాషయందలి “వోఖేర బాలా,” “ప్రాచీన సాహిత్యము” లకు వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి. పండిత టి. రామ శర్మగార లొనర్చిన యాంగ్లానువాదము. మొదటిది సామాజిక నవల, పాత్రపోషణ మత్యద్భుతము. గంభీర భావగర్భితము. వెల రు 1.8-0. రెండవది ప్రాచీన సాహిత్య విమర్శనము. ఇట్టి గ్రంథమంగ్రహమున నరిది; వెల రు 1.0-0. 80.4-1925 లోగ నార ప్రచురణానికి రు 1-2-0, రు 0.12-0 మాత్రమే కనుక మీ యార్డ్రను త్వరగబంపుడు.

వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి.
పత్రికొండ, కర్నూలుజిల్లా.

నొక్కిచెప్పుచున్నారు. వారిపక్షమే ధర్మపక్షము. వారిసము అహింసయే. తాముకష్టముల పాలగుటవలన ప్రపంచము తను తామాకర్షింపగలిగితిమను విషయమును వీరుగ్రహింపను. అదివరకు వైకముపే రెవరికి తెలియును? అదిగాక అసశ్యత కొన్ని శతాబ్దములనుండి దేశమున వేరూనియున్న క్రిదుచారము అట్టిదానిని రూపుమాపుటకు సంస్కర్త లొకవత్తుము శ్రమపడుట యొక లెక్కయో? ఓర్వనివడలిన పరాజయః నిశ్చయము. కడవరకును దైర్యమునుచిక్కబట్టవలెను ఇంతకంగత్యంతర మేదైనకలదా? తలలుపగులగొట్టుటవలన నెంతవత్తుమును లాభముకలుగదు. పూర్వాచార పరాయణులలో కొంతమంది మృతినొందినచో ప్రజలసానుభూతికి వారు పాత్యులగుదురు. సంస్కర్తలను ప్రజలుబహిష్కరించెదరు. పూర్వాచారుల బల మధికమును. దౌర్జన్యము నవలంబింపదలచినచో ప్రభుత్వమువారి నిరోధముగూడ ప్రబలమగును. ఒకవేళ దౌర్జన్యమువలన వైకములో జనుముకలిగినను అది తాత్కాలికమేయగును. మనఃపూర్వకముకాదు. కాన విరోధమెప్పటివలెనే తలమాపుచునే యుండును.

అస్పృశ్యతయందుగూడ జను భావమును పూర్వాచారులకుగూడ కలుగజేయుటవలననే స్థిరమగులాభము కలుగగలదు. దానికి కష్టములపాలగుటయే సాధనము. విజయమునకు ద్వారదారి సత్యాగ్రహమే. దౌర్జన్యమువలన సంస్కరణములను సాగించుటకు ఒకవత్సరముచాలదు. వందలకొలది వత్సరములు పట్టును. విరోధాఖండమున సంస్కర్త లెన్నివందల ఏండ్లలో శ్రమపడినగాని స్థిరపడలేదు. అది స్థిరపడిన దని యిప్పటికిని చెప్పవీలులేదు. ప్రతికూలత వహించినవారు మృతినొందిరిగాని మనఃపూర్వకముగ సన్యుతంపలేదు. సంస్కర్తలు ప్రతిహేతురవధింపదు తాముగూడా ప్రాణముల వర్పించుటవలననే మరి కొందరైన సంస్కర్తల త్యాగమును చూచియే విఫలైరి. కాన వైకసత్యాగ్రహము అదైర్యము నొందవూడదు. అట్టి వారు కొద్దిమంది మాత్రమే మిగిలినను విజయమింతలో కలుగదని తోచిననుగూడ వారు లొంగగూడదు. సత్యాగ్రహమునగా అహంకారమును పూర్తిగా జయించుటయే. అత్యధికమగు విసమ్రతయును ఓరిమియును గాఢ విశ్వాసమునుండవలెను. అదియే దానికి బహుమానము (మో. క. గాంధీ.)

వాలంటీరు లెట్లుండవలెను?

మహాత్ముని అభిప్రాయములు

ఎస్. ఎస్. హార్దికారుగారు వాలంటీరకు నొకపత్రికను నెలకొల్పిరి. ఇంతవరకు రి పత్రికలు వచ్చినవి. అందు మూడవ పత్రికలో గాంధీమహాత్ముడు ‘వాలంటీరన నెవ్వరు? వాలంటీరు లెట్లుండవలెను?’ అను విషయమును గూర్చి వ్రాసెను. దాని క్రింద మేము తర్జుమాచేసి ప్రకటింపచున్నాము.

“వాలంటీరు భారతభూమియందు భవిష్యత్తున పైనికుం గా నుండును. అందుచే వాలంటీర్ల నెన్నుకొనుటలో కొంత శ్రద్ధ వహింపవలసియున్నది. 1921 వాలంటీర్లు అమితసహాయ మొనర్చిరి. అంతకు మెల్లముగ కీడునుగూడ ఘటిల్ల జేసిరి. అట్లు చేయుటకు కారణము సమర్థులైనవారి నెన్నుకొనకుండుటయే.

వాలంటీర్లు దేహపరిశ్రమయం దారిలేరి యుండవలెను. జిల్లున్న గాని గుంపుల నవలంబజాలరు. ప్రభుమచిత్వ సేవ్యయం వలెను. యుద్ధపైనికునివలె తరిగితునందియుండవలెను. వాలంటీర్లు కాగోరువారి కీక్రింది యర్హత లుండితీరవలెను.

1. వాలంటీర్లు నిజము చెప్పవలెను. నమ్మకముగానుండవలెను. దౌర్జన్యరహితులై యుండవలెను.
 2. విధేయతకల్గి క్రమశిక్షను బడసి ఆజ్ఞలకు బద్ధులై ధైర్యవంతులయిండు.
 3. దేశీయులు పరిగ్రులైనను నీచులైనను సకల వారియల గౌరవముతో అనరణితో న్నేహభావముతో మెలగవలయును.
 4. హిందూసాసనభావను నేర్పియుండవలెను.
 5. ప్రతి నెలయును 2000 గజముల నూలు వడుకవలెస్కకీర నేర్పియుండవలెను.
 6. స్వయముగా వంతులు నేర్చుకొనవలయును.
 7. అస్పృశ్యతాపాతకమును కడిగి నేనియుండవలెను.
 8. హిందూమహమ్మదీయసభ్యతయందు పరిపూర్ణవిశ్వాసము గల్గియుండవలెను.”
- అని గాంధీమహాత్ముడు 29 జనవరి తేదిన శిల్లనుండి వాలంటీరుపత్రికకు వ్రాసెను.

మదరాసు వార్తలు

తపాలావార్తలు:—కొలంబోనుండి దక్షిణాఫ్రికాకు, కొలంబోనుండి నూరీనుకు పోవుతపాలాలు 5 లేడి పాయంత్రం 6-25 గంటలకు జనరల్ పోస్టాఫీసువద్ద మూసివేయబడును.

రాకపోకలు:—కొల్లంగోడ రాజాగారు మదరాసు వచ్చిరి. మదరాసు పోస్టుమాస్టర్ జనరల్ హేన్రీ గాడ్, ఆర్. డబ్ల్యు. లిటిల్ వుడ్ ఐ. ఏ. ఎస్. గారు మదరాసుకు వచ్చిరి.

చెన్ననగర ఆరోగ్యము:—1925 ఫిబ్రవరి 28లో ఆంగ్లనగరమున 45.9 సం||పు రేటుప్రకారము చనిపోయినట్లు లెవేరినది. స్కూటకము 80 మందికి రాగా 32 మంది చనిపోయిరి. ఇద్దరకు కలరాతగిలి చనిపోయిరి. ఇతరజ్వరములవలన 82 మంది చనిపోయిరి. గతవత్సర మివారములో 42.4 రేటుప్రకారము చనిపోయిరి.

మైలాపూరుసంగీతసభ:—8 లేడి 4-15 గంటలకు గోపాలనాథకర్ వన్నియాసంగంస్కూలు హాలులో మహారాజపురం విశ్వనాథయ్యగారు గాత్రం; మధుర సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఫిడేలు; మదరాసు వేణునాయకర్ మృదంగముతో పాటకచ్చేరి జరుగును.

గాంధీమహాత్మునకు స్వాగతము:—గాంధీమహాత్మునికి స్వాగత, విష్ణులనుగూర్చి ఆలోచించుటకు రేపు మహాజనసభామందిరమున 5-30 గంటలకు మదరాసు కాంగ్రెసు కమిటీవారి ఆహ్వానమున జరుగునని ప్రెక్టరీగానున్న ఆదికేశవులు నాయకుగారు తెల్పుచున్నారు.

ఒకనవరణ:—నిన్నటిదినం (8-3-25 మంగళవారము) ప్రచురించబడిన మచిలీపట్నం డి|| ము|| కోర్టులో 1. ఓ. ఎస్. నెం 782/1912, ఇ. పి. 249/1924 2. ఓ. ఎస్. నెం 845/1918, ఇ. పి.-1925 నోటీసులలో ఉచ్చా లక్ష్యనరసింహారావు అని ముద్రించుటకుబదులు పారబాటున పచ్చా లక్ష్యనరసింహారావు అని ప్రచురించబడినదని మా పత్రికా పాఠకమహాశయులు తెలికింప ప్రార్థితులు.

కుమ్రోగనివారణసంఘము మదరాసుబ్రాంచి-నూతనవిరాళము

ఇదివరకు చేరిన మొత్తము	14200
జస్టిస్ స్పెస్సర్	50
లక్ష్మీ కల్ డి. జి. రాయ	25
లక్ష్మీ కల్ ఎఫ్. ఎఫ్. ల్యూస్	190
ఎఫ్. అమృతాగ్ ఎస్ట్రెయిర్	50
ఇ. జె. బి. శ్రీకృష్ణ ఎస్ట్రెయిర్	80
రా బి ఏ. ఎం. ఎం. మురగప్పశెట్టిగారు	1000
20 కి రక్తమువచందాలు	5

మొత్తము 15460

తే|| 7-3-25 శ్రీ శనివారము
సింహపురి సుగుణవిలాస సభవారు
సావిత్రి

నాటకమును నెల్లూరు టౌను హాలులో ప్రదర్శించెదరు
సత్యవంతుడు:—యడవల్లి నూర్యనారాయణ తావుగారు.
సావిత్రి:—కడియాల రత్నయ్యగారు
యముడు:—మైసూరు కృష్ణమూర్తిగారు

సీసా 1.8 రూ|| 2-0-0. **కలకత్తా** వి. పి. ఛార్జీ వేరు
యాయుడు గనేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్ర ద్వారమునుండి వెలువడు ప్రాసమును మాత్రము విడుదలపర్చుట గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాగులను, నెంటునే నిలిపివేయును. శ్రీమంతులగు యేదిభయమున భయమునాధులయిననూ ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును.
ఆనందకుటీరము, పోస్టుకార్య. 245
మదరాసు.

శ్రీమద్రమారమణ గోవిందోహరి
చీరాల రామనగరున దేవాలయ
శంఖుస్థాపనోత్సవములు
(నిన్న చెలిపినప్రకారం 5 లేడిని గాక 7 లేడిన జరుగును)

స్వస్తిశ్రీ రక్తాక్షినామసంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౨ లు (7-3-25) శనివారం, పుష్యమి నక్షత్ర యుక్త మిధునలగ్నమున శ్రీ శ్రీ శ్రీ రామ నగరు గ్రామమున శ్రీ కోదండ రామచంద్రస్వామి వారి యొక్కయు, శ్రీ రామలింగేశ్వర స్వామి వారి యొక్కయు ఆలయముల నిర్మాణప్రారంభ (దంఖుస్థాపన) మహోత్సవమునూ, శ్రీరామ శండు శిబిరముయొక్కయు, విద్యాస్థానము యొక్కయు నిర్మాణారంభోత్సవమునూ జరుగును. —దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య.

శ్రీరామకృష్ణ మఠము
వలదలచే బాధపడినవానికి సహాయము

1924లో దక్షిణదేశమందు కావేరి భూనికడులును కొన్ని పశ్చిమతీరవదులును పొంగి కోయంబత్తూరు, నేలం, తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి, మలరాడు జిల్లాలలోను కొన్ని తిరువాణ్ కూరు సంస్థానములందు కొన్ని భాగములందును ప్రజలుపడిన కష్టములను దీసివేయుటకు మద్రాసు శ్రీరామకృష్ణమఠమువారు చేసినసహాయము ప్రశంసనీయుచుగడుచున్నది. ఈసహాయము ఆత్మ స్వాతంత్ర్యమునకును ప్రపంచక్షేమమునకును తోడ్పడుచుండును. ఈ సదుద్దేశ్యముతోనే దేశమునం దెవిడమైన కష్టము ప్రజలకు గల్గినను ఈమఠమువారు తగినసహాయము జేయుచుండురు. 1924 లో దక్షిణదేశమందును వలదలచిన నష్టముగల్గెనని వివగానే యీమఠపు స్వాములిద్దరుపోయి భవసహాయమును వస్త్రసహాయమును జేసిరి. అన్నములేనివారికి బియ్యమును పంచిపెట్టిరి. ఈ సహాయము నిమిత్తమై 66489-5-2 రూపాయలు వసూలైనట్లును యిందు 58796-2-0 ఖర్చైనట్లును మిగతా డబ్బు 12783-3-2 రూపాయలు మద్రాసు శెంట్రలుఆర్డరును బ్యాంక్లో నున్నట్లును నివేదికయందు చెబుపబడినది. ఈ మిగిలిన డబ్బును మూలము జేసికొని ప్రాచీన డెంటు రీఫ్రండును స్థాపించి సేవకమువారు ద్వింధియున్నారు. ఇట్టిపనిని ఉత్తరదేశములో నీ మఠమువారు చేసియుండిరి. ఈవలదలసహాయమునందు పీరికితోడ్పడినవారందరకును శ్రీ రామకృష్ణమఠమువారిలో బాటు మేమును గృతజ్ఞతను చెబుచున్నాము. ప్రత్యేకముగ శ్రీ రామకృష్ణమఠము వారు జేసిన యీమానవసేవ ప్రస్తుతింపదగియున్నది.

బావలాహత్య కేసు

దాసుగారు
న్యాయవాదిగానుండరు.

ఈ వార్త నిరాధారము

సేనుగు ప్రగారి ప్రకటనము
“మేము పాట్లూరు వెల్లి దేశబంధుదాసుగారితో మాటలాడితిమి. బావలాహత్యకేసులో ముక్తాయోజనమున న్యాయవాదిగా పనిచేయుటకు దాసుగారు రంగీకరింపిరనునా ర్త కేసులము కల్గితము. అది విశోధలపని దాసుగారికి చాలా ఆరోగ్యము కలిగినది. ఇంకను నీరసముమాత్ర మున్నది. మార్చి 17 న స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభలో సంరంభమును ప్రారంభించెదరు. దాసుగారు రీలోగానే కలకత్తానచ్చెదరు. బావలాహత్యకు గూర్చి సేను దాసుగారినిడిగితిని. అది కేసులము ఆబద్ధమని వారు తెలిసిరి.” అని పాట్లూరుండి కలకత్తాకు వచ్చినసమయము సేనుగు ప్రగారి ప్రకటించిరి.
బావలాహత్యను బొంబాయిలో విచారణ చేయునాడను మరయోకచోటికి మార్చునల నని యింకొకరు సంస్థానమువారు రాజప్రతినిధికి విజ్ఞప్తిని పంపిరి. కేసులము తెలిపినదను.
(కానీలు)

న్యాయామక్రిడావార్తలు

కొన్ని ను పోటీపందెము
నిన్నటిదినము యస్. వి. ఎ. వారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్న కెన్ని ను పోటీ పందెములందు నాలుగు ఆటలు జరిగెను. ప్రేక్షకుల సంఖ్యకూడ కొంచెము తృప్తికరముగనుండెను. మొదటి హాలులో కన్యల ఆట మిగుల ఉత్సాహకరముగ నుండెను. హాఫ్మ్యాంకన్య తనకే క్రీకెట్ ఆడెనుగాని తుదకు ఆపజయము గాంచెను. స్కూరు వివరములు ఈదివస ప్రకటింపబడినవి.

కోలముసతి గ్రాంటుపరిని ఓడించి. 6-1; 6-0
మొదటికన్య హాఫ్మ్యాంకన్య నోడించిరి. 2-6; 6-4; 7-5.
రైటుసతి మకరడుసతి నోడించిరి. 4-6; 6-3; 6-3
గోఫర్డుజాసతి హార్డంజాసతిని ఓడించిరి. 8-6; 6-1

నేటిదినము ఆటలు

నేటిదినము పురుషుల సింగిల్సునందు ఈక్రింది ఆటలు జరుగును. యం. బి. నాగరాజుగారు త్యాగరాజున గారితో ఆడెదరు. ఆర్. ఎ. రామకృష్ణగారు సింగారవేలతో ఆడెదరు. మల్లికార్జునరావుగారు డి. యస్. వెంకట్రామన గారితో ఆడెదరు. హార్డింజాగారు శుబ్బరావుగారితో ఆడెదరు. వ్యవధి యున్న బాలయ్యగారు యెస్. యన్. ఆర్. శృంగారితో నాడెదరు.

శిక్కుగురుద్వారాచట్టము

పంజాబు శాసనసభ ఉపసంఘసభ్యుల స్టేటుమెంటు
లాహోరు, మార్చి 2:— పంజాబునందరి శిక్కుగురుద్వారా నిర్వహణము విషయమై చట్టమును విచారించుచున్న పంజాబు శాసనసభ యొక్క శిక్కుశాసనసభ్యుల ఉపసంఘము యాదినవ బేర్కొనబడిన స్టేటుమెంటు వార్తాప్రకటకం పెను:—

ఎమర్జెన్సీ, బకిలుగార్లతో సంబంధించి పంజాబు శాసనసభ యొక్క ఉపసంఘముయొక్క సిక్కుసభ్యులు గురుద్వారా బిల్లును తయారుచేయుచున్న సందర్భమునందు శిక్కులలో దురభిప్రాయములు గలుగుచున్నవని తెలియుటచే బిల్లు యింత నరకేరంగమునకు వచ్చినదో వారలకు చెప్పుచున్నాము. తయారుకాబడినబిల్లు ప్రభుత్వము యెదుట నున్నది. న్యాయశాస్త్రపరిభాషయందది ప్రాయవలసియున్నది. ప్రైవేటు మెంబరు బిల్లుగా నది శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. పంజాబు శాసనసభయందది ప్రవేశపెట్టబడు పూర్వము భారతదేశ పరిపాలనచట్టము యొక్క క్షేప 80 (ఎ) ప్రకారముగ గవర్నరు జనరలుగారి ఆమోదము నొందవలయును. బిల్లు శాసనముగావించబడుటకు కొంతకాలము బట్టును. కాని సాధ్యమైనంత స్వల్ప కాలములో చట్టము పాసుచేయుచుటకు సభ్యులు కేక్తివంచన లేక కృషిజేసెదరు. ఏకాగ్రముచేతనైనను గవర్నరు జనరలుగారి శాంక్షను సమయమునకు రానియెడ ప్రత్యేకముగ సౌకర్యములను గావించి నుండగ శాసనసభయందు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు యేర్పాట్లు గావించవలసినదని ప్రభుత్వమును నోచును. అని సభుకమిటి సభ్యులు ప్రకటించిరి. (ఆంధ్రపత్రిక)

మోహన్ నిత్యలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగ మేనకు.
ఇదిమనోహరము కేయం నిబాధులు, స్త్రీబిల్లు, శివోక్త గతులు మొదలగువారికి నుభానిధి, విక్రందినిచ్చును. నుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు తురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందే కల రుచియును సువాసన చెప్పు నువికాదు. తలకు రాచి చుట్టకొని ఇతరు పొదగు కారలకుకూడ పరిమళము బ్యాసించును తలలోచుండును పుట్టి నివ్వదు. దీనియందు మనోహరమును సువాసన ద్రవ్యములను కలపి రియారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి యున్నట్లు తెలుస్తాము. కేరలమున పరిశీలించినది విషయం తెలిపినది.
అన్నకాంబనం డిపో, బొంబాయి - ముసరాసు.

వారతశాసననభ

బడ్డెటువైచర్చ

అదనపుసామ్యము సరిగా ఉపయోగించుటలేదు.

ప్రతియొక్కజాతిపన్నును తీసివేయవలెను.

మారకమువిషయమున ప్రభుత్వమువారి నైఖితి బాగుండలేదు.

రాష్ట్రీయకప్పములలో రిమిషను

శ్రీశ్రీ, ఫిబ్రవరి 8:—1925-26 సంవత్సరములో మొత్తము 2½ కోట్లను రేషన్ వాత ప్రతిసంవత్సరము 1½ కోటి మాత్రమే ఉన్నది. ఇది యెడల రాష్ట్రీయ కప్పములలో యెంత రిమిషనును ఇచ్చునో తెలియజేయవలసిన దని జిన్నా గారికి ప్రశ్న వడిగిరి.

రిమిషను విషయము దివల్యాయన రూల్స్ ననుసరించి యందునది సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి గారు బదులు చెప్పిరి. ఇప్పుడు 2½ కోట్ల రిమిషను నియమములను చెప్పి పురికి 126 లక్షలు, సంయుక్త పరగణాలకు 56 లక్షలు, పంజాబుకు 61 లక్షలు, బర్మాకు 7 లక్షలు తగ్గును. తరువాత మరియొక్క 1½ కోటి రిమిషను నిచ్చిన యెడల చెప్పి పురికి 67 లక్షలు, సంయుక్త పరగణాలకు 41 లక్షలు, పంజాబుకు 38 లక్షలు, బర్మాకు 9 లక్షలు తగ్గి పోవును. మిక్కిలు తిరిగి 1½ కోటి తగ్గించేయెడల చెప్పి పురికి 59 లక్షలు, సంయుక్త పరగణాలకు 45 లక్షలు, పంజాబుకు 30 లక్షలు, బర్మాకు 14 లక్షలు, అస్సాముకు 2 లక్షలు తగ్గును. తరువాత సంవత్సరములో 1½ కోటి తగ్గించేయెడల చెప్పి పురికి 43 లక్షలు, పంజాబుకు 15 లక్షలు, బెంగాలుకు 8 లక్షలు, సంయుక్త రాష్ట్రములకు 41 లక్షలు, పంజాబుకు 28 లక్షలు, బర్మాకు 14 లక్షలు, మధ్య పరగణాలకు 6 లక్షలు, అస్సాముకు 5 లక్షలు తగ్గి పోవును. మరియొక సంవత్సరము 1½ కోటి తగ్గించినయెడల చెప్పి పురికి 28 లక్షలు, పంజాబుకు 22, బెంగాలుకు 82, సంయుక్త రాష్ట్రములకు 30, పంజాబుకు 15, బర్మాకు 10, మధ్యరాష్ట్రములకు 9, అస్సాముకు 4 లక్షలు, ను తగ్గును. అప్పుడు మిగిలినవిగూడ మరియొక సంవత్సరము రిమిషను చేయెడల తుడిచిపెట్టుకొనిపోవును. అసంవత్సరమున చెప్పి పురికి 25 లక్షలు, పంజాబుకు 19 లక్షలు, బెంగాలుకు 28 లక్షలు, సంయుక్త రాష్ట్రములకు 27 లక్షలు, పంజాబుకు 18 లక్షలు, మధ్యరాష్ట్రములకు 7 లక్షలు, అస్సాముకు 4 లక్షలు, ను తగ్గును.

జిన్నా గారు:—మొత్తము ఎన్నడు రాష్ట్రీయ కప్పములను తగ్గించుటలో బొంబాయిని అస్సామును తీసినదని ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరా? ఇతరకారణములనుబట్టి అట్లు గుర్తించినయెడల మొత్తముయొక్క సర్దుబాటు చేయవలసిన సమయ విడిదవకే వచ్చినదని ప్రభుత్వమువారు తలంతురా?

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి:—మొత్తముయొక్కను గురించి అనేక అభిప్రాయములున్నవనియు, వాటిలో చాల భాగము అనుకూలభిప్రాయములు కావనియు నాకు తెలుసును. ఇంతకు మించి ఆ ప్రశ్నకు నేను జవాబు చెప్పలేను.

వి. కె. పటేల్ గారు:—మొత్తముయొక్కను విచారించి పరీక్షింపవలసినదని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు యిండియా ప్రభుత్వమువారి నడిగిరేకా గా సభ్యులు తెలియజేసెదరా? సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి గారు:—ఒకటి రెండు పర్యాయములు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు రిప్లయ్ చేసినది నేను నమ్మెదను.

రంగస్వామి అయ్యంగారు:—ఇట్లు చేసిన ప్రభుత్వము లింకెవ్వయినవలెనా? సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి:—ఆ విధముగా చేయని వీరూరు ఒరిస్సా ప్రభుత్వము తప్ప యితర ప్రభుత్వముల సంగతినిన గోచెదను. (నవ్వు)

కుక్కు గారు:—ప్రస్తుతము ఆయెవ్వారు పన్ను విచారణ సంఘమువారు సర్దుబాటు చేయుచున్న సంగతి నిజమేనా? సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి:—పన్ను విచారణ సంఘమువారి పుడు విచారించుచున్న కేంద్ర, రాష్ట్రీయ, స్థానిక పన్నువిషయమునకు యీ ప్రశ్నతో తప్పక సంబంధముగలదు. కాని నిజముగా ఆ సంఘమువారు దీని విషయ మలోచింపుచున్నారా యను ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పటం కష్టము. మొత్తముయొక్కలో మార్పువిషయమై సిఫారసు చేయవలసినదని వారిని స్పష్టముగా అడుగలేదు.

జిన్నా గారు:—అసంతృప్తి ప్రబలముగానున్నదిగావున ప్రభుత్వమువారు మొత్తముయొక్కను రివైజ్ చేయించెదరా?

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి:—ఇటువంటి అవసరమువచ్చునని నే ననుకొనను. కాని ప్రభుత్వమువారు రివైజ్ చేసిన గూడ యంత దాసంతృప్తి ప్రబలమని నాకు నమ్మకముగలదు.

(నవ్వు)

వి. కె. పటేల్ గారు:—మొత్తము తీర్చుచేసిన న్యాయమునకు అసమ్మతిని తెలుపుటకై బొంబాయి శాసనసభవారు నిన్ను నే న్యవహరమును త్యజించుతీర్మానము నామోదించినది తమకు తెలియునా?

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి:—అసానీయేటెడు ప్రశ్నలవారి తంతులను గూడ నేను చదివియున్నాను.

పి. డి. సింహా గారు:—రాష్ట్రీయకప్పములను సర్దుబాటుచేయు స్క్రీములో అవసరమున విరాళములనిచ్చు వీరూరు ఒరిస్సాలోని పన్ను చెల్లించువారు చాల అన్యాయముగా చూడబడినది గా సభ్యునికి తెలియునా?

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి:—ఆనియమమున కట్టి వివరణ యింపును లేదని తెలిసికొనుటకు నాకు సంతోషముగానున్నది.

(ఇగ్గరా నవ్వు)

బడ్డెటువైచర్చ

తరువాత సభలో బడ్డెటువై చర్చ ప్రారంభింపబడెను. ప్రతి ఉపన్యాసమునకు 20 నిమిషములకంటె యెక్కువమట్టడ రాదని ఆద్యక్షుడు.

నియమ మేరకైనది.

అమరనాథదత్తు

అధ్యక్షునివంకనే జామయన్న అమరనాథదత్తు గారు బడ్డెటువై చర్చను ప్రారంభించి ఇట్లు చెప్పిరి. ప్రజలయొక్క దరిద్రమునుగూర్చి ప్రభులకెప్పుడును అవసరములేదు. మిలిటరీ కర్మ లింతపనికిరావు. ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనముందు ప్రజల యొక్క తేనుమేయున్నయెడల వ్యవసాయవారులను వారు సిపాయిలనుగా తీసుకొనవలసినది. ఈ తెల్లనైత్యము ప్రజల రక్తపానమును చేయునట్టి దయ్యమువలెనున్నది. ప్రజలయొక్క కష్టములను తీర్చకపోతే బడ్డెటును ఒప్పుకొనజాలము. ఈబడ్డెటు భారము యెక్కువగుచున్నది. ఉప్పుపన్నును తగ్గించు తీక మిటీనూచనల నమలులో పెట్టుట ముందు జరగవలెను. ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత వహించేవరకు గ్రాంటుల దిమాండుల నన్నింటిని ప్రతి దేశభక్తుడును నిరాకరింపవలెను.

అమామదల్లి

బడ్డెటు మొత్తముమీద సంతృప్తికరముగనే యున్నదని అమామదల్లి గారు తలచిరి. కాని రాష్ట్రీయ కప్పములను పూర్తిగా తొలగించి చూడవలసినదని పోస్ట్ లోకేట్లు తగ్గించినగాని సభవారు సంతృప్తిపడజాలరు. మిలిటరీకర్మల నింకను తగ్గింపవలసినదని ఆయన చెప్పెను. ప్రభుత్వమువారి నల్లమందువిధానమున కాయన అపమృతిని చెలిచెను.

నాయుడు

కేంద్రప్రభుత్వమువారు బర్మావిషయము న్యాయముగా ఆలోచింపలేదని నాయుడు (బర్మా) గారు చెప్పిరి. ఐహూ ఈ ఆరాష్ట్రీయమునుండివచ్చిన ప్రతినిధులు తక్కినరాష్ట్రీయము నుండివచ్చిన సభ్యులవలె తరుమగా ఫీర్యదులు చేసుకొనలేదు గాబోలు. అదిగాక బర్మా ఫిల్లికీ చాలమారముననున్నది. రాజకీయకారణములవలన ఆయనకు ప్రతిఘటనవిధానములో నమ్మకములేదు. మరియు అడిగినవాటిలో విశేషము తగ్గించుటనే దిమాండు లన్నియు అంగీకరింపబడునని ఆయన తలచెను.

కుక్కు గారు

ఆర్థికసభ్యుడు బడ్డెటును తయారు చేసినందుకును హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పటినుండి ఆయన చేయుచున్న ఘనకార్యములకును కుక్కు గారు రాయనను అభినందించిరి. (చప్ప

ట్లు) 1921-22 లోను 1922-23 లోను కనబడిన 27,15 కోట్ల లాటుతో 1928-29, 1924-25 సంవత్సరములలో కర్బులు పోగా మిగిలిన 2,4 కోట్ల అదనపు మొత్తముతో పోల్చి చూచినయెడల అతడి ప్రకటనకు పాత్రుడే. వచ్చేసంవత్సర మింతకంటెయెక్కువ అదనపు మొత్తము మిగులునని ఆయన తలంచెను. మిలిటరీ బడ్డెటులో చాలవరకు తగ్గించినారని ఆయన ప్రత్యేకముగా చెప్పెను. హిందూదేశములో నేనను తనూ నాకు ఉంచుటలేదనియు హిందూదేశముయొక్క వై సర్థిక పరిస్థితులను బట్టి నేన హిందూదేశమున కెంత యవసరమో సభ్యులకు తెలుసుననియు నేను తలంచెను. బూరిపు మామూల విషయమై వచ్చే బడ్డెటు నివేదించబడులోగా మేమ్యు పన్నులన్నియు ముఖ్యముగా మోటారులమీద పన్ను తగ్గించబడునట్లు ఆర్థికసభ్యుడు చూడవలెను. ప్రతి ఎక్సైజు పన్ను విషయమై, దానిని పూర్తిగా తగ్గింపకపోయినను సగమైనను తగ్గించి, ఆర్థికసభ్యుడు ప్రారంభించియుండవలసినది. దురదృష్టములమున రాష్ట్రీయ కప్పములు పూర్తిగా తొలగింపబడువరకు యీ ప్రశ్న బుట్టలో పడియుండవలసినదే. రాబడి పన్ను న్యాయముగాలేదు. జీతములు తెచ్చుకొనువారు రాబడి పన్ను నిచ్చుచుండగా సమానస్థితిలోనున్న చిన్నవర్తకులు దానిని తప్పించుకొనుచున్నారు. చిన్నవర్తకునిపై రాబడిపన్నును విధించుటకు ప్రభుత్వమువారే ప్రయత్నమును గావించినను ఎర్రక స ం ఘ ము వారు అంగీకరింతురు. అధికారదాయ పు పన్ను (నూ పరు టా క్సు) నాశిత్తములేదు. ఇంగ్లాండులో కార్పొరేషన్ పన్నును తీసివేసినారు గావున యిండియాలోగూడా అపన్నును రిమిషను చేయవలెను. అనిచెప్పుచు కుక్కు గారు ప్రస్తుతమున్న రేటు ప్రకారము రిమిషను కంటెనీవారును ప్రయత్నము కంటెనీవారును చెల్లించువాటిలో కలుగు భేదమును చూపించెను. పోస్ట్ లోకేట్లు తగ్గించుటకు వీలుండదు. పట్టణ అప్పువిషయ విడిదవకే వర్తించబడినది. గత ఆదివారమునాడు ఒక యిస్లామీక్విసభతో ఆర్థిక సభ్యుడివిషయమై ఆలోచించెను. అప్పులు తీర్చుటకై చేయబట్టిన యేర్పాటు యెక్కువగానున్నట్లు నాకుతోచుటలేదు. కాని దీనివిషయమున భిన్నాభిప్రాయములు గలవు. రైల్వేలపై పెట్టుబడి వ్యాపారపద్ధతుల ననుసరించి ఉపయోగింపబడుట లేదని తలంచబడుచున్నది. ఈవిషయమున నిశ్చయముగ విచారణసఘము నొకదాని నేర్పరుపవలెను. ఎట్లైనను అప్పులు తీర్చుటకై యీసంవత్సరము చేయబడిన యేర్పాటులో మార్పులు జరుగరాదని చెప్పిరి.

మారకముపైన సర్ బాసిల్ గారి యభిప్రాయములు సమంజసముగా నున్నవని కుక్కు గారు తలచిరి. దేశములో పెట్టుబడి పెట్టుటకు విశేషమొత్తము కలదని రుజువు పరచుచున్న పోస్ట్ అఫీసు కాదు సర్టిఫికేటులవలనీ శాఖలవలన గురించి ఆయన నొక్కిచెప్పెను. ఈసర్టిఫికేటుల విషయమున యీసంవత్సరమున్న మొత్తము వచ్చేసంవత్సరము తగ్గిపోవచ్చును. అట్లు తగ్గిపోకుండ ఆపుచేయుటకై సర్టిఫికేటులను సాలకు రెండుమూడుశేలు ఎక్కువ చేసి పదివేలరొక్కలకు పరిమితిని ఎక్కువచేయుటకు వీలుకలదేమో ఆర్థికసభ్యుడు గట్టిగా విచారించవలెనని కుక్కు గారు నూచించిరి.

రాష్ట్రీయకప్పముల విషయమున ఆరిడనకూలముగా నుండెను. ఎల్లరును అట్లెయుండిరి. జిన్నా గారు ప్రతిఘటనమునకు విరోధులై నిలిచియుండిరి గావున బడ్డెటును తక్కిన జూచనలును పూర్తిగా త్రోసివేయబడకుండ విచారించుటకు సభవారికి వీలు కలిగినని కుక్కు గారు జిన్నా గారి నభినందించిరి. (చప్పట్లు)

సర్ పురుషోత్తమదాస్ ధాకూర్ దాస్

ఖర్చులు పోయినప్పటికిని మిగులును చూపుచున్న బడ్డెటువిషయమున సర్ పురుషోత్తమదాస్ ధాకూర్ దాసు గారు సంతోషమును చెలిపిరి. కాని ఆర్థికసభ్యుని అభినందింప తేకపోయిరి. బడ్డెటును రివైజ్ చేయి అంచనాలను ఆర్థికసభ్యుడు మితిమీరిన కేంద్రను దీసికొనినట్లు కనబరచుచున్నవి. ఇప్పుడు కనబరపబడిన మిగుళ్లు చెనుకటి సంవత్సరములలో నెప్పుడును లేవు. ఈ వరకే రిమిషనులను పొందవలసియున్న రాష్ట్రీయములకు కప్పములలో రిమిషను నిచ్చినందున యిప్పుడు వాటిని అభినందించుచున్నాను. తన మీదనే ఆధారపడి యుండలేక యిండియా దొరతనమువారి పన్నులమీద యింకను బ్రదుకుచున్న బెంగాలును శే నభినందింపవలెను. (నవ్వు) బెంగాలును బొంబాయియుగూడ మొత్తముయొక్కలో ఒకేవిధమున చూడబడెనని నేను తలంతును. కాని బొంబాయిని వదలి వేసి బెంగాలును కే ప్రభుత్వములవరకును రిమిషను నిచ్చియున్నాను. బెంగాలుయొక్క రి లక్షలుగూడ చేర్చినట్లయిన ఆ వాయము యెక్కువగునని గూడ సర్ బాసిల్ గారు చెప్పియు

స్వాగతం. అని చెప్పి సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు అప్పుడు కడచిన రెండు సంవత్సరములలో అంచనావేయబడి రెవెన్యూ చేయబడిన బడ్జెటు లెక్కలను పోల్చి చూచెను. 1928-24 లో సర్ బాసిల్ గారు 89 లక్షలు లోటు వచ్చునని తలచిరి కాని నిశ్చయముగా కొన్ని ఆకస్మిక కారణములవలనను మిలిటరీ కర్బులను తగ్గించుటవలనను ఆ సంవత్సరము 7 కోట్లు లాభము వచ్చెను. ఆ సమయమున బాకెట్టుగా రద్దీగించి సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు ఆకస్మిక కారణములను ఒక దానిలో చేర్చి మరియొక దానిలో చేర్చకపోవుటవలన ఆయంకే గరియైనది కాదని చెప్పిరి.

పురుషోత్తమ దాసుగారు

1928-24 అంచనా

ఆవిషయము తరువాత విచారించెదను. కాని 1 కోటి హెచ్చు తగ్గునునని 88 లక్షల లోటుకు బదులు ఆ సంవత్సరము 6 కోట్ల లాభము కనబడెను. ఆర్థిక సభ్యులు దానిగులు సంతోషము నుపయోగించెనా? మొదటగా ఒక అప్పు సంబంధమున డిస్కంట్టు చార్జీలక్రింద 82 లక్షలు చెల్లింపబడవలసియుండెను. కొన్ని సంవత్సరముల మీద చెల్లింపవలసిన యీ మొత్తము ఒకటేసారి మొత్తముగా చెల్లింపబడెను. పన్నులను తగ్గించు నిమిత్తము డబ్బు మిగులకుండ చేయుటయే తప్ప యిందులో యేమి వ్యాపారసూత్ర మున్నదో నాకు తెలియలేదు. పరిష్కార ప్రభుత్వమువారి కీయవలసిన అప్పు క్రింద 8 కోట్ల పయోగింపబడెను- అని చెప్పెను. ఈ సంబంధములో పరిష్కార అప్పులను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారును యిండియా ప్రభుత్వమువారును పంచుకొనుటలో చేసికొన్న యేర్పాట్లు ప్రకారము యిండియా ప్రభుత్వమువారే యెక్కువ భరింపవలసి యున్నదని యిం చి కే పు క మి టీ వారు చెప్పినట్లును, యిక ఆలస్యములేకుండా ప్రస్తుతమున్న యేర్పాట్లను రివైజు చేయించవలసినదని ఆకమిటీవారు అడిగినట్లును సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు జ్ఞాపము చేసిరి. మరియు సుపర్యాసకుడు యిండియాను యుద్ధకార్యాలయమునకును తగాదాలో నున్న మొత్తములను తెలియ జేయుమని అడిగెను. ఆర్థిక సభ్యుడిచ్చిన స్టేటుమెంటులో యావిషయము లేదు. (ఆర్థిక సభ్యుడు: ఆవిషయము తగాదాలో లేదు)

మరియు పురుషోత్తమ దాసుగారు రిట్లుచెప్పిరి:—బడ్జెటు లెక్కలను తెలుపునప్పుడు ప్రతి సంవత్సరమును యిండియాకును స్టేటు హాలుకునుగల తగాదాలను తెలుపునట్టియు ఆతగాదాలలో యేమి హిందూదేశమున కనుకూలములో యేమి ప్రతికూలములో తెలుపునట్టియు స్టేటుమెంటు ఒకటి యీ కాసనసభకు పంపబడవలెను.

1924-25 కు రివైజు చేయబడిన అంచనాలు

1924-25 లో కూడ 18 లక్షల అదనపు మొత్తము మిగులనుకొంటే 4 కోట్లు మిగిలెను. 1928-24 లో మిలిటరీ కర్బులలో ముందు తగ్గింపబడునని తెలిసికొనుటకు సర్ బాసిల్ గారికి హేతువు లేదు. కాని యీ సంవత్సర మట్లు చెప్పటకు వీలులేదు. కర్బులక్రింద అసలు కాపలసినకానికంటె యెక్కువ యేర్పాట్లుకే ఆర్థిక సభ్యుడు అంచనాలను రయ్యారుచేయలేదా? స్టాకులోనున్న మిలిటరీ స్టాకులను 22 కోట్లనుండి 11 కోట్లకు తగ్గింపవలసినదని యిండియా కమిటీవారు శిఫారసు చేసియుంటే అది నిజముగా 16 కోట్లకే తగ్గింపబడిన వని ప్రభుత్వము వారు తెలిసికొనవలెను. మారకము విషయము యింకొక పర్యాయము మాట్లాడెదను. హిందూదేశమున వ్యవసాయదారుడు ముఖ్యమైన వస్తువులను యెంతవరకు పయోగించునో తెలియజేయు స్టేటుమెంటును తయారుజేసి సర్ జేసిల్ బాకెట్టుగారి కీయవలెనని యున్నది. సర్ జేసిల్ గారి యంకెలను సరిమాడవలెనని కోరుచున్నాను. అనినామాన్యమైన అంకెలుగా నూరినయెడల మాయద్దరికిని భేదాభిప్రాయమే లేదన్నమాట.

ముగింపు

చివరను ముగించు సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారిట్లు చెప్పిరి:—రైల్వేనష్టపూర్ణమునకు తీసుకొనబడిన 10 కోట్లతోను రిజర్వు డిపొజిట్ ను కలిపి 1928-24 నుండి వచ్చే సంవత్సరము బడ్జెటుతో కూడ కర్బులపోగా 22 కోట్లు మిగులునున్నది. ఈ 22 కోట్లను పన్ను చెల్లింపు వానిలాభమునకు గాక యితరవిషయములలో సుపయోగింపబడుచున్నవి. ఆర్థిక సభ్యుడు హిందూదేశమునందు నమ్మకమును కలిగించుటకై యీమాటనుపయోగములలో యింతపెద్ద మొత్తమును కనబరచియున్నాడు. కానినూ రెట్టులో నమ్మకమును నిలుపుటకు ప్రజలసంకుషియే పెద్ద కారణమని సర్ బాసిల్ గారికి తెలియనా! హిందూదేశము యొక్క న్యాయతతోగాక పరిభవమును గూడ తెలుపుచున్నట్లు వంటి యొకపన్నును ప్రభుత్వమువారు స్టాట్యుటు బుక్కులో నిలిపియున్నారు. ప్రతిరాజప్రతినిధియు దానిని తొలగింపవలసి యున్నాడు. ఆర్థికములు చెకూరినవెంటనే దానిని తొలగింపుమని హాంబర్గ్ ప్రభుత్వముగారి మాటమీద యిండియా ప్రభుత్వమువారు

చెప్పియున్నారు. కాని యిప్పుడు డబ్బు చేకూరగానే ఎన్నికలను విషయము రాష్ట్రీయకపక్షములతో కలపకూడని విధముగా కలిపియున్నారు. రాష్ట్రీయకపక్షములు సృష్టింపబడినవి. నేను బెంగాలీనైనను పంజాబీనైనను మద్రాసీనైనను ప్రతి యొక్క జాతినినూ కూడదని ఒట్టుచేయుటకు వెనుదిరుగువాడనుగాను.

నారాయణదాసుగారు

ప్రజలయొక్క పన్నులను చెల్లించు శక్తివిబట్టిగాని కర్బులను తగ్గించు విషయమునుబట్టిగాని యేవిధముగా చూచినను బడ్జెటు చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. ఉప్పుపన్ను తీసివేయబడలేదు. పొన్ను తెల్లగ్రాపు చార్జీలు యెక్కువై అభివృద్ధిని నిలిపివేసినవి. మిలిటరీ కర్బుల యింకను యెక్కువగానే యున్నది. నేనమీద నంత మొత్తమును వ్యయపరచుట అసంపరము. రాష్ట్రీయకపక్షములను తగ్గించుట సభలో వైషమ్య విజయము నాటుటయేయున్నది. అని నారాయణదాసుగారు చెప్పిరి.

హరిశ్చంద్ర విష్ణుదాసు

కరాచీ నుంకముల విషయము అప్రెహెన్సిబిల్ చాల కష్టముగ నున్నదనియు వారు కష్టపడి తనిచేస్తే తీతము చాలుట లేదనియు వీరు చెప్పిరి. మిలిటరీ కార్యాలను స్థాపించి బ్రిటిషు సాల్టర్ కు బదులుగా యిండియాన్ సిపాయిలనేయే ర్యాటు చేసినట్లయిన 9 కోట్లు లాభమువచ్చునని చెప్పుచు తుదకు ప్రతి ఎక్సైజుపన్నును తొలగింపవలసినదని నొక్క చెప్పెను.

సభవారప్రస్తుతు ఫలాహారమునకు లేచిరి.

ఫలహారానంతరము

గోస్వామిగారు

ఫలహారానంతరము హిందూదేశములో ప్రజలయొక్క ఆర్థికస్థితులను విచారించుటకు ఆర్థిక విచారణసంఘము నేల యేర్పాట్లుచేయలేదని గోస్వామిగారు ప్రభుత్వమువారి నడిగెను. మిలిటరీ బడ్జెటు 50 కోట్లుంటే దేశము భరింపజాలదు. మారకము విషయమున ప్రభుత్వమువారివైఖరి చాల ప్రమాదములు కలగజేయునదిగా నున్నది. హిందూదేశమునకు వచ్చిన లాభములన్నియు సకారణములుగా వచ్చినవిగావు. మొత్తము తీర్చు చాల తొందరగా చేయబడినదిగాన పవిత్రమైన దానిని గా యెంచుటకు వీలులేదు.

కస్తూరిభాయి లాల్ భాయి

గారు ప్రతి ఎక్సైజుపన్నును తొలగింప లేదని చెప్పుచు తమసభకులను హిందూదేశము లోనికి దిగును తి చేసి జాతీయ పరిశ్రమలకు రూపు మాపుటకై విదేశములకు సాయపడునట్లు మారకపురేటు నుంచినందుకు ప్రభుత్వమువారిని ఖండించెను. ప్రస్తుతక్షలకు యిండియాన్ మార్కెటులో లాభము లేకపోవుటయేగాక వారి విదేశీకర్తకముగూడ నష్టముల పాలగుచున్నది.

అభయంకరుగారు

బడ్జెటుయొక్క వైఖరి హిందూదేశమును గోరుకొని పోవునట్లు గానున్నది. రైల్వేలు పోస్టుఆఫీసులు తెల్లగ్రాపు ఆఫీసులు మొదలగు కార్యాలలో ప్రజలకు సంతృప్తిగా జూకకూమాయుండ వాటికారకు చెచ్చింపబడు మొత్తముంతయు హిందూదేశములో చెచ్చింపబడవలయు అని ప్రజలకొరకేనని చెప్పిన లాభమేమి? (దర్శి:—వినుడు నీడుడు) వైస్రయము భారతీయుల హక్కుతమొనర్చుటయేగాక తుపాకులు గూడ యెచ్చటనే చేయబడవలెను.

బర్దైనుగారు:—హిందూదేశములో ఉపయోగింపబడు తుపాకు లెచ్చట తయారైనవే. (నవ్వు.)

అభయంకరుగారు:—ఒక్క నుపాకులేగాదు. యింత శాసన మొదలైనవన్నియు యెచ్చటనే తయారు కావలెను. కాసనసభలు కార్యనిర్వాహకసభలునట్టిబూటకములు. డిమాండులన్నియు అట్లూ కావున సమయము వచ్చినప్పుడు డిమాండులన్నిటిని నిరాకరించి మనము ప్రభుత్వమువారి పై డబ్బు కొట్టవలెను.

మహమ్మద్ యాకూబు:—పన్నులు హిందూదేశమున చాలయెక్కువగానున్నవి. మిలిటరీ కర్బులు పోస్టులెట్లు, రైల్వేలెట్లు తగ్గింపబడువరకు దేశములో శాంతిలేదు. రాష్ట్రీయకపక్షములలో సంయుక్తరాష్ట్రములకు అన్యాయము జరిగినది. వచ్చే సంవత్సరము మిగిలిన కొంతతగ్గించవలెను. జనారణు అభివృద్ధి విశ్వవిద్యాలయములకు ఎక్కువగ్రాంటుల నీయవలెను. మనకార్యక్రమము ప్రతిఫలము మగాని విప్లవకరముగాని కాదు.

పండితపాతీలాల్:—మన మెవరు?

యామాలుగారు:—స్వతంత్రవాదులమైన మనకు చట్టసమృద్ధమైన కార్యక్రమముగలదు. సంస్కరణములు మరియొక

సారి వచ్చువరకు దేశము శాంతియుగా అడిగిన కానికి ఒప్పుకొనవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని అడుగుచున్నాము.

కేల్కారుగారు

బడ్జెటు పూర్తిర్యాగనూచనలను గనపరచుచున్నది. చేంబరులెయిను కమిషనువారిసూచనల నమలులో పెట్టవలెను. ఆర్థికసంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 లేదోలోగాక జనవరి 1 లేదోలో ప్రారంభింపబడవలెను. ఉప్పుపన్నును ప్రభుత్వమువారికే యేకాధికార ముండరాదు. ప్రైవేటుమైన ఎక్సైజుఆచారము పోవలెను. అప్పులుతీర్చుటయేర్యాటు చాల అన్యాయముగ నున్నది. హిందూదేశపు రివిన్యూకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమే బాధ్యతవహించవలసియున్నది గావున హిందూదేశముందలినమృతము పోవునని భయము క్కరలేదు. మిల్లయ జమానుల అన్యాయములెట్లున్నను ప్రతిఎక్సైజుపన్ను తప్పక తొలగింపబడవలెను. పూర్వమున మారకము విషయమున ప్రభుత్వమువారి వైఖరి కాన్సిల్లబిల్లుల నమ్మటలో యంతమాత్రమును బాగుండలేదు. లెక్కలను కలగలుపుచేసి యిండియా ప్రభుత్వము వారు జాతీయ ప్రభుత్వమువలెనే ప్రవర్తించుచున్నారని సభవారిని సమీక్షించుటకు ఆర్థికసభ్యుడు ప్రయత్నింపవలెనుగాక యని కోరుచున్నాను. అని కేల్కారుగారు చెప్పిరి.

రంగ అయ్యరు:—రైల్వేబడ్జెటువలెనే యీబడ్జెటు కూడ బీదవానిబట్టుకాదు రాష్ట్రీయకపక్షములను తగ్గించుటలో వరదల విశేషనష్ట మునభరించిన సంయుక్తరాష్ట్రమునకు నిశ్చయముగా అన్యాయమే జరిగినది. హిందూదేశమున పన్నులను విధించునిమిత్తము ఆర్థికసభ్యుడు యిండియా ప్రభుత్వము మీదరాంనే మాట్లాడాల్సిగాదు వ్రాసిన పుస్తకమును చదివిన బాగుండును.

ఆర్థికసభ్యుడు:—నేను చదివియున్నాను.

రంగ అయ్యరు:—సంతోషమే.

జిన్నాగారు:—అది నూతనప్రయత్నమేనా?

రంగ అయ్యరు:—ఇండియా ప్రభుత్వము మాత్రము నూతన పద్ధతుల ననుసరించి యున్నదా? (నవ్వు)
తిరిగిచెప్పుచు మిలిటరీ కర్బులలో కనీసము సగమైన క్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భరింపవలసినదని రంగ అయ్యరుగారు చెప్పిరి. హిందూదేశమును ప్రజలను బ్రిటిషు నిరంకుశాధికార వర్ధమయొక్క ధనవికాసమును “వశేయ ఆర్థికసభ్యుడు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

సభ అంతటితో లేవటవరకు నిలిపివేయబడెను.

(ఆ. తె.)

ది. బి. ఆర్. రామచంద్ర రావుగారు మరల కలెక్టరుగా నేల నియమింపబడిరి

చెన్నపురి కాసనసభ యందు వ్యక్తములు

యన్. సత్యమూర్తిగారి రిట్లుడిగి:

ప్ర. (ఆ) మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ కోరగా భారత ప్రభుత్వకాసనము 100 పెక్కును ప్రకారము భారతమంత్రి యొసంగిన అంగీకారముపై 1917 లో మద్రాసు సివిలసర్వీసు ఉద్యోగులగు ది. బి. ఆర్. రామచంద్ర రావుగారిని మద్రాసు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగా భాయముగ నియమించిరా?

(ఆ) వారు ఆఉద్యోగమునందు 1924 డిసెంబరు వరకుండెరా?

(ఇ) అప్పటి నుండి యీ వారిని ప్రభుత్వ కార్యదర్శివదలికన్న తక్కువదగు మద్రాసు కలెక్టరుగా నియమించిరా?

(ఈ) ఇట్లు నియమించుటకు భారత ప్రభుత్వముయొక్క యిం, భారతమంత్రియొక్కయు అంగీకారములు బహిరం?

(ఉ) తమన్న రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునా రెయిథికాలముతో నిట్లు ప్రవర్తించి?

ఉ (ఆ) అవును.

(ఆ, ఇ) రామచంద్రరావుగారు లాడిపాట్లుమెంటుప్రభుత్వకార్యదర్శిగ 1924 ఏప్రిలు 12 వరకుండెరి. అప్పుడు వారిని రివిన్యూకాఖలో పెన్షనుల ద్యూటీమీద నందిరి. అప్పుడు ద్యూటీలో (సెలవునందున్న 1924 మే 23 నుండి సెప్టెంబరు 29 వరకు గాక) 1924 డిసెంబరు 31 వరకుండెరి.

మద్రాసు కలెక్టరు నియమింపబడి 1924 డిసెంబరు 4వ తేదీని చార్జీ వున్నాడనను. కలెక్టరు ఉద్యోగము జూనియరు కార్యదర్శి ఉద్యోగము కన్న హోదాగా గాని తరగతిలోగాని తక్కువగాదు.

చెన్నై తిరిశానననభ

ఆయవ్యయపట్టికపై చర్చ

సభ్యులయందు తీవ్రమగు నసంతృప్తి

సభాపాలక యభిప్రాయములను నిర్లక్ష్య మొనర్చుచున్నందులకు ఆగ్రహము

చెన్నై తిరిశానననభ ఈదినమునయు 11X00లకు ది.బ. ఎన్. డి. స్వామికృష్ణశర్మగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. ప్రజ్ఞాపత్రములు ముగిసినపిదప శా. అ. 5. గ్రహము గారు పాల్గొంటున్నట్లును ప్రజ్ఞాపత్ర దానిపైచర్చను నిలిపియుం చుటలేనని ప్రతివాదించెను. సభాపాలక ప్రతివాదన సంగీకరించిన మీదట రాజాగారియధ్యక్షతనై సాధారణచర్చ సాగింప నుండెను.

చర్చాపద్ధతి

ఆయవ్యయపట్టికపై చర్చను ప్రారంభింపక ప్రార్థనలు ప్రతిసభ్యునకును 15 నిమిషములు కాలపరిమితి నిర్ణయింపబడు ననియు మాడవదినము మధ్యాహ్న మంతయు ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రత్యక్షతరము లొసగుటకు నవలివేయబడుననియు అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు

స్వరాజ్యపక్ష వాయుదేవు పి. సి. వెంకటపతిరాజు గారు ఆయవ్యయపట్టికపై చర్చను ప్రారంభించుచు, ఈవత్సరా యవ్యయపట్టిక ప్రజ్ఞాపత్రమున నున్నదనినడిచిరి. ప్రభుత్వ మువారు, సరియగువలయులందు వ్యయమును తగ్గింపలేదు. వారి విధాన మారణ్యములందు చాల అవివేకముగ పరిణమించెను. ప్రభుత్వమువారు రసవదలముగా గొప్పగొప్ప మొత్తములను భవనము ల నిర్మాణములపై వెచ్చించుచున్నారు.

వెంకటపతిరాజుగారు:—జాతీయనిర్మాణకాఖనగురించి నడుపుచు, నవి పూర్తిగా నిరాదరణమొనర్చబడెనని నుడిచెను. ప్రజలకత్తంత ముఖ్యమగు ఆరోగ్యవిషయమున నొక్కొక్కటియు సభివృద్ధిగలుగలేదు. జిల్లాఆరోగ్యసంఘములు నియమింపబడెను. కాని వీనికి భవనములేక ఎట్టిపనియు చేయ జాలకున్నది.

చైద్యకాఖనండి:—పల్లెటూళ్లకు వైద్యసహాయ మొనర్చుట కిట్టివలనొక స్కీము ఆచరణలో పెట్టబడెను. కాని ఇం దువలన ప్రజల కెట్టియుపయోగమును నుండజాలదు. ప్రజలకు దేశీయవైద్యముపై నమ్మకముగలదు గాని పాశ్చాత్యవైద్యముపై నమ్మకములేదు. అంతియగాక—పాశ్చాత్యవైద్యమును ప్రజలందరికి అందుబాటులోనికి తెచ్చుట చాలవ్యయకరము. ఆయుర్వేద యానానివైద్యములను చచ్చుకగా ప్రజలయందుబాటు లొనికి తెచ్చుట సాధ్యమగును. మంత్రులు ప్రయత్నించుచున్నవిధానమువలన వరిశ్రీరేవు లేమౌత్రము సభివృద్ధినిందజాలవు.

ఇతరమంత్రులకంటె విద్యాంగమంత్రిగారు తమకాఖన కెక్కువభవనము సంపాదించగలిగిరి. కాని దేశీయవైద్యకరతలదీర్చి యెత్తించుట కిటు త్ర మేమాత్రము జాలదు ప్రాథమికవిద్య ఏ మాత్రమున సభివృద్ధినిందలేదు 1000 మంది జనసంఖ్యగల ప్రతి గ్రామమునందును నొకప్రాథమిక పాఠశాలను పెట్టుటకు ఏదొక

(ఈ) భారత ప్రభుత్వముయొక్కయు భారతమంత్రి యొక్కయు అంగీకారమును పొందలేదు.

(ఈ) ఈ ఉద్యోగ నియామకమునకు అధికారములు రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకేకలదు.

రావు సాహెబు యు, రామారావుగారుగూడ యిదేవిధముగ ప్రశ్నిసదుగురు యావినయమై భారతప్రభుత్వమువారిని సంప్రదింపగా భారత ప్రభుత్వకాసనము 100 పెక్కునుక్రింద ప్రత్యేకోద్యోగులకు నియమింపబడిన వారి ని అసలు ఈ ఉద్యోగములకు మరల బంధ రాదని యు, అసలు ఉద్యోగులు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము ప్రత్యేకముజేసిన సలహాలపై తేయుటచేత వారు తగినవారనుమాటరాదనియు స్పష్టముగ తెలిసినమాట నిజమేనాయనియు, అట్లేనది. రామచంద్ర రావుగారిని మరల కలెక్టరుగ నేలపంపిని యడుగగా అట్టిచే మియునులేదని ప్రత్యక్షతర మియ్యబడెను.

రావుసాహెబు రామారావుగారు మరియొక ప్రశ్ని నిట్టిసిగిరి.

ప్ర. అ. డి. బి. రామచంద్రరావుగారిని మద్రాసు కలెక్టరుగ నొప్పించుటకు ప్రావిన్సులకు సభ్యులలో మూడు ఉన్న తోద్యోగులను నొకటి అగ్గిపాలెదా?

అ. అట్లేనయ్యెడల ప్రావిన్సులకు సభ్యులు అభీషేకులకు నాలుగుఉద్యోగులు నిదానమున వారి నిల్పించుట తమ చేయదలంపిరి.

(ఈ) అట్టి చేమియును ఇరుగలేదుగాన యీ ప్రశ్ని వాదనదు.

స్కీము నేర్పరచిరి. కాని—ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానమొనర్చిన గ్రాంటుల నొసగకపోవుటచే చాలప్రాథమిక పాఠశాలలుమూల బడెను. వేతనము చాలక ప్రాథమికపాఠశాలయలకు చాల అసంతృప్తి వ్యాపించియున్నది.

స్థానికస్వపరిపాలన కాఖనగురించి మాటలాడుచు స్థానికసంఘములశ్రీ సుందరరాజుల 'పూర్వముకంటె సభాస్థితి యిందున్నదని నుడిచిరి. స్థానికసంఘములకు గ్రాంటులు నొసగుటయందును, నిర్యామకములంపించు ఇవివర కేవలొన్ని నిర్ణీత మౌత్రముల నవలంబింపబడుచుండెడివి. ఇప్పుడెట్టి నిర్ణీతపద్ధతి నుగూడ లేదు. స్థానికసంఘములకు ఆర్థిక సహాయములు నిరాకరింపబడుచుండుటచే వారెట్టిపనియు చేయజాలకున్నారు.

రా. బి. టి. రామలింగచెట్టిగారు ఇవివరకలను రాష్ట్రీయకప్పములే రాష్ట్రీయాభివృద్ధికి భంగముగ నుండెనని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచు జాతీయాభివృద్ధికరములగు కాఖనకు కుప్పింపజేయుచుండిరి. ఇప్పుడు రాష్ట్రీయకప్పములు కొంతతగ్గింపబడుననుచువన వచ్చెను. కాని ఈమొత్తములను మింగినేయుటకుగానుప్రభుత్వమువారు ముందుగానే కేరేరు ఖర్చులను సిద్ధ మొనర్చియుంచి జాతీయాభివృద్ధికరములగు కాఖనకు వెనుకటి సిద్ధియందేయుంచిరి. ఆర్థికసభ్యు డింకను—ఉద్యోగకాఖన వ్యయమును తగ్గించుటను గురించి నడుపుచుండెను. రెండు వత్సరములకు పూర్వముమాత్రమే వీనియందు 56 లక్షల వ్యయము తగ్గింపబడెను. కాని ఇప్పుటినితని వెనుకటి సిద్ధితో పోల్చిచూచినయెడల 100 లక్షల వ్యయ మధికమయ్యెను. ప్రస్తుతము పార్లమెంటువారి యెదుటనున్న బిల్లు అంగీకరింపబడిన తరువాత నింకను వెంతవ్యయము పెల్లివిడబడునో తెలియదు.

ఇంతియగాదు. తెక్కులయందు గారయొనర్చి ఇంతవరదీకును వోటులులుగానున్న యుద్యోగములను ఇప్పుడు నాకవోటులులుగా జేయుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి క్రిందనున్న ప్రతి పెద్దయుద్యోగమున నాకవోటులులుగా జేయుబడెను.

క్రొత్తగా కొన్ని యుద్యోగముల నేర్పరచిరి:—ఇంపీరియలు సర్వీసులో నివాసిదెచ్చి ఆయుద్యోగములందుంచి వానిని నాకవోటులులుగా జేయుటకు గావించబడుచున్న పన్నుగడలు చాల గర్హములేనవి.

ఉపన్యాసకుడు రాష్ట్రీయమునందు మద్యవ్యాపారమును గురించి నడుపుచు, మద్యకాఖనం దది చాల అన్యాయమైనవని యు.అది బీదవారిపై బలవంతముగ పన్ను జేయుటయనియు నుడిచిరి. ప్రజలకు మద్యముత్రాగునటుల బలవంతపెట్టుట లేదననది సరియగు ప్రత్యక్షతరముగాదు. బీదప్రజలయెదుట మద్యమునుంచి వ్యాపారమును గల్పించుటచే వారు దానినుండి మరలజాలకున్నారు. ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ఈఆదాయమును తొలగించి—సంపూర్ణ మద్యపాననిరోధము నాచరణలో పెట్టవలెను. ఇందువలన ఆదాయమునకే భంగముగలుగునను బెదరింపు ఇప్పుడు నిరాధారముగ గానించును. రాష్ట్రీయకప్పములందు తగ్గింపబడిన మొత్తములో కొంతమొత్తము నీ యాదాయమును అంత మొందించుటచే గలుగుటకును పూర్ణపచ్చును. ఈ యవకాశమును వదలినయెడల ముందుముందు మద్యవ్యాపారమును తొలగించుట కష్టముగతోమును. ఉపన్యాసకుడు ముగించుచు రాష్ట్రీయోద్యోగులములకు క్రొత్తగా నియామకము లొనర్చునపుడు ఇంపీరియలు సర్వీసులోనివానిని నియమింపక తక్కువస్కేలుపై నితరుల నియమింపవలెనని నుడిచిరి.

డి. బి. కృష్ణమ నాయరుగారు

ఈ వత్సరపట్టిక లోటుపత్రములయే అందు గానించు ముఖ్యవిషయము. కొన్నివత్సరములుగా నిట్టిలోటు పత్రములు ఆచారమై పోవుచున్నది. వీనిని పూర్ణముట ఆర్థికసభ్యులు రెండు మార్గముల దెలిపిరి. అందొకటి క్రొత్తపన్నులు, ఇట్టిపన్నులు ప్రజాభివృద్ధికిరక మగుటయేగాక—ప్రజలకు వెంతమాత్రము హెచ్చుపన్నుల నొసగజాలకున్నారు. ఈ రాష్ట్రీయ స్కీముల కంటెను అధికముగ పన్నుల భారముచే క్రొత్త పోవుచున్నది. ఇంకను పన్నుల విధించుట—బంగారుగుడ్డుపెట్టుటాదును కేరాలచే చంపినట్లును. రెండవమార్గము ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుట. ప్రభుత్వమువారు ఇంతవరకును సరియగు మార్గమున వ్యయమును తగ్గించుటలేదు. వీరు వ్యయమును తగ్గించుటకు

బదులుగా అమితముగ వ్యయమును హెచ్చించుచుండిరి. వ్యయమును తగ్గింపవలెనన్న పెద్ద యుద్యోగములను తగ్గింపవలెను. కాని అచ్చట కొంతమంది పోలీసులను ఇచ్చట కొంతమంది బంట్రితులను తొలగించు చుండుటవలన లాభము లేదు. ఈసభ వారు ప్రభుత్వోద్యోగులములైన ఇంక నెక్కువ వ్యయమును భరింపలేరని తెలిపినను లీకమీషనువారి నూచనల వనుసరించి యూరపియ నుద్యోగుల వేతనము లమితముగ హెచ్చించి క్రొత్తభారమును రాష్ట్రీయపై వేసిరి. లీకమీషను నూచనలను ఆచరణలో పెట్టుట కీ రాష్ట్రీయవా రెంతమాత్రమును సిద్ధముగ లేరని ఈ సభయం దేకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడెను. అందు ప్రభుత్వసభ్యులుగూడ గలరు. భారతకాసనసభవారిచేగూడ నిట్టి తీర్మానమునే గావించిరి. కాని భారతకార్యదర్శి ఈతీర్మానములకు పాఠశాలలో బాలురు వాదనావాదనలందు గావించు తీర్మానములుగ పరిగణించిరి. ఇండియానుంత్రి వానిని శ్రోసి చేయెను. ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గింపవలెననినవో పెద్దయుద్యోగములను కొన్నిటిని తగ్గింపవలెను. విద్యాప్రచారమునం దిర్బుమున—ఆంగ్లము చాలకాలమునుండి ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయమును గోరుచున్నాడు. తమకులు తిరుచునాపల్లియం దొక విశ్వవిద్యాలయమును గోరుచున్నారు. అవిధముగనే కేరళవాసులకుగూడ ఒక ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయ మత్యవసరముగ నున్నది. ఈ సందర్భమున పాలమూటునందు విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుచుటకు వసతులు గలవు.

వరదలవలన మలబారునకు గలిగిన నష్టమును వివరించుచు, మలబారునందొక రబ్బరుకంపెనీకి గలిగిన నష్టమునకు గాను 40 వేలు పరిహార మొసపటకు ప్రభుత్వమువారు రెండుచుండిరి యు, ఒకరికి పరిహారము నొసగునపుడు—అదేవిధముగ నష్టపడిన ఇతరలకుగూడ పరిహారమొసగుట వ్యాయమనియు నుడిచిరి.

అల్లుల్ హై సాహెబుగారు

మహమ్మదీయులకు విద్యాసౌకర్యములు సరిగ లేవని నుడువుచు—ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు సరియగుక్రద్ధ డిగ్రీకొనకుండుటకు విచారమును దెలిపిరి. ఇంగులకు—ప్రాథమికవిద్యను నిర్బంధముగ నొసగవలెను. దత్తమండలములలో చాల గ్రామములు ఎట్టిపాఠశాలాసౌకర్యములేక బాధపడుచున్నవి. విద్యాంగమంత్రి గారినీవిషయములను గమనింపగోరుచున్నాను.

టి. ఎ. నరసింహాచారిగారు

రాష్ట్రీయమునందు వ్యవసాయము, వాణిజ్యము మొదలగు వాని సభివృద్ధియొనర్పనిది, రాష్ట్రీయాధికారికిని బాగుపడజాలదనియు, ఆర్థికసిద్ధి అభివృద్ధినిందినగాని ప్రభుత్వదాయ మభివృద్ధిగాదనియు నుడిచిరి. ప్రస్తుత ఆదాయము సభివృద్ధిలోటు పూర్తి జేయుటకు—క్రొత్త పన్నుల విధించుటకు గురించి మనస్సునందైన తలంచుటకు పిలులేదు. పను ప్రభుత్వోద్యోగ కాఖనతగ్గించుట కిమాత్రమును సాధ్యముగాదు. సంస్కృతిలు వచ్చినతరువాత—సాంఘికప్రాతినిధ్యము తప్ప—ప్రభుత్వముయొక్కగాని, ప్రజలయొక్కగాని సిద్ధివిమాత్రమును సభివృద్ధిగాలేదు. అందుకు మారుగాపరిశ్రీతులు మరింతయధ్ధానము లయ్యెను. ద్వంద్వపరిపాలనము అంతరించి రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము వచ్చినగాని యెట్టిఅభివృద్ధియు సాధ్యముగాదు. ఇతరవ్యయములయందు పన్నాసకుడు తగ్గింపులనుచించుచు కాసనసభ్యుల ప్రయాణపుటలను తగ్గింపవలెనని నూచించిరి

* * *
కాసన సభవారి దినమున ఆల్పాహారములకు లేవకయే చర్చించుచుండిరి. ప్రతి దినమునలే సాయంత్రము 5 X00 లకు గాక ఈ దినమున సాయంత్రము 4 X00 లకే లేచుటకుగా నిశ్చేర్చుపబడెను.

బాన్సాహత్య

బొంబాయి,మార్చి 3. బావలా హత్యనుగూర్చి విచారణ (కర్తవీఫ్ (పెసిడెన్సీ మాజిస్ట్రేటు) వద్దయ్యాను 17వ తేది యాప్రాంతమందు చేయబడవచ్చును. (అ. (తె.)

దంతచూర్ణము

దశ్చి. 1-కి వల యా. 0-2-0 డజ్జ 1 1/4-0
ఈదంతచూర్ణముతో పండ్లుతో ముఖమున చిగుళ్లు గట్టిపడును. బాల్మనుండి రక్తము కారకుండును నొడుగుదంధములేక యుండును. పండ్లుచుత్తములతో తెల్లగా నుండును.

రోమహరి దశ్చి 1-కి య. 0-8-0

*మొత్తంబుము డిపో, నువరాను - బొంబాయి,

చెన్నపురి కార్పొరేషను

మహాత్ములకు సన్మానపత్రము

తీర్మాన మామోదింపబడెను

నిన్న 8వ తేదీ సాయంత్రము ఖానుబాదరు మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారి ఆధ్వర్యమున 4వ జరిగినది. 20 మంది సభ్యులును కమిషనరు జి. టి. బోగూరును సభకు వచ్చిరి.

చెన్నపురి దొరతనమువారు యిండియాదొరతనమువారికి పంపబడిన సాక్షుల కప్పము 848 లక్షలలోను 126 లక్షలు తగ్గింపబడెను. ఇక 222 లక్షలుమాత్రమే పంపబడవలెను గాన కూసుము సదిని బొగుచేయుటకు దొరతనమువారు ధనమొసగవలెను అను తీర్మానమును రావుజూదరు ఓ. తనికెళ్ళచలంకెట్టిగారు రుపపాదించిరి. కాని చాలమంది ప్రతిపాదులుగా నుండుటచే సెట్టిగారు తీర్మానమును వదలుకొనిరి.

“మహాత్ముడు యీసల 7 వ తేదీని చెన్నపురికి వచ్చినపుడు వారికి కార్పొరేషనువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు తీర్మానింపబడెను” అను తీర్మానమును హమీదుఖానుగారు రుపపాదించగలిగిరి. ఈ తీర్మానమును చర్చింపవచ్చునా అని ఓట్లుపుచ్చుకొనగా 20 మంది అనుమతముగాను 8 మంది ప్రతిపాదముగాను ఓట్లు యిచ్చిరి. చర్చించుట కనుమతి యియ్యబడెను. హమీదుఖానుగారు పై తీర్మానమును రుపపాదించిరి. వి. చక్రయ్యసెట్టిగారు దానిని ననువదించిరి. రాజకీయ నాయకుల నీ గా మనము సన్మానపత్రము సమర్పించుటలేదు. విశ్వవిఖ్యాత భారతపుత్రుడగుచేతనే మహాత్మునకు మనము సన్మానపత్రముని చక్రయ్యసెట్టిగారునుడిచిరి.

“కార్పొరేషను సభాధిపతియైన మహాత్ముని కనుమల మగు దినమున సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు నిర్ణయింపబడెనుగాన దానిని స్వీకరించుటకు సభాధిపతియైన దయచేయవలెనని యీసభవారు మహాత్ముని కోరుచున్నారు” అను సవరణను వ్యాసారావుగారు రుపపాదించిరి. టి. సుందరరావుగారు వదిలించిరి.

ఉపసభ్యులు సేర్వరిచినచాలును యీసభరంగ అనవసరమని డాక్టరు వి. రామకృష్ణుగారు రినిరి.

“అధ్యక్షుడు ఉస్మానుసాహెబు, డాక్టరు సి. నజీఫ్ మొదలగు రాల్ బి ఓ. తనికెళ్ళచలంకెట్టి, వి. చక్రయ్యసెట్టి, నామి వేంకటాచలంకెట్టి, హమీదుఖానుగార్లు ఉపసభ్యులుగా సేర్వరింపబడిరి” అను తీర్మానమును హమీదుఖానుగారు రుపపాదించిరి. రాజకీయసభ్యులుగాని సన్మానపత్రమును సమర్పించవలెను అను వాక్యమునుగూడ చేర్చవలెనని కోందరు కోరగా హమీదుఖానుగారు రింగీరించిరి.

సభవారు అనుమతించినవ్యయమును కమిషనరు కిరింపవచ్చునని 5 వ మెంబర్లు 9 వ నిబంధనలో నున్నదని తనికాచలంకెట్టిగారు నుడిచిరి. సన్మానపత్రము మామోదింపబడుటగూర్చి చర్చ జరిగినది.

సన్మానపత్రమును సిద్ధపరచుటకు ఉపసభ్యులు వారు సేడు (4వ తేదీ) మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సమావేశమై దానిని సేడుసాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగు కార్పొరేషను సభలో సమర్పించవలెనని చివరకు నిర్ణయింపబడెను.

ఈతీర్మానముపై ఓట్లు పుచ్చుకొనిరి. తీర్మాన మామోదింపబడెను.

ఇందుల కగవ్యయములకు 500 రూపాయల జోసంగవలెనని టి. సుందరరావు నాయకుడుగారు రుపపాదించిరి. మహాత్ముడొక సన్మానీగాన వెండిపెట్టె సంగీకరింపదని చక్రయ్యసెట్టిగారు నుడిచిరి. గాంధీగారు ధన్యయము సంగీకరింపరు. 10 రూపాయలు చాలునని టి. జె. పటేంగారు నుడిచిరి. వ్యాసమును ముద్రింపవలెనుగాన 100 రూపాయల జోసంగవలెనని వ్యాసారావుగారు నుడిచిరి. ఆమాదన ఆమోదింపబడెను.

మొదలేగారిని కన్వల్సింగు యింజనీరుగా నియమించుట

దీనినిగూర్చి చర్చజరిగినది. మొదలేగారిని నియమించుటకు కార్పొరేషను వారికి అధికారము కలదా అనువిషయమున కార్పొరేషను ఇంజనీరువాసిన శేఖ చదువుడెను. ఈవిషయమున అధ్యక్షులుజనరలు అభిప్రాయమును తెలిసికొనవలెనని టి. వి. నటరాజ మొదలగువారు రుపపాదించిరి. అది ఆమోదింపబడెను.

శ్రీ శే. డాక్టరు కోమలగారు

కోమలగారి మరణమునకు యీసభవారు సంతాపము నొందుచు వారిపట్టుంతుమనకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. అను తీర్మానమును రామకృష్ణుగారు రుపపాదించిరి. సభ్యులందరూ లేచి నిలువబడి దాని నామోదించిరి.

సేడు (4 వ తేదీ) సాయంత్రము 5 గంటలకు మరల సభ జరుగును.

గాంధీ మహాత్ముని రాక

7 వ తేదీ ఉదయమున చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు మహాత్మునకు

సన్మానపత్రమును సమర్పించెదరు.

“ఈ సల 7 వ తేదీ శనివారమునాడు చెన్నపురికి వచ్చెదను. ఆ నాడేబయలుదేరి వైకంఠల్లెడను” అను మహాత్ముడు డాక్టరు వరదరాజులనాయుడు గారికి “ఓం నమోః శాంతి వా ర్త నిన్ననే నాయుడుగారికి చేరినది. వైకంఠుండి మరల వచ్చునపుడు ద్రవిడరాష్ట్రమున మహాత్ముడు సంచారముచేయును.

మహాత్ముని రాక

ప్రశ్నోత్తరములు

మార్చి 2 వ తేదీ సోమవారమున కాసనసభయందు జరిగిన ప్రశ్నోత్తరముల నీటికి ప్రకటించుచున్నాము:

కడపజిల్లాలో తాలూకాలందు తిరిగించుట

కడపజిల్లాలో ఒక రెవిన్యూ డివిజనును, రెండు రెవిన్యూ తాలూకాలను, రెండుడిప్యూటికరసీలుదారుల డివిజనులను రద్దు చేయుటకు కారణములు తెలుపవలయునని నరసింహాచారిగారు ప్రశ్నించిరి. ఇందులకు రెవిన్యూసభ్యు డి. కె. వి. వి. ప్రశ్నోత్తరమిచ్చెను. పులివెందుల రాయచోటి తాలూకాలతో కూడిన రాయచోటి డివిజను రద్దుచేయుటకి రాయచోటి తాలూకా కడపడివిజనులోను పులివెందుల తాలూకా జమ్మలమడుగు డివిజనులోను చేర్చబడెను. ప్రస్తుతము కడప డివిజను చిన్నదిగ నుండుటచేత ఈ ఏర్పాటుచేయబడినది. కమలాపురం తాలూకా జమ్మలమడుగు డివిజనునుండి తీసివేయబడినది. దీని నొక డిప్యూటికరసీలుదారు డివిజనుగా మార్చి కడప తాలూకాలో చేర్చుటకు ప్రభుత్వము వారు ద్వేషించుచున్నారు. సిద్ధవట్టం తాలూకాజనంఖ్య 60 వేలుమాత్రమే. ఆదాయము 90 వేలు మాత్రమే. అది కాక తాలూకా కార్యస్థానములు చూచుచున్నప్పుడు సిద్ధవట్టం నగరమునకు మధ్య ఓటంకనుచున్నది. బద్వేలుకు సిద్ధవట్టము 21 మైళ్ళదూరమున నున్నది. కావున ఈ రెండునగరములందు రెండు ప్రత్యేక కార్యస్థానములుండుట అనవసరమని తలచి సిద్ధవట్టమును డిప్యూటికరసీలుదారుడివిజనుగా మార్చి బద్వేలు తాలూకాయందు చేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరి. కడప లక్ష్మిరెడ్డిపల్లె డిప్యూటికరసీలుదారుడివిజనులను రద్దుచేసి ఈ కార్యస్థానములను కమలాపురం సిద్ధవట్టం మార్పులకు ఉద్దేశింపబడినది. ఈ ఏర్పాటులన్ని రెవిన్యూ పరిపాలనమునకుగాని మరి ఇతరవిషయములందుగాని ఎట్టి ఇబ్బంది ఏర్పడదు. మీరు విక్రీలి సంవత్సరమునకు 89 వేల రూపాయలు ఆదా ఏర్పడును.

బెజవాడ తాలూకాలో విభజనము

బెజవాడ తాలూకాలో మూడు తాలూకాలోర్లుగా విభజింపబడునని ప్రభుత్వమువారు ద్వేషించుచున్నారాయనియు ఆ ఏర్పాటులను ఎప్పుడు అమలమందుంచెదరనియు, ఈవిషయమై కృష్ణాజిల్లాలో అభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు పుచ్చుకొనిరా యనియు సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి. మూడు తాలూకాలు గ బెజవాడ తాలూకాను మార్పులకు అన్నియేర్పాటులు చేయబడినవియు, ఈ ఏర్పాటులు ఎప్పుడు అమలునకువచ్చునో ప్రస్తుతము చెప్పటకు విలులేదనియు, ఈవిషయమై కృష్ణాజిల్లాలో వారి అభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు పుచ్చుకొనలేదనియు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. కృష్ణాజిల్లాలో ఆధ్యకుని ఎన్నికవిషయమై కృష్ణాజిల్లాలో నందు కేసు దాఖలుచేయబడగా వారికి బలము కలుగజేయుటకు తాలూకా సంఖ్యను హెచ్చించుట యుచితమని అని ప్రశ్నింపగా కేసు విషయమై అధికారాధిక్య ప్రభుత్వమువారికి ఎట్టిరిపాటు అందలేదని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

పాతకాలలో సంగీతము నేర్పుట

పాతకాలలో దేశీయసంగీతమును నేర్పుటకును, దేశీయ సంగీతము నభివృద్ధిపరచుటకు సంగీతసభలను మున్నగువాటికి తన ధనసహాయము గావించువిషయమునందును ప్రభుత్వమువారు మేమి ఏర్పాటు లానన్నిరని సలూనాగాను ప్రశ్నించిరి. స్త్రీల ట్రేయినింగ్ పాతకాలయందును, బాలికల ఉన్నత వి

మెంటరీ పాతకాలయందును సంగీతము నేర్పుచున్నది. “సంగీతము” అన్న పదమును వాడెట్లునో నోటికెళ్ళుచున్నది. ప్రభుత్వ బాలికాపాఠశాలలయందు సంగీతము నేర్పుటకు ఉపాధ్యాయుల నియమించి అన్ని సౌకర్యములను కలుగజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తనవులు ఇచ్చియున్నారు. సంగీతవాద్యములను తయారుచేయువారి కెట్టి ప్రోత్సాహమైనను ఇయ్యబడుచున్నదా అని ప్రశ్నింపగా సంగీతవాద్యములను తయారుచేయుట అధికముగ ప్రాముఖ్యమైన విషయముకాదు కనుక ఇంతవరకు ఈవిషయమై ప్రభుత్వము వారు రెట్టిపని చేయలేదని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

వజ్రస్థి ఫిరూది

వజ్రస్థి ఫిరూదియందు ఎక్కిళ్ళులేవు ఉత్తరపుల ననుసరించియు, కొద్దులయందును క్షీంకరబడినవారిసంఖ్య సేవము నున్న గు వివరములగురించి రామలింగారెడ్డిగారు ప్రశ్నింపగ, మొత్తముమీద 276 గురు క్షీంకరబడిరి. కేసులయందు డిఫెన్సు పెట్టుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారు రెట్టి అభ్యర్థన రములు కలుగజేయలేదని ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. విప్లవకారులతో రహస్యసంభాషణముల జరపినందులకు, వారికి ధనసహాయము సేసినందులకు, వారికి వసతుల నొసగినందులకు పోలీసువారి చర్యలవిషయమై వారికి తెలిసినందులకు 62 మంది క్షీంకరబడిరియు, వారిలో ఇరువురుతప్ప మిగిలినవారు రెండడ ఇప్పటికి విడుదలయ్యెనున్నారనియు ప్రభుత్వసభ్యుడు తెలిపెను.

చెన్నపురియందు కార్మికులకు

వసతిసౌకర్యములు

చెన్నపురియందు కార్మికులకు వసతిసౌకర్యముల గణగ జేయువిషయమై ప్రభుత్వమువారు రేమిచర్యలుచేసిరిని సలూనాగాను ప్రశ్నింపగ, నగరనిర్మాణవట్టము, జిల్లా మునిసిపాలిటీలవట్టము, చెన్నపురి మునిసిపాలిటీలవట్టముల ననుసరించి కార్మికుల వసతిసౌకర్యములను కలుగజేయువిషయమై స్థానిక సంస్థముల కధికారమున్నదనియు, నిన్నుజాతులకు వసతిసౌకర్యములను కలుగజేయుటకు కార్మికశాఖవారు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారనియు, పులియాశతోపు అల్లరులపందర్బమున నడుపడినవారికి 200 వసతుల నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినదియు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఈ సందర్భమున చట్టనిర్మాణమునకు గడంగుటకు ప్రభుత్వమువారు ద్వేషించుటలేదని తెలుపబడెను.

గవర్నరుగారి పర్యటనములు

ఆహ్వానములు పొంద నర్హులైనవా రెవరు?

గవర్నరుగారి పర్యటనములలో ప్రైవేటు అగమనముల యందు ప్రేమనంద్ర నండుటకు ఆహ్వానము పొంద నర్హులైనవారెవరనియు, ఇటీవల గవర్నరుగారు బెల్గాంకి వచ్చిన సందర్భమున ఆజిల్లా శాసనసభ్యులెవరైనను ఆహ్వానింపబడిరా యని వివరాదుగాను ప్రశ్నింపగ, ప్రైవేటు అగమనములందు ప్రేమనంద్ర నండుట కెవరికి అధికారములేదనియు బెల్గాం పర్యటనమునందు ద్యూటియందున్న ఉద్యోగులుకాక, జిల్లాజడ్జి జిల్లాలో మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులు ఆహ్వానింపబడిరనియు, ఆ స్థానమునందున్న కాసనసభ్యుల కెవరికి ఆహ్వానము లండునో లేదనియు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

కాటకనివారణనిధి

కాటకనివారణనిధి నుండి 1924 సంవత్సరమున ఎంత మొత్తము ఆహ్వాన ఇయ్యబడినది రామేశ్వరరావుగారు ప్రశ్నింపగ బెల్గాం ఆనంతపురం జిల్లాల రైతులకు పంచిపెట్టుటకై ఈనిధినుండి రిలక్షల రూపాయలు ప్రత్యేకింపబడినవియు, నూటికి 7½ వడ్డీపై అప్పుకొంటున్నదనియు, కాటక బాధితల సౌకర్యార్థమై ఇరిగేషను పనులు 1924 సంవత్సరమున ప్రారంభించబడలేదనియు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 4-వ తేది

బుధవారము

మహాత్ముడు :

మద్రాసు కార్పరేషను సన్మానము

గాంధీమహాత్ముడు వైకమునకు బోవుచు మార్గమున మధ్యమున చెన్నపురిలో నేడంతదిన నా గడియవకాళమునై కొని, మద్రాసు కార్పరేషను వారతనికి సన్మానపత్రమును సమర్పింప నిశ్చయించి రని తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించెదము. మద్రాసు కార్పరేషను వారి టుల గావించుట కిదియే మొదటి పర్యాయము. ఇతర మ్యునిసిపలు సంఘము లనేకములు దేశనాయకులను సన్మానించుచుండెను. కాని మహాత్ముని గౌరవించు బాగ్యము ప్రధానపట్టణ పరిపాలక సంఘమున కింతవరకు గలిగియుండలేదు. ఇప్పటికయినను పురాధిపతులు మేల్కొనినందులకు వారి సభిం దించెదము. కాంగ్రెసుసభ్యులు కార్పరేషనులో ప్రవేశించిన ఫలితము కొంతవర కవుడే బయల్పడుచున్నది. మహాత్మునకు స్వయముగ నెట్టి గౌరవ సన్మానములతో బనిలేదు. రజతపేటికలు మున్నగు విలువ గల బహుమానములను దాచిపెట్టుటకు తమకు పెట్టబేడలుగాని, ఇతరరక్షణోపాయములుగాని లేవని, మహాత్ము డిటీవల రాజకోటసంస్థానాధీశునితో విన్నవించెను. కాని, స్వయముగ పడికిన గాలు సంతము త్ర మిచ్చినను నైకొందు ననియు, దానిని కాపాడుటకు వీల్గలవనియు అతడు అజయ మొనగెను.

మహాత్ముని గౌరవించుట యనిన, తమను తాము గౌరవించుకొనుటయే. మద్రాసు కార్పరేషనువారు లోకోత్తర పురుషుని గౌరవించుటచే కృతార్థులు గాగలరు. మానవులస్మాదయములను కల్గింపజేసెడి పవిత్రభావములన్నియు మహాత్మునియందు మూర్తీభవించుటచే అతడు ఆసర్వ ప్రాయశఃగున్నాడు. సత్య అహింసలయం దితర ధర్మము లన్నియు నిమిడియున్నవి. ఈ రెంటిని భారతవర్షమనాది కాలమునుండియు ప్రధానములుగా భావించియున్నది. మహాపురుషు లప్పుడప్పుడు దయించి, ధర్మవ్యాపకమునకు తమ కిదిములను ధారబోయించుండీ. భౌతికసంపద యందును, భౌతికాభివృద్ధియందును, భారత వర్షము నేడు వెనుకబడియున్నను, ఆధ్యాత్మిక సంపద నింకను కోల్పోవలేదు. హిందూదేశము నేడు జనకభౌత వెలుంగుచున్నటుల పెక్కునిదర్శనములు దెలుపుచున్నవి. ఇప్పటికిని ప్రపంచ మార్యావర్తమువంకకే తనదృష్టిని బిటపుచున్నది. నిజ కాంక్షిని పొందుటకు మార్గము గానక ఆధునిక ప్రపంచము పరితరించుచున్న సమయమున, మహాత్ముడు ధర్మసందేశమును ప్రకటించెను. హిందూదేశ విాకను గురువీత మలంకరించుచు, మహాత్మునిద్వారా ధర్మబోధను గావించుచున్నది.

అట్టి మహామహుని ప్రపంచమంతయు గౌరవించుచుండ, మద్రాసు కార్పరేషను గౌరవించుట యబ్బురమా? కాని, కార్పరేషను సభ్యులు గొందరు అనవసరభీతిని జూపి, సన్మానపువిలువను తగ్గించుట శోచనీయము. రాజకీయసంబంధము లేని సన్మానమును సమర్పింపవలెనని నిర్ణయించుటకు కఠం బేమియో తెలియదు. వివాదగ్రస్తము గాని యని చెప్పిన జేర్పనచ్చునుగాని, రాజకీయముగాని అని చెప్పవలసినయవసరము లేదు. ఏలనన, మద్రాసు కార్పరేషనుకు రాజకీయవిషయములతో బాత్తుగ సంబంధము లేదని ఎవరును జెప్పజాలరు. రాష్ట్రకర్షముల విషయమై తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టుటయే ఇందుకు నిదర్శనము. ఇతరవ్యవహారము లెటులున్నను, స్వరాజ్య మెల్లరకును ముఖ్యవిషయమేగద. స్వరాజ్యసిద్ధికై సర్వమును అర్పణజేసిన గాంధీమహాత్మునికి సన్మానపత్రమును సమర్పించునపుడు, ఆ విషయము నుదాహరింప గూడదా? రేపటిదినమే ఉపసంఘసభ్యులు గూడి, సన్మాన పత్రమును తయారుజేసి, కార్పరేషనుకు సమర్పించెదరు. (సన్మానాదిన త్కారములకై నూరు రూపాయలను కార్పరేషనువారు మంజూరుజేసిరి. సన్మానమును పార్చిమెంటు కాగితముపై ముద్రింపవలెనని వ్యాసారావుగారు సూచించిరి గాని, మహాత్ముని కేడిప్రియమో వీరింకను గ్రహింపకుండుట చిత్రము. అన్నిటికన్నను, కద్దరుపత్రముపై సన్మానపత్రమును ముద్రించి సమర్పించుట ధర్మము. ఇందును గూర్చి కార్పరేషనువారు లేనిపోని వివాదములకు లోనుగారని నమ్మెదము. బాహ్యవదర్శనములచే మాత్రము మహాత్ముడు సంతృప్తిజెందడు. మహాత్మునిపై ప్రేమజూపుట లాంఛనముగాక మహాత్ముర్తి యగునేని, మద్రాసు కార్పరేషనువారు నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణముపట్ల తగు శ్రద్ధ పహింపవలయును. కాంగ్రెసుసభ్యులు కార్పరేషను సం దర్శకసంఘ్యులతో బ్రవేశించి, ప్రధాన పురపరి పాలకసంఘము దేశారాధనాతత్పరతయం దగ్రహణము పహించునటుల జేసెదరుగాక!

మంత్రి పద స్వీకారము

స్వరాజ్యపక్షమువారి నెదుర్కొనెడి కఠిన సమస్య మంత్రిపదస్వీకారము. లిట్టుప్రభువుగారి నేర్పరితనమువలన, బెంగాలు శాసనసభయం దిప్పుడు అయిదుపక్షము లేర్పడినవి. అధికారపక్ష మొకటి. ప్రజాప్రతినిధులలో, హిందూమితవాద పక్ష మేర్పడినది. దీనికి సర్ పి. సి. మిత్రుగారు నాయకులుగ నయమితులయిరి. వీరు ద్వంద్వప్రభుత్వమును సమర్థించుచు దానిని కాపాడెదరు. మహమ్మదీయ మితవాదపక్షమునకు, ఫజలుల్ హక్కుగారు నాయకులు. స్వతంత్రపక్షమునకు, చక్రవర్తిగారు నాయకులు. వీరి పద్ధతి రిస్పాంసీవు సహకారము. స్వరాజ్యపక్ష మయిదవపక్షము. స్వరాజ్యపక్షము వారెటుల బ్రవర్తించెద రని దేశ మెవరు జూచుచున్నది. దేశబంధు దాసుగారు, సందియము లేల్ల దీక్షనలుల, ప్రకటనము గావించిరి. తాము మంత్రి పదవులను స్వీకరింప మనియు, ఏ మంత్రివర్గమునకును తోడ్పడమనియు, వీరు స్పష్టపరచిరి. స్వరాజ్య పక్షమువారు స్వల్పసంఖ్యాకు లయినను, వీరి నిరో

ధము ఫలింపకున్నను, బెంగాలుకు సంబంధించి నంతవరకు వేరుమార్గ మవలంబింప రని ఎంచ వచ్చును. మధ్యరాష్ట్రము లెటులమెలగుననుప్రశ్న గలదు. మధ్యరాష్ట్రములందు స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లధికసంఖ్యాకులు గలరు. వీరు మంత్రిపదవులను స్వీకరించెదరా? స్వీకరించెద రనువార్త యసత్య మనియు, ప్రధానకార్యస్థాననిర్ణయమునకై తాము వేచియుంటి మనియు, డాక్టరు మూన్సిగా రిటీవల వెల్లడిజేసిరి. నన్నటిదినము, మధ్యరాష్ట్రశాసన సభ సమావేశ మైనపుడు, గవర్నరుగారు సర్ మాంటాగూగారు, సభ్యులను బుజ్జగించి మందలిం చిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును చేపట్టనిచో తరుణసమయ మరుదెంచినపుడు సంస్కరణాభివృద్ధి గలుగ దని, వీరు బెదరించిరి. గవర్నరుగారి సలహాను, శాసనసభ్యు లంగీకరించెదరో లేక నిరాకరించి నిరోధమును కొనసాగించెదరో త్వరలో జెలియగలదు కాని మంత్రిపదస్వీకారముపట్ల అను కూలాభిప్రాయము ప్రబలుచున్న దని, ఈ వారపు మహారాటా పత్రిక వ్రాసిన యీక్రింగ్గి వాక్యము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. “స్పష్టమగు నిరోధకార్యక్రమము నెడుట నుంచుకొని, మంత్రిపదవులను చేపట్టుటవలన కొన్నిలాభములు గూడ గలవని గ్రహింపవలయును. ఇంతవరకును, మంత్రిలు ప్రభుత్వమునం దొకభాగ మని చూపుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. ఇయ్యది, సంస్కరణశాసనమునకు విరుద్ధము. వీలగు సానమునుండి అధికార వర్గమును ప్రతిఘటించునిమి త్తము మంత్రిపదవులను స్వీకరించుచో, నష్టము గలుగనేరదు. ప్రభుత్వ వర్గమునందు జేరి, మంత్రిలు ప్రజాప్రతినిధులుగను, ప్రజాపక్షవాదులుగను బనిచేసెదరు గాక. ప్రజాప్రతినిధు లగు శాసనసభ్యుల సహాయముతో, మంత్రిలు ప్రభుత్వమున జేరియుండియు పోరునలుప గలుదురు. కాని వీరిని శాసనసభ్యులకును మధ్య నమ్మక మేర్పడవలయును. ప్రజలు గోరినపు డెల్ల మంత్రిలు తమస్థానములను వదలుకొన సంసిద్ధులుగ నుండవలయును. నూతనవిభానవిజయమునకు సూత్ర మిడియే.” పై వాక్యముల జూచిన, మంత్రి వర్గమున బ్రవేశించియు, నిరోధమునలుప వీలగు ననుభ్రాంతి గనుపించును. ఇట్టి యూహా కేవలము గాలిలో మేడల గట్టుట వంటి దని దెలుప నక్కర లేదు.

కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావు పంతులుగారు

కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావు పంతులు గారు కోయంబత్తూరుజయిలునుండి విడుదలయై నిన్నటిదినము చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. వీరికి మహా పూర్వకమగుస్వాగత మొనగెదము. పంతులుగారు కాంగ్రెసు పత్రికకు రెండవసంపాదకులు. వీరు నిర్బంధములకు జంకక తమధర్మమును జయప్రదముగ నిర్వహించినందులకు ఫలముగ, అధికార వర్గమువారు వీరిని పదునయిదుమాసముల కారాగృహశిక్షతో బహూకరించిరి. వీరిని దండించిన సందర్భములు గూడ కడువిచిత్రముగ నుండెను. తెల్ల వారుజామున రాజమహేంద్రవరమునందు అరెస్టుజేయుటయు, వెంటనే కాకినాడకు గొని పోయి పడకొండుగంటలకు విచారణచేసి, ఆదినము మధ్యాహ్నము మూడుగంటలకే శిక్షవిధించుటయు,

హిందూదేశ న్యాయస్థాన విచారణలయం దయినను అపూర్వ మనుటకు సందియము లేదు. స్టేటు మెంటును దాఖలుచేయుటకు విరామము గోచరము, మేజిస్ట్రేటుగా రొనగరయిరి. మేజిస్ట్రేటుగారి అసాధారణచర్యను, శాసనసభ్యులు ప్రభుత్వమువారి దృష్టికి దీసికొనివచ్చిరి. ప్రభుత్వసభ్యుడు సయితము ఈ వివరీతశిక్షను సమర్థింప జాలక పోయెను. కాని, ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగ జేసికొనక, న్యాయక్రమభంగముల నటులనే నిలువచిచ్చిరి మద్రాసు పరిపాలనా చారిత్రమున కిది మిగుల కళంకదాయకము. కొంతకాలము రాజమహేంద్రవరము జయిలులోను, మరి కొంత కాలము కోయంబత్తూరు జయిలులోను తమ నిర్బంధమును గడపి, రామచంద్రరావు పంతులుగారు, మరల పెద్దకారాగృహమున బ్రవేశించుచున్నారు. దీనినుండి బయల్పడుటకు, భారతీయు లెల్లరును నిరంతరదీక్షతో పాటుబడవలసియున్నారు. రామచంద్రరావుగారిని బోలు కార్యకూడులు చేసిన త్యాగము లెన్నటికిని వ్యర్థములు గానేరవు. పరాధీనబంధముల నివి క్రమక్రమముగ నడలించుచున్నవి. స్వేచ్ఛను సంపాదించిన యితరదేశములతో బోల్చి చూచిన, భారతీయులు చేసిన త్యాగము లత్యల్పము లని చెప్పక తప్పదు కాని ద్వారాన్యరహితమార్గము నవలంబించుటచే, భారతీయులు స్వల్పత్యాగము సల్పినను మహత్సలము నిచ్చును. రామచంద్రరావుగారు, దేశసేవ నింకను నెక్కుడు దీక్షతో నిర్వహించుటకు. పరమేశ్వరుడు దీర్ఘాయురారోగ్యముల ప్రసాదించు గాక!

దుస్యాపరిసిత్తులు: బ్రిటీషు కార్మిక ప్రతినిధులు
 రుష్యాదేశ పరిస్థితుల భోగతీయం దున్నవనియు, బాల్వివిక్కులు పశుప్రాయులుగ ప్రవర్తించుచున్నారనియు, హిందూదేశమునకు కేరెడి వార్తలు సామాన్యముగ చెలుపుచున్నవి. ఈ వార్తలే ప్రతికలకు ముఖ్యాధారము లగుటచే, వేరొకటి వృత్తాంతము జెలియకున్నది. కాని, రుష్యాకు వెడలి దేశస్థిని స్వయముగ తిలకించి వచ్చిన ప్రాణెనరు వాడు అను అమెరికా పండితుడు చెన్నపురిలో నుపన్యసించుచు రుష్యా సత్వరాభివృద్ధి గాంచుచున్నదని కొంతకాలము క్రిందట తెలిపి యుండెను. అందుకనుగుణముగ బ్రిటీషు కార్మికసంఘప్రతినిధులు కొందరు రుష్యాకు బోయి విచారణ సల్పి, నివేదిక నొకదానిని ప్రచురించి యుండిరి. దాని సారాంశమును చూచుట తెలిపియుండెను. రుష్యా రిపబ్లిక్కులు ఎల్లమై సిరస్థాయిగ నున్నవనియు, సాంఘికతత్వమునై పరిపాలన మాధారపడియున్నదనియు, కార్మికు లీ రాజ్యాంగమునకు మిగుల తోడ్పడుచున్నారనియు, కృషీవలులుగూడ పరిపాలనాపద్ధతి వంగికరించి రనియు, విజ్ఞానాభివృద్ధికి విశేషావకాశము గలదనియు, స్వల్పసంఖ్యాకుల స్వేచ్ఛ కెట్టిభంగము కలుగుట లేదనియు, సంపూర్ణ మగు మతసహనము కొనసాగుచున్నదనియు, రాజ్యాంగము తిన్నగ సాగిపోవుచున్నదనియు, ప్రాతప్రభుత్వవిధానమునకన్న నూతనప్రభుత్వవిధానము

ప్రజలకు అనేక హింసలు మేలుజేసినవియు, మున్నగు విషయములు రిపోర్టునందు గలవు. బ్రిటీషు లేబరువేక్షము, బాల్వివిక్కుపద్ధతుల నభిమానించుట లేదు. అందుచే, వీరికి దురభిమానపు నింద నారోపింప వీలుండదు. అయినను కన్సర్వేటివు ప్రేక్షకులు, కార్మికప్రతినిధుల రిపోర్టును పరిహసించుచున్నవి. కేవల పరిహాసమువలనను, దూషణవలనను ఏ యుద్యమములును అంతరింపవు. సత్యగ్రహణమునకై పాటుబడుట, ఎల్ల రధర్థము. పాశ్చాత్యప్రపంచమున ధనవంతులకును కార్మికులకును జరిగెడి సంఘర్షణలో రుష్యా తీవ్రమార్గముల నవలంబించినను, నూతననిర్మాణమునకు బూనినది. ఇయ్యది సుస్థిరముగ నిలుచునా లేదా యను విషయము, నిపుడు నిర్ణయించుటకు మార్గము గానరాదు.

రాష్ట్రకప్పములు
 అలూలేదు చూలూలేదు కొడుకుపేరు సోమలింగ మనునటుల, రాష్ట్రకప్పములతగ్గుదల సిరపడకముందే, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి నభినందించుటకును తగిన మొత్తమును కూమునదిని బకింగు హాము కాలువను మరమ్మత్తుజేయుటకై వినియోగించుటకును, రా. బ. ఓ. తనికాచలం కెట్టిగారు నిన్నటిదినము మద్రాసు కార్యరేషనులో తీర్మానముపాదించిరి. ఇండియాప్రభుత్వు బడ్జెటును నిరాకరించుటకు కొందరు సంకల్పించుచున్నారు. దేశీయ వస్తుముల పై విధించెడి పన్నులను తొలగింపవలయునను కోర్కె గలదు. ఇందుకు దోడుగ, రాష్ట్రకప్పముల విషయమై తమ కెట్టి యుపశాంతి మొనగనందులకు, బొంబాయి ప్రతినిధు లాగ్రహపూరితులై యున్నారు. అందుచే మద్రాసు బడ్జెటునందు తగ్గుదల గావించక, పర్యవసానముకొరకు గా. గ్రహాముగారు గూడ వేచియున్నారు. ఇట్టి సందర్భములలో మద్రాసు కార్యరేషనువారి కింత తొందర ఏలనో తెలియదు. బ్లాకెట్టుగారు సామాన్య శాసనసభలో నిన్నటిదినము తెలిపిన వివరముల గాంచిన, రాష్ట్రకప్పములను వరుసగ తగ్గించినచో పూర్తిగ రద్దగుటకు కనీసము ఆరుసంవత్సరములయినను పట్టును. ఈ మధ్య నెన్ని యవాంతరము లేతెంచునో ఎవరు జెలుపగలరు? బ్లాకెట్టుగారు సూచించిన నూట యిరువది యారు లక్షల తగ్గుదలయు నిరాటంకముగ కొనసాగినను, కూమునదిని బాగుచేయుటకు మాత్రమే దానిని వినియోగించుట ధర్మమా? ఇంతకన్నను రాజధానికి గావలసిన ముఖ్యవిషయములు లేవా? తుట్టుతుడకు, తనికాచలంకెట్టిగారి తీర్మానమునందలి, మద్రాసు ప్రభుత్వాభివందన భాగము తీసివేయబడెను. మిగిలినభాగ మంగీకరింపబడెను. కప్పముల తగ్గుదల మొత్తమును ఖర్చుపెట్టుటకు పలువురు పలుమార్గములను సూచించుచున్నారు. తుద కేమి జరుగునో చూడవలయును.

రెడ్డికాసు సంఘసభ
 రంగూను, మార్చి 2:- పై సంఘమువారి రెండవ సాంవత్సరిక సభ కథ్యక్తుతహించి జర్నాల్ గవర్నరు సంఘముయొక్క సత్కారాభివృద్ధి కలిగింది. నిరుడు సంఘము జన్మించినప్పటికీ రెండవ సంవత్సరముదే చాలాభివృద్ధి జేందినది జెప్పిరి.

అస్సాము శాసనసభ

గవర్నరు ఆర్థిక పరిస్థితుల విమర్శించుట
 సిలాంగు, మార్చి 2:- అస్సాము శాసనసభ యొక్క సభ్యుల యెదుట రాష్ట్రము యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులను గవర్నరుగారైన సర్ జానుకర్ గారు విమర్శించిరి. పరిస్థితులు జక్కబడుచున్నవని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. భారతప్రభుత్వము రాష్ట్రకప్పములను అగ్గిండుటకు మొదలిడుట తృప్తికరమైనను అస్సామున కంతక యిది లాభకారముగాదు. కాని కొలదికాలమున యీ పద్ధతివలన అస్సామునకును లాభము సంభవించును. ఆకుభిముపూర్వము అరుదెయవకు ప్రకృతమందుగల పన్నుమట్టమును దగ్గించుట మంచిదిగాదు. కాన కొట్టికను, స్టాంపుద్యుటీ చట్టములను ఆమోదించి ప్రజామిత్రతాఖిలకు ధనము చేకూర్చవలయునని గవర్నరుగారు గోరిరి.

ఈపన్ను చట్టములు ఆమోదించబడినయెడ నానుకరింగు స్థిమలకొరకు మంత్రులయొక్క శాసనసభవారిచే నియమింపబడిన సంఘముయొక్కయు పరిపాలనాసాధన ప్రజామిత్రతాఖిలకు పరిలక్షలు మూడుసంవత్సరములలో వ్యయముచేయుటకు కాన్సులేజేడరని గవర్నరుగారు ఆశ చెట్టిరి. రాబోవుసంవత్సరముందు బడ్జెటులో 4½ లక్షలు వ్యయమునకు బోగ అదనముగ కేసింతును. (అ. ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

నిరుటివలెనే స్థానమార్గముల నవలంబించి భావి సంస్కరణోదయ భగ్నము సేయవద్దని గవర్నరు సలహా.

నాగపూరము, మార్చి 2:- శాసనసభాధ్యక్షతత యన్. యస్. చిట పీఠుగాక తమ పోటీని వదులుకొనిరి. పశ్చిమ బీరారులనుండి యొక్క కొనబడిన యబ్దుల్ రహీం గారాస్థానమునకు నిలవిరి. కాపున కె. యస్. నాయుడు, అబ్దుల్ రహీం, యస్. బి. తంబిగార్లలో పోటీజరుగును. తంబిగారు స్వరాజ్య పక్షవాది.

సుమారొకసంవత్సరమునుండి జరుగకయున్న మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ తొలిసారి నేడు గూడెను. సభ్యులుచాలమంది వచ్చిరి. ప్రేక్షాస్థానములన్నియుగూడ నిండియే యుండెను. గవర్నరుగారు బనిజేయుచున్న సర్ మాంజేరు బల్లరుగా రుత్సవముతో వచ్చి, సభాధిపతి సుభాగ్యసింహిరి. వెడలిపోయిన గవర్నరుగారును ప్రోత్సవములం బ్రశంసించి పిమ్మట యువ్యాగ్రీయా లను బ్రజలను బోగడి పిమ్మట నిరుడు స్వరాజ్యపక్షమువా రా దాయవ్యయపట్టికను ద్రోసివేయుటచే రాజకీయములందు గలిగిన ప్రతివిషయమును విమర్శించెను. మంత్రులు లేనందునను గలగు లాభసమ్మముల సోకసంవత్సరమునుండి మీరు జూచుచునేయున్నారు. తద్వినిషయమై స్థానికవిషయముల ననుసరించి మీకెట్టియంపదేశమును జేయబ్రయత్నింపను. కాని నిరుటివలెనే నిశ్చయించునెడల యట్టివిశ్వయము జేయకముందు, మీచేతవలన రాష్ట్రముందు ప్రస్తుతసంస్కరణముల నెంతవల కుటయోగమున వచ్చికో దాని ననుసరించి ముందురాబోవు సంస్కరణముల యాసకెంతటి యాటంకము గలుగనప్పడో యూహించుటకు గోరుచున్నాను. కొలదిరోజులనుండి మీనిశ్చయములం గూర్చి కొంతవలకు నాచెవినిబడుచున్నది. కాని వాటి నన్నిటిని గమనింపదలచుకొనలేదు. ఈసభలో మీనిశ్చయ మెట్లుబండునో, ఎంతవలకు కార్యాచరణకు తెత్తురో జూడదలచియుంటి వని చెప్పిరి.

పిమ్మట స్వపరిపాలనా క్రమబోధకములగు సంస్థలందు తనకున్న శ్రేష్ఠంగూర్చి యొకింకొక జెప్పిరి. ఇంతకుపూర్వ మధ్యక్షపదని నలకరించిన సర్ గంగాధర చిట్టపీఠుగారిని ప్రశంసించి తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి. (అ. ప్రె.)

బీహారు గవర్నరు పర్యటనము

జనానా ఆనుప్రతి శంఖుస్థాపనము
 అమవాస, మార్చి 2:- గవర్నరుగారైన సర్ హెన్రీ పిలరుగారు బీహారు సందర్శించి జనానా ఆనుప్రతి భవన నిర్మాణమునకు శంఖుస్థాపనము చేసెరి. భవననిర్మాణమునకు గురు యావత్ప్రధనమును అమనమయొక్క రాజాగారు యిచ్చెరదు. (అ. ప్రె.)

మధ్యస్థ రామముద్రనులో అల్పార్ధరాజీమరుని గలిసికొనును. దోవరుకు ప్రత్యేక పురైలుబండిలో బోవును. ఇంగ్లీషు ఛానలును ప్రత్యేక పురాగయోడమీద దాటిబయలుకూడ యుద్ధశాకలేగును. ఫ్రాంచి ప్రెసిడెంటు సెలెబ్రానుకు (రైలుబండి) సార్వభౌముని సంచారమునకు ఇచ్చెదమనిరి. రాజ్ఞి కూడ సార్వభౌమునితో చరుడెంచును.

సామాజ్యము-దొమినియనులు

విదేశాంగ వ్యవహారనిర్ణయసంఘము
ప్రతినిధ్యము

ప్రభుత్వ పాలనముగల ప్రతిదొమినియనులనుండి ప్రతినిధుల నేర్పాటుచేసి విదేశాంగ వ్యవహారసంఘము నేర్పాటు చేసెదరా మని కామన్వెల్త్ లో సభ్యుల డిమాండ్ గా రడుగ అట్టి ఏర్పాటును ఆలోచించుట లేదనియు అట్టి ఏర్పాటు దొమినియనుల సంగీకారముగ నుండునని తోచుననియు ప్రధానామాత్యుడు దిలయజేసెను అయినప్పటికిని దొమినియనులతో సహకారము కొనుగోలుగ బనిజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారని.

ఇరాకు ఆర్థిక పరిస్థితులు

లండన్, మార్చి 2:—ఇరాకు ప్రభుత్వ ఆర్థిక పరిస్థితులను వక్కబది సలహానిచ్చుటకు కమాండరు హేల్వూ ఎంగువారు ఇరాకుకు మార్చి 5 వ తేదీన బయలుదేరెదరు.

నౌకాదళములు

జపానునౌకలు చాల పెద్దవి

లండన్, మార్చి 2:—ప్రపంచములో అందరికంటెను జపాను ఎక్కువ బరువుగల ఫిరంగులతో నౌకలను నిర్మించుచున్నదనియు, క్రొత్తగ నిర్మించుట బ్రిటిష్ ప్రాంతములు 3 అంగుళములు కొలతగల 9 ఫిరంగులతో అమర్చబడుననియు చెంది ఇటలీ ప్రాంతములు 8 అంగుళముల చెడల్పుగల ఫిరంగుల నేర్పాటుచేయుననియు జపాను వాషింగ్టను ఒడంబడికకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుచుండగానే గొప్పఫిరంగుల నేర్పాటుచేసిననియు మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక తెలుపుచున్నది.

ఆయుధ పరిశీలన సంఘము.

వారు తమపనిని మార్చి నిర్వహించుటలేదని తీవ్రము పత్రిక నడుపుచున్నది.

పోకుసంఘటితానము

ఆయుధములను దగ్గించుటకు ఏర్పాటుచేసినవారి నిశేధమును పోకుసంఘమువారు పరిశీలించిరి. ఏకగ్రీవముగ అభిప్రాయములను వేర్పేరి. 2 తేదీకి రాయబారులసభనా రికండ్ చేసెదరు.

ఒడంబడిక నుల్లంఘించుట

స్టాంబుల్, మార్చి 2:—విశ్రమించి ప్రభుత్వమువారు వేర్వేరులను సైనికసంఘమువారి నిశేధమును ఆలోచించుచున్నారని తీవ్రముపత్రిక తెలుపుచున్నది. జర్మనీలోనున్న సైనిక పరిశీలన సంఘమువారి నిశేధమునే వీరు జూపుచున్నారు. 300 వులున్నవి. వేర్వేరులను ఒడంబడికను జర్మనులు ఘోరముగ ఎగవేసినది తెలుపుచున్నారు. ముఖ్యముగ రహస్యముగ జర్మను సైన్యములను ఏర్పాటుచేయుచున్నారట. సర్వసాధారణమైన ఘరల ఏర్పాటుచేసినరట. ఇంకను కొంత సైన్యము నేర్పాటుచేయుచున్నారు.

పెట్రోలు జర్నలు పత్రికాభిప్రాయము

ఈసంగతులన్నియు బయల్పడుటయు, జర్మనీలో వాతీయవాదులు పెద్దలయి పోరియటు ప్రభుత్వ విధానమునకు అటంకముగ నున్నది. క్రొత్తగ పోరియటుగారు భయము లేదను అభయముతో ఒడంబడికను చేయుచున్నారు. అయ్యది అంగ్లోప్రెంచి ఒడంబడికమీద ఆధారపడియున్నది. అందుచే సహజముగూర్చి అంగ్లోప్రెంచి ఒడంబడిక అవసరము. ఇక్కడే ఉన్న చిక్కు అంతా యని పెట్రోలు జర్నలు పత్రిక నాకొనుచున్నది.

లండనుదురంతము

లండనువ్యక్తి జట్టుకొనుట

లండన్, మార్చి 2:—భూకంపానీ ఏకేంటు అర్బిని ఏకేర్తకుడగు ఎక్సెటరుగారిని తలబద్ధుల కొట్టెనని అరెస్టు చేసిరి. ఇతనిపేరు అల్బర్ట్ బార్బిరాడ్వెలు. తనను బట్టుకొనుట చాల అసంభవమని ఏకేంటు దిలయజేసెను. ఒకవారమువరకు రిమాండులో నుంచిరి. వర్తకు డింకను అపాయకముగ పీడింపుచున్నాడు.

దొమినియనులు

సైన్యములను దగ్గించుట

ప్రధానామాత్యుని వైఖరి

లండన్, మార్చి 2:—ఆయుధ సామగ్రిని తగ్గించుటలో దొమినియనుల యభిప్రాయమేమని కామన్వెల్త్ లో ప్రధానామాత్యునకు ఈవిషయమై 1928 లో సామాజ్యసభలో చర్చించినదియు ఆయభిప్రాయములే ఇప్పటికిగూడ సామాజ్యమండన్న వారంగరున గల్గియున్నారనియు ప్రధానామాత్యుడు తెల్పెను.

జీనీవా ఒడంబడికను గూర్చి దొమినియనులు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయుగలరామని యడుగ అట్టివిషయములన్నిటిలోను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారితో దొమినియనులు ఆలోచించుచున్నారనియు స్టాన్లీ బార్లిస్టన్ గారు బహుదారి.

జనీవాఒడంబడిక

బ్రిటిష్ కార్మికపక్షమువారి చేయూత

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—జనీవా ఒడంబడికను గట్టిగ ఆమోదించుచు కార్మికపక్ష ప్రేక్షి యూనియను కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహక పక్షమువారు తీర్మానించిరి. కార్మిక పక్షమువారు జనీవా ఒడంబడిక ప్రకారము నడుమనైనా నడిచునది. సైనిక ఒడంబడికను జేయుచుండ అభ్యంతరము జేయవలెననిరి.

యంత్రములపై పన్ను

మరమగ్గుములపై తక్కువ పన్నే?

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్న

లండన్, మార్చి 2:—ఇండియాలో ప్రవేశించుచేగ్గుములమీద నూటికి 15 శాతము, మరమగ్గుములమీద నూటికి 25 శాతము పన్నును విధించుటకు గతవేదీకుని సకలత్వాలా గారడగ ఉత్పత్తి పరిశ్రమలందు ఫిరంగుల పెట్టుబడిపెట్టి తయారుచేయుచుండుటకు స్వేచ్ఛగ ప్రవేశమందుటకు అట్లు తక్కువ సుంకములను వేసిన వింటర్న్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. పిమ్మట కమిషనువారి సిఫార్సులను చేమగ్గుములను గూర్చి అమలుతో తెల్పెదరా యన ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చర్చన దీసికొనెదమని యెవలేదని వింటర్న్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. సకలత్వాలాగారి ప్రశ్నకు ఇండియా ప్రభుత్వమున కంపిరి.

గొప్పభూకంపము

కనడాలో గొప్పనష్టము

అట్టానా, మార్చి 2:—సెంటుమేరీ కోమను కార్మికులకు దేశము కప్ప పడిపోయెను. చాలావ్యవధి. దానికి కారణము భూకంపము. ఇంట్లగూడ అనేకముగ పాడాయెను. ఎవరికిని ఆపాయము గలుగలేదు.

మాంట్రీయల్ గవాతములు బద్దలాయెను. తెలిపాను పనిజేయుటకు వీలులేకపోయెను.

క్యూబెక్ లో ఉపద్రవము

క్యూబెక్ లో భూకంప ముపద్రవముగ నుండెను. భీభత్సముగ నుండెను. భవనములు చెండునిమిషములు ఊగులాడెను. పట్టణమువలె కట్ట భవనములు తలకొందాయెను. ప్రమాదముగలుగెను యూనియనుస్టేషనుకప్ప కొంత పడిపోయెను. కిటికీలు ఎన్నియో బద్దలాయెను. భయపడి ఒక స్త్రీ చనిపోయెను. మాంట్రీయల్ నాటకరంగమున ప్రేక్షకులు భయకంపితులై నాలుగుమూలల వారిపోయిరి.

రీగురు చనిపోయినదియు, దక్షిణభాగమున 25 నిమిషములవరకు అమరు అట్టె యుండెననియు తెలియచున్నది.

నౌకాదళ సమావేశము

సింగపూరులో నాయకులు సమావేశమగుట

రేఫటి నౌకాదళసభకు నాయకులందరూ వచ్చెరి. గవర్నరుగూడ వీరిని సందర్శించిరి. ప్రస్తుతపు తేర్పాటు ప్రకారము యుద్ధకాలాన్నియు 16 తేదీవరకు ఇబలచే నిలిచియుండును. తరువాత తమ కార్యాధిపత్యముల కేటబుల పూర్వము అచట లేవుల నుకొనిపోవును.

ప్రతజ్ఞను పొగయోడల

వలన ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 1700000 పానులను లాభమున దీసిరనియు అపొమతిగ వీటిని కైకొనుటకు వీలులేదనియు ఆగిపోవుటకే నిర్ణయించబడెననియు అందుచే వీటిని కైకొనియున్న సంధివరకు ప్రకారము నష్టపరిహారసంఘమువారి చ్చివేయవలెననియు వీరుతుజకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి పరము చేసెదరనియు వింటర్న్ ప్రభుత్వ నుడిచెను. బెంగాలు ఇనుప పనులకంపెనీయు కలకత్తా ఇనుపదొడ్డుపనుల కంపెనీవారును గలవీ పనిచేసెదరనియు తణఖామీద అప్పజేసెదరనియు తెలియచున్నది.

అస్సీలియా నావికులతగవు తీవ్రరూపమును దాల్చినది కేపుల్ నౌకలన్నియు పనిచేయకుండు నిలిచిపోయినవి.

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకంపెనీ ఋణము

1945.60 లో తీర్చుటకు 12500000 పానుల ఋణమును బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకంపెనీ వారు చేసెదరు.

కేపుటపున్ దర్బన్ వైమానికతపాలు

జయప్రదముగ ప్రారంభమైనవి. అనుకొన్న వ్యవధికంటె కెంతుగంటలు ముందుగ తిపాతను విమానములు గొంపోయెనట. నాలుగు మకాముల నేర్పనయకొని 90 మైళ్లదూర ప్రయాణమును చేసెను.

బెలియం పార్లమెంటు

సెలెబ్రేషన్ గూర్చి 7 తేదీన ప్రకటించెదరు. ఏప్రిల్ 5 తేదీన ఎన్నికలను జరిపెదరట.

సూయజు కాల్యగట్టును

కొట్టుకొనుట

వికాఖపట్టుమునుండి వచ్చుచున్న బ్రిటిష్ పొగయోడ యొకటి సూయజు కాల్యగట్టును కొట్టుకొనెను. చుక్కాణిపాదాను వ్యాపారమునకు అడ్డురాలేదు.

కురుస్తాను తిరుగుబాటు

తురుష్కు సైనిక చలనము

ప్రెంచి చర్చను బ్రిటిష్ వా రాక్షేపించుట

ఉత్తర సిరియాలో కుర్దుల తిరుగుబాటు నడంచుటకు ప్రెంచివారు తురుష్కు సైన్యములను తెలుపింప బోనిచ్చుటచే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు రాక్షేపించుచు ప్రూప్రభుత్వను పోరియటుగారు దగ్గరకంపిరి. మసూలుసరిహద్దు నిర్ణయములో ఇరాకులో తురుష్కు సైన్యము మున్నకొంత అలజడికొనెనని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు భయపడుచున్నారు. అందుచే ప్రెంచివారి చర్చను బ్రిటిష్ వారు రాక్షేపించిరి.

ప్రెంచినమ్మతి ఫలితము

స్టాంబుల్, మార్చి 3:—కురుస్తాను తిరుగుబాటును అడంచుట కవసరము నేనలను గొంపోవుటకే అనుష్ఠాన ఇయ్యబడెనని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు అంగీకారానికి దిలయజేసినరట.

చర్చనీ అధ్యక్షుడు

డాక్టరు మార్క్సగారి నెన్నుకొనవచ్చును

జర్మను అధ్యక్షుని ఏప్రిల్ చివరకు ఎన్నుకొనెదరట. లేదా యే ప్రారంభమున జరుగుననుకొనుచున్నారు. రెండవ ఎన్నిక వసరమునుచున్నారు.

క్లారాజర్కెన్ అను నామెను కమ్యూనిస్టుల నూచించుచున్నారు. ఈమెను ప్రసిద్ధ నాయకురాలు కాని వీరిని నిషేధించుట ఒప్పుకొనరట.

నిజాంరాష్ట్రం ప్రజన కేంద్ర సంఘము

తృతీయ సమావేశము

రక్తాక్షి నంబర మూఖ్య బహుళ ౧౩ శనివారము

౨౧-౩-౧౩ క ఫనలి-(౨౧-౩-౧౩-౨౪)

పైసంఘముయొక్క తృతీయ సమావేశము నేటిదివసున వరంగల్లు జిల్లా మధిరలో ఈ కార్యమునకై శ్రీయుత పింగళి శేంకటరామశాస్త్రిగారి కార్యకర్తలను యొక్క ఆవరణములో ఆహ్వానసంఘమువారివలన ప్రత్యేకముగ నిర్వహించబడిన విశాల మైన మంటపమునందు మధ్యాహ్నము ౧ గంటనుండి సాయంత్రము ౪ గంటలవరకు జరిగెను. సభకు విచ్చేసిన కేంద్రసంఘ ప్రతినిధుల పేర్లు కింది వ్రాయబడినవి:-

౧. నెకంద్రాబాదు:- ౧. రావుబహద్రుల సామల శేంకటరాజుగారు (అధ్యక్షులు)

౨. హైదరాబాదు:- ౨. మ-రా-శ్రీ మాడపాటి హను మంతరావుగారు (కార్యదర్శి) ౩. వడ్లకొండ నరసింహారావు గారు.

౩. వరంగల్లు:- ౪. మాదిరాజు రామకృష్ణారావు గారు, ౫. పింగళి శేంకటరాంజనారావుగారు, ౬. పర్వ రంగ రావుగారు.

౪. నిజామాబాదు:- ౭. టి. కే. బాగయ్యగారు.

ఆరంభమున ప్రార్థనము, మహానుభావహింపిన శ్రీ నిజాముప్రభువుగారి ప్రశంస, ఆంధ్రమత్స్యప్రపంచ శ్రీమహావానమామలై లక్ష్మణాచార్యులు (అష్టాధిపతి) గారును, శ్రీ యుత విష్ణుదాసు గిరిధరరావుగారును సలిపిరి. పిమ్మట ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు మ-రా-శ్రీ మాడపాటి తిరుమలరావు పంతులుగారు స్వాగతోపహ్వానమును జరిపిరి. తనదంతరము కేంద్ర సంఘాధ్యక్షుల ఆరంభోపహ్వానము జరుపజేసెను.

తీర్మానములు

౧. నియమముల ప్రకారము జిల్లాసంఘము తేర్పడనందున కేంద్రసంఘాధ్యక్షుల ఆహ్వానము ననుసరించి దయచేసిన ఆయా ఆంధ్రజనసంఘప్రతినిధులను చేర్చుకొని కార్యక్రమము జరుపవలెనని తీర్మానించబడినది.

ఉపపాదకులు:- మ. నరసింహారావుగారు.

ఆమోదకులు:- టి. కే. బాగయ్యగారు.

పై తీర్మానము ప్రకారము ఈ క్రిందివారుగూడ కార్యక్రమమునందు పాల్గొనిరి:-

మోర్టీ రఫీయద్దీన్ సాహెబుగారు	వరంగల్లు
మోర్టీఅలా ఉర్రహిమాన్ సాహెబుగారు	"
నేముగంటి రామకృష్ణారావుగారు	ఖమ్మం
మాడపాటి తిరుమలరావుగారు	మధిర
చతుర్వేది శేంకటకృష్ణయ్యగారు	"
వానమామలై శేంకటాచార్యులుగారు	వడ్లకొండ
" లక్ష్మణాచార్యులుగారు	"
పెద్ది శివరాజయ్యగారు	"
తవుటిరెడ్డి కృష్ణారెడ్డిగారు	"
అనంతవల్లభాధికారిగారు	రేపిడిపల్ల
రాజాకృష్ణమూర్తి కాశ్యప్రగారు	"
మిర్యాల నారాయణరావుగారు	"
విష్ణుదాసు గిరిధరరావుగారు	మహారాజాపేట
యాదా రామనర్సయ్యగారు	మహారాజాపేట
పువ్వాడ శేంకటకృష్ణయ్యగారు	దేవరకొండ
వి. కె.ఎస్.రావుగారు	నల్లగొండ
పదాధిపతిగారు	కోగిపేట
సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు	మల్తుర్
డి. రంగప్పగారు	"

౧. పిలుగాక నూరు ౨౦ మంది గ్రంథాలయప్రతినిధులను ౧౦౦ చూడి ప్రేక్షకులను సభ వలంకరించిరి.

౨. వనప్రతిస్థాపాధీశులును, ఆంధ్రభాషాధీశులును అమ నగు శ్రీరాజా కృష్ణ దేవరాయబహిరీలవంతు బహద్రుల గారియకాలమరణమున కీసభవారు తమవిచారమును ప్రకటించుచున్నారు- అధ్యక్షులు.

౩. గవాలసంస్థాపాధీశులును, ఆంధ్రభాషాధీశులను నగు శ్రీశీతారామధూపాల బహద్రులగారి యకాలమరణమున కీసభవారు చింతిలుచున్నారు. అధ్యక్షులు.

౪. శోగినాథగ్రంథాలయమును, వర్తకసంఘమును శోగి పేటయందు స్థాపించి దాని యభివృద్ధికై మహాత్మాహనుతో బనిచేసిన శివప్రగారు స్వేచ్ఛాధిపతి అకాలమృత్యువువాతబడి నందుకు ఈ సభవారు తమ విచారమును తెలుపుచున్నారు. అధ్యక్షులు.

౫. ద్వితీయ సమావేశవర్గ చదివి యంగీకరింపబడినది. కార్యదర్శి.

౬. కేంద్రసంఘ కార్యదర్శియొక్క రెండవ కార్యనివేదిక చదివి యంగీకరింపబడినది. కార్యదర్శి.

౭. నిజాంరాష్ట్రాంధ్రనిధిపైనే కాన్యము లన్నియు ఆధారపడియున్నవి గనుక ఈనిధికి ఉదారభావముతో భూరి విరాళముల శోసగ ఆంధ్రమహాశయాలను ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపా:- మ-రా-మా. రామకృష్ణారావుగారు.

ఆమో:- మ-రా-మా. సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు.

౮. ద్వితీయ సమావేశమున చేయబడిన ౭ వ తీర్మానము (ఆ) ప్రకారము ఆరికణ్ణితి అనుకూలముగ నున్నచో నోకప్రచారకుని ఆంధ్రోద్యమ ప్రచారముకొరకు వేతనముపైన నోకపంతులమునకు నియమించుట కంగీకరించబడినది. ఈవిషయమున నుచితమైనయోర్పాట్లు చేయుట కధ్యక్షుల కధికార మియ్యైనది.

ఈవిషయముగనే ఇప్పుడేర్పడియున్న జిల్లాసంఘములు గూడ తమతమజిల్లాలలో ద్రవ్యస్థితినిబట్టి ప్రచారము జరిపించవలెను.

ఉప:- పరచ రంగరావుగారు.

ఆమో:- టి. కే. బాగయ్యగారు.

౯. ద్వితీయ సమావేశమున చేయబడిన తీర్మానము ప్రకారము హైదరాబాదు ఆంధ్రజనసంఘమువారు తమస్వాధీనమున దుడిచిన పరిశోధకశాఖను కేంద్రసంఘమున కప్పగించినందుకు ఈసభవారు కృతజ్ఞతాపదనము లర్పించుచున్నారు.

(అధ్యక్షులు)

౧౦. పరిశోధనశాఖ కీక్రిందివారు క్రోధనసంవత్సరం తమువరకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడుచున్నారు. ౧ ప్రాధేనరు ఎస్. హనుమంతరావుగారు ఎం. పి. ఎల్. టి. (అధ్యక్షులు)

౨. శ్రీశ్రీశ్రీ రాజా నాయని శేంకటరంగరావు బహద్రుగారు, జహందారు, మనగాల, ౩ మ-రా, మాడపాటి హనుమంత రావు పంతులుగారు, ౪ మ-రా, రాజాబహద్రుల పిల్లేగారు, ౫. పి. పి. ఎల్, ౫ మ-రా, ఆదిరాజు శిరభద్రరావుగారు (కార్యదర్శి)

పరిశోధకనిధినుండి వ్యయముచేసి పరిశోధనకార్యము లను నిర్వహించుటకు వైశాఖాసంఘమున కధికార మియ్యైనది.

ఉప:- మ-రా, పదాధిపతిగారు.

ఆమో:- మ-రా, వి. కె.ఎస్.రావు గారు.

౧౧. సంస్థాపనచింతను ద్రవ్యప. యముచేయు విషయమున కేంద్రసంఘప్రతినిధులనుచనలపైన ఆరికణ్ణితినిబట్టి తీర్మానించు అధికారము అధ్యక్షులు, కార్యదర్శి, నిధివ్యవహారాలతో గూడుకొనిన ఉపసంఘమున కీయ్యైనది.

ఉపపా:- మోరీ రఫీయద్దీన్ గారు.

ఆమో:- యాదా రామనర్సయ్యగారు.

౧౨. హైదరాబాదులోనున్న ప్రభుత్వమువారి వైద్య కళాశాలలోను, శిల్పకళాశాలలోను రాబోవు తుదిపరీక్షలందు ఆంధ్రవిద్యార్థులతో అత్యుత్తములుగ విజయమున వారిని సువర్ణపతకములతో సత్కరించుటకు తీర్మానించబడినది.

ఉప:- పి. శేంకటరంగరావుగారు.

ఆమో:- పువ్వాడ శేంకటకృష్ణయ్యగారు.

౧౩. ఆంధ్రభారతీ తీర్థపరీక్షలు సక్రమముగ ఏర్పడి నవిగనుక ద్వితీయ సమావేశమునందు తీర్మానించిన ప్రకారము క్రొత్తపరివర్తనమును ప్రస్తుతము ఆవసరములేదని తలచుచు ఆంధ్రభారతీ తీర్థవారిపరీక్షలలో చేరుటకు రాష్ట్రీయులను ఈ సభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

ఉప:- మ. హనుమంతరావుగారు.

ఆమో:- చతుర్వేదుల శేంకటకృష్ణయ్యగారు.

౧౪. "నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల అభివృద్ధిమార్గములు" అనువిషయమునుగురించి బహుమతిచార్చనము వ్రాయించుటకును, అందుకి ఉత్తమవ్యాసమునకు ౨౫ రూపాయల బహుమాన మొసగుటకు తీర్మానించబడినది. ఈవిషయమున వివరములను నిర్ణయించు అధికారము అధ్యక్షుల కీయ్యైనది. బహుమానమును బొందిన వ్యాసపుస్తామ్యము కేంద్రసంఘమున కుండును.

ఉప:- నేముగంటి రామకృష్ణారావుగారు

ఆమో:- వా. లక్ష్మణాచార్యులుగారు.

౧౫. నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల అభివృద్ధిమార్గములను తెలుపుచున్న కేసుకటి ప్రకటించి ఒక అజాతు మించనివలకు విక్రయించవలెనని తీర్మానించబడినది.

ఉప:- విష్ణుదాసు గిరిధరరావుగారు

ఆమో:- మోర్టీఅలా ఉర్రహిమాన్ సాహెబు

౧౬. క్రోధనసంవత్సరమునకు ఆదాయవ్యయపరిమితి ఈ క్రింది ప్రకారము నిర్ణయించబడినది.

ఆదాయము.

సంఘములక వ్యయము	౧౫౦
నిధివసూట్లు	౬౫౦
లభ్యులు ప్రకటికయము	౧౦౦
పరిశోధన చందాలు	౩౦౦

మొత్తము. ౧౨౦౦

వ్యయము.

ప్రచారకునివేతనమువత్సరా	౬౦౦
సంస్థలకు సహాయము	౧౦౦
విద్యార్థులకు పతకములు	౬౦
పుస్తకముద్రణము	౫౦
వ్యాసబహుమానము	౨౫
పరిశోధకవ్యయము	౩౦౦
ఇతరవ్యయములు	౬౫

మొత్తము. ౧౨౦౦

ఉప:- వ. నరసింహారావుగారు.

ఆమో:- మ. రామకృష్ణారావుగారు

౧౭. (ఆ) ఆంధ్రజనసంఘముల యుద్ధములలో చేదేనియొక విషయమునుగాని, ఎక్కువవిషయములగాని పని చేయుసంస్థలు కేంద్రసంఘముతో సంబంధము గలిగియుండ గోరి నచో అట్టిసంస్థల ఆంధ్రజనసంఘముల కుండుహక్కులతో చేర్చుకొనుట కీసభవారు అంగీకరించుచున్నారు.

(ఆ) ఈవిషయమును నియమములను ఇవరముగ నిర్ణయించి రాబోవు కేంద్రసంఘసమావేశమున తెలుపుట కార్యదర్శి గారిని కోరబడినది.

ఉప:- టి. కే. బాగయ్యగారు.

ఆమో:- పర్వ రంగరావుగారు

౧౮. (ఆ) బొంబాయియందున్న ఆంధ్రసోదరులు మన యుద్ధములనెడ జూపిన సానుభూతికిని, ప్రోత్సాహమునకును, సహాయవాదానమునకును, ఈసభవారు కృతజ్ఞతాపదనము లర్పించుచున్నారు.

(ఆ) పై తీర్మానమును బొంబాయిలోని కామాటీపురమున మూడవవిధియందున్న మ-రా, కంకరకాయన్న పర్వగారి కందజేయుటకు అధ్యక్షులను గోరబడినది.

ఉప:- మ. హనుమంతరావుగారు.

ఆమో:- నేముగంటి రామకృష్ణారావుగారు.

౧౯. నిజాంరాష్ట్రముయొక్క శేకపటమును తెలుగున ముద్రించుట అవసరమని ఈసభవారు ఆభిప్రాయపడుచు ఈ విషయమున ప్రయత్నములు చేయుటకు కార్యదర్శికి అధికార మియ్యైనది. (అధ్యక్షులు)

౨౦. జిల్లాసంఘములన్నియు ఏర్పడనందున ఆట్టిసంఘములు ఏర్పడనిజిల్లాలవిషయములో ప్రతినిధులను చేర్చునచు రాబోవు సంవత్సరముకొరకు ఈక్రిందివారిని కేంద్రసంఘసభి కుటుగ నేర్పరచబడినది.

౧. నెకంద్రాబాదు, ౧ రావుబహద్రుల సామల శేంకటరాజుగారు, (అధ్యక్షులు), ౨ మ-రా, భాగి సుబ్రహ్మణ్యంగారు.

౨. హైదరాబాదు, ౩ మా. హనుమంతరావుగారు (కార్యదర్శి), ౪ కొండా శేంకట రంగారెడ్డిగారు (నిధివ్యవహార), ౫ వడ్లకొండ నరసింహారావుగారు.

౩. వరంగల్లు, ౬ మాదిరాజు రామకృష్ణారావు గారు, ౭ పింగళి శేంకట రంగరావుగారు, ౮ పర్వ రంగ రావుగారు.

౪. నల్లగొండ, ౯ వి. కె.ఎస్.రావుగారు.

౫. మహబూబనగరము, ౧౦ నారాయణరావుగారు

౬. మెదక్, ౧౧ పదాధిపతిగారు.

౭. ఆదిలాబాదు, ౧౨ మ-రా, సారంగపాణి నాయకుగారు.

౮. కరీంనగరు. ౧౩. మ. రా. గుండవరము జగన్నాధరావుగారు.

౯. నరసాపేట. ౧౪. వేంకటగూడారెడ్డిగారు.

౧౦. అత్రాఫుల్లూ. ౧౫. చిరాన పీఠాన్ని గారు. రామకోటిశర్మరావుగారు. ౧౧. నరసింహరావుగారు.

౧౨. మ. రా. విష్ణుదాసుగిరిధరరావుగారి యాచార్యమునైన చతుర్థసమావేశము హుజూరాబాదు కరీంనగరు లో జరుపుట తీర్మానించినది.

౧౩. ప్రతినిధులకు, ప్రేక్షకులకు, భోజనసదులకు, బసలకు, తదితరసౌకర్యములకు, ఏర్పాటుచేసిన ఆహ్వానసంఘముచాలికి అందుముఖ్యముగ అధ్యక్షులకును, కార్యదర్శులకును, విచ్చి కథలులకును, ఈసభవారు కృతజ్ఞతాపదనము లర్పించుచున్నాము.

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

హాజీర హిదాయతు హుస్సేనుగారి తీర్మానము

లక్ష్మణాచార్యులు, మార్చి ౩:— అలిఖురు విశ్వవిద్యాలయమునకు ఒకతత్వవర్తమానము లిచ్చుటకు బడ్జెటునందు యేర్పాటు చేయవలసినదని హాజీర హిదాయతు హుస్సేనుగారు నొకతీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. దివ్యలాపము రూపు ప్రకారముగ అలిఖురు విశ్వవిద్యాలయమునకు అధిక సహాయమునర్పించి యిండియా ప్రభంధమువారినియు, రాష్ట్రీయతదాయమునుండి సహాయముకొరకు బెక్కరాష్ట్రసంస్థలు ఆధారపడి యున్నవనియు ఓడనంకార తీర్మానమును బ్రతిపదిచిరి.

శాసనసభ కార్యక్రమ నివేదికములు ఉర్దూ, హిందీభాషలందు ప్రచురించుటకు యేర్పాటు గావించవలయుననియు నొకతీర్మానము ఆమోదింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మాలవి అబ్దుల్ రాహిం చౌదరి

అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడుట

షిలాంగ, మార్చి ౩:— అసాము శాసనసభాధ్యక్షులుగ మాలవి అబ్దుల్ రాహిం చౌదరిగారు ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కొచ్చినుమహారాజు విందు సేయుట

కొచ్చిను, మార్చి ౩:— కొచ్చిను మహారాజుగారు తనసంస్థానములోని పెద్దలకు త్రిప్పనితూరలోని తమభవనముందు విందుచేసిరి. చాలమంది పాల్గొన్నారు. దేశీయులు విందునందు పాల్గొనిరి. విందుకాలమునందు సంస్థానపు బాండువాద్యము ప్రాగెను.

తిన్నురువాయువునకు

అమోఘమైన నివారిణి

నాకు గడచిన మాడు సంఘముల నుండి నాకరీరము నందున్న కీర్తనాటియందును తిన్నురువాయువుచేతల తీవ్రమైన నట్టియు, సహింసరానట్టియు బాధయుండెను. అందుచే నాకు ఆకలి లేకపోవుటయే గాక నిద్రలేక అనేకరాత్రులు గడచినవి.

నాబరువుకూడ తగ్గెను. నా యెముకలు అన్నియు బాగుగా కంకారమువలె అగవడుచుండెను. నేను బ్రతుకుచున్నను ఆకలికూడ లేకపోయెను. ఇంతటిబాధతో జీవముతో నుండుట కంటే మరణించుట మేలని కొన్నివేళలందు నాకు తోచుచుండెను. నేను అనేక ఐ. ఎస్. ఎస్ పరీక్ష నిచ్చిన ఘనవైద్యుల వద్దనుండి కూడ చికిత్స చేసికొంటిని. తుదకు తాత్కాలికమైన గుణముకూడ లేకపోయెను. నాఅదృష్టవశమున ప్రస్తుతము చెన్నపురము జార్జిటౌను, ఆర్మీయిన్ వీధిలో నెం 72 రు యింటిలోనున్న పండితస్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స చేయించుకొనవలెనని నాకు అకస్మాత్తుగా తోచినది. ఆప్రకారము తత్కాలమే వారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. అతిస్వల్పకాలములోనే అనగా 20 దినములలోనే నావ్యాధిని వారు అత్యద్భుతముగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు నేను నూతనముగా మారితిని. మునుపటి ఆరోగ్యము, పుష్టి కలిగినవి. నాబరువుకూడ మిక్కిలి హెచ్చెను.

మిస్. యు. హాలెండు,

“ఎల్లెన్ బర్గ్” ఆరతుక్ రోడ్డు.

9-8-24

రాయపురము, మద్రాసు.

శరీరసాధన - భారతీయుల యువేక్ష

(బాబూ పీయూషకాంతి ఘోష)

పై శీర్షికతో భారతీయులకు శరీరసాధనబల సంపన్నత వల అవసరమో వివరించుచు పీయూషకాంతి ఘోషగారు వ్రాసిన రెండువ్యాసములను ఫిబ్రవరి 16, 17 లేవలందు ప్రకటింపియున్నాము. నేడు ప్రచురింపబడినది వాటితరువాయి. మూడవ వ్యాసము.

“నాకెందవ వ్యాసములో శరీరసాధనవిషయమున భారతీయుల దుస్థితి తెల్పి యున్నాను. ఈవ్యాసమునం దందుకు సంబంధించిన కొన్ని వివరములను తెలుపదలచితిని. “ఈత్రపం చకములో సుఖము, జయము, శరీరబలముకలవానికే” నని నేను చెప్పియున్నాను. ఈ సత్యమును యువకులు ఒకప్పుడు మరచుట సహజమైనది. ఈసంగతి గుర్తెగినవారికి మరచినవారి త్రోవమాపుట విధియైయున్నది. బెంగాలులో ఇట్లు జరిగిన విషయములు పెక్కులు నేనెరుగుదును. తత్ప్రయత్నములు సఫలమైనవి. అట్టివాని నొకటి నిట నుదాహరించెదను.

ఆదర్శక ప్రాయుడగు ఒక జువనుడు

బాబూ జ్యోతింద్రమోహన్ గోస్వామి కాంతిపురవాసి. ఈయనకు మంచిబుద్ధిగల క్షేత్రము. ఈయన తన చిన్నతనములో బెంగాలునందు మహాన్నతత్వతి గాంచియుండెను. ఈ మహాన్నతత్వతి కప్పటి యాచారములే కారణ మని యూహించెను. ఆరోజులలో యువకులు గరిష్ఠిప్రవృత్తి, మల్లయుద్ధము చేయుట, విల్లుమీటుట, పల్లెటూకి ఆటలందు పాల్గొనుట యందు ఆరితేరుచుండుట యాయన పిష్టించెను. తన గ్రామము నకు సమీపముననే యుండి అధికబలశాలులని భీమబలుని పేరు గాంచినయువకుల నామముల నితడు వినుచుండెను.

తరువాత క్రమముగా యాశరీరసాధన మడుగంటుట యాయనికి కష్టముగావించెను. అందుచే తనకుతులకు అన్నివిధ్యలతో పాటు వ్యాయామవిద్య తప్పకుండ నేర్పింప నిశ్చయించెను. నిజముగ తండ్రి చేయవలసినపని యిదియే. ఇతనిపిల్లలు గూడ చెప్పినట్లు విశ్వాసే. తండ్రియూహలకు యత్నములకు తగిన ఫలితములు కలిగెను. ఈయనపెద్దకుమారుడు శ్యామసుందర గోస్వామి ప్రపంచమునందెల్ల బరువులు త్రోయుటలో మొదటివాడను ప్రఖ్యాతిపడెను. అతడు భూమిలో నందరి కన్న బలవంతుడనుఖ్యాతికి తగినవాడుగా నున్నాడు. ఈసందర్భములోనే ఇందలి వివరములను కొన్నింటిని తెల్పెదను. (ప్రాథమిక శోడి రామమూర్తి (ఆంధ్రుడు) వత్సస్థలమున ముమారు రిటన్నులరాయని మోయగల్గెను. బెంగాలు భీమభవాని (భవానీచరణ మయితనినిజనామము) గూడ అంతెరువుచే మోయగల్గెను. విక్రమ పురవాసియగు మహేంద్రనాథదాసు ముజుందార్ సరిగా ఒక్క పిసరుగూడ తగ్గలేకుండ రిటన్నుల బరువు మోయగల్గెను. హిందూ దేశమునం దెచ్చటనుగూడ బరువుమోయుటలో మొనగాడున్న బయటకు రావలసినదని భేరిమోగించెను. శ్యామసుందర గోస్వామి యాభేరినాలకించి పోటీకినిలిచెను. కాని మహేంద్రుడు పోటీకి రాననెను. శ్యామసుందరుని తనకన్న బలానికి నొప్పుకొనెను.

పాశ్చాత్యబలాధికులతో పోలిక

ఇట్టివిషయముల పాశ్చాత్యులేమీ తలచుచున్నాలో తెలిసికొనుట మనకు ముఖ్యములేనిచో వైయుదాహరణము లనవసరములగును. ఒకటన్నబరువుగూడ లేని మోటారు నొకటి య్యూరెన్ కాండో అపెనట. ఆంగ్లబూనియగు మాంటీకాస్టో ఆరుగురెక్కిన మోటారుకు రొమ్ముతో నిల్చెనట అమెరికాదేశమున న్యూయార్కువాసియగు స్ట్రోంగ్ ఫోర్డ్, కెనడాదేశియుడగు కెనెనా మొదలగువారు మోటారుల నాపిరట. వాటి బరువు మహావృంక 1½ టన్నులకన్న ఎక్కువుండదు. కాని పెద్దలు పరీక్షించుచుండ శ్యామసుందరుడు 5 టన్నులబరువు మోసెను. ఇంగులకు ప్రముఖుల నేతలు సాక్షులు. వారు ప్రశంసాపత్రములగూడ నిచ్చిరి.

మరికొన్ని బలప్రదర్శనములు

చైనా భీము లని పేరుగాంచిన విలైన్ చాంగ్ హో, జ్యూయిజీతూ మొదలగువారు మొదలొక బరువుమోయుట యందు ప్రఖ్యాతులు. వారు మోసినబరువు 10 మణుకులుండును. కాని శ్యామసుందరుడు వారందరికన్న ఎన్న యనదగినట్లు 15

మణుకుల బరువు మోచెనటానెను. ఇదిగూడ ప్రముఖులయొడుట జరిగినదే. ఇవిగాక గొలునుత్రొంపుట, ఉత్కృష్ట డిలువంచుట తేజలపిల్చుట, పళ్లతో బరుచెట్టుట, బాట్టుతో బరుచెట్టుటమొదలగు ప్రదర్శనములగూడ అద్భుతముగ చేయగలడు. ఈయనకు వేల తరబడి బంగారు వెండివత్తుము లున్నవి. శ్యామసుందరుని సోదరులు గోరీసుందర్, నీతిసుందరులు గూడ బలాధ్యులని వాసికెక్కిరి. గోరీసుందరుడు ధనుర్వేత్త కండపుష్టి కలవాడు. నీతిసుందరుడు అవయవముల నెల్లు త్రిప్పిననూ త్రిప్పగలవాడు అవయవముల కాల దధికారి ఈమెప్పుడు సోదరులను చూచిన కనుపండుగగును. వీరితండ్రి ధన్యుడుకాదా? ఆదర్శక ప్రాయుడు కాదా?

శ్యామసుందరుని శరీరసాధనావిధానము

తన తండ్రియొక్క క్షేత్రాక్రింద శ్యామసుందరుడు శరీరసాధనకాస్త్రసమృతముగా కొనసాగించును అతని విధానము నతడు చెప్పినట్లే అతని మాటలందే చెప్పటకన్న నేను బాగుగా వర్ణింపజాలను. “కాస్త్రహితముగ శరీరసాధనము బుద్ధిబలము లను వికలించజేయును. నరములకు అంగములకుపటుత్వమిచ్చును. విద్యయొక్కగాని విజ్ఞానముయొక్కగాని ఉద్దేశము ఈసన శరీరనిర్మాణము. మంచిబుద్ధిబలము గల్గి తగినశరీరబలముతో నుండుట మానవనిర్మాణ స్వభావము. బాహ్యంతర బలసమృద్ధియే బ్రహ్మనంద మొనగూర్చును. జీవితమునకు బలమవసరము. కండపుష్టి యొందవలెను. కండపుష్టికి బుద్ధిబలమునకు సంబంధము గలదు. ఒకటి సరిగాలేనిచో కండపడి సరిగా నుండనేరదు. బలశరీరము నందు గట్టిబుద్ధి యుండును. బ్రహ్మచర్యము మొదలగువిధానము లచే నిది యేర్పడును. “శరీరమనో వికాసములకు కాస్త్రసమృత శరీరసాధనము కావలెను.” అని శ్యామసుందరుడు చెప్పియున్నాడు.

గోస్వామిసోదరులు తమతమ కృషులం దుత్తీర్ణులై యిప్పుడు ప్రపంచయాత్ర సాగించి దిగ్విజయము గాంచుచున్నారు. ఈ అత్యోబరుతో న్యూయార్కుకు పోదలచుచున్నారు. అధైర్యతరువాత శ్యామసుందరుడు ప్రపంచముపై బలాధిక్యమున భేరింబి సవాలుచేయును. ఈ ప్రపంచదిగ్విజయ యాత్రయందు సుతు తెల్ల వర్షింతురోవారి యదృష్ట మెట్లుండునోయని భరతహత ఆతురతతో నుండగలడు. 150 సంవత్సరములనుండి అధోగతిలో నున్నను, ఇండియావీర్యమింకను నశింపలేదని తెలిసికొనవచ్చును. ఈవిజయత్రయందు భారతీయుల అకీర్వాణముల గోస్వామి సోదరులు బడయుదురుగాక. గోస్వామిసోదరులను భారతీయ యువకులు అనుకరించి జేహులము సంపాదింతురుగాక. అట్లు భారతీయువకులు చేయచో నావ్రాతసఫలమైనన్నకృత్తి నాకుండును. (సశేషము)

ఇంద్రుని దగులబెట్టువారిం బట్టుకొనుట

తిరుచనాపల్లి, మార్చి ౩:— పెరంబులూరువద్ద ప్రస్తుతము మహామణిసేయున్న డిప్యూటీకలెక్టరు, పోలీసు సర్దులయిన్ స్పెక్టరు, మొదలగు యాద్యోగ్యులందఱును గలసి, పసిబట్టి యింద్రుని దగులబెట్టు కూటములో 25 గురి బట్టుకొనిరి. ఇందులో కొందఱు ధనాద్యులగు కెడుగుగూడ గలరు. సుమారు 15 దినములలో 150 యింద్రు దగులబెట్టిరి. నవ్వుము రు 25000/- లుండునని యెంచబడుచున్నది.

ఓడలు

‘మార్గా’ యనునోడ 21 వ తేదీ బహుతోజోబాాయి నుండి బయలుదేలి, మొన్న సోమవారము ప్రార్ధన గం 7లకు వచ్చి, గంగలకు బయలుదేలెను.

‘ఫ్రాంకోనియా’ యనునోడ బొంబాయినుండి అమెరికాయాత్రకులతో సోమవారము బయలుదేలెను.

అత్యద్భుత కుష్టురోగ నివారిణి

గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116-0-0 బహుమానము. అస్తవధిక కుష్టురోగములు:— ఎరువు, తెలుపు, రాగి వర్ణపు మచ్చలు మొదలగు వాటిని ఖండించుటలో అమోఘముగా బనిచేయును. వేరేలే! నమ్మకములేని రోగులను మా అకు పరియించుచుకొని కాలవిమర్శనలేకుండ వ్యాధి కుడిర్విపంపెదను. యోగ్యతా పత్రములతో కూడుకొన్న కేట్రాగు ఉచితము.

గుమారు రెండుమాసములకు సరిపడు మొదటి, రెండవ, మూడవ తరగతుల నెట్టుల ఔషధములు రు50, రు 25, రు 10 మాత్రము అద్యాన్య బంపవలెను.

యం. సుబ్బారెడ్డి, ప్రాప్రయిటరు. దిరెడ్డిఅంతుకో, గోపాలపురం; కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరి జిల్లా.

పంజాబు శాసనసభ

లారెంసు శిలావిగ్రహమును ఎత్తివేయవలయునను
తీర్మానము

చనిపోయిన వీరుని ఆశారవపర్యేదరా?

లాహోరు, మార్చి 2—లాహోరు మైదానముందుండి
లారెంసు శిలావిగ్రహమును దీపివేయుటకు వెంటనే తీర్మా
న్లు గావించవలయునని గోరుచు పంజాబు శాసనసభయందు ఆ
సభి కారు తీర్మానముపై 2 1/2 X 0 టలు
చర్చ జరిగెను. తీర్మానముపై పర్యవసానము తేలకుండగనే శాస
నసభ వాటికి నిర్ణయమయెను. “ఖడ్గముచేతనా లేక కలము
చేతనా మీరు బరిపాలింపబడెదరు” అని విగ్రహముక్రిందకెక్కి
బడిన లేఖనమును, విగ్రహపై ఖరీదు (పోజు) భారతీయుల
కవమానకరము గలుగజేయుచున్నదనియు తీర్మానమును బలప
ర్చిన శాసనసభ సభ్యుడు చెప్పెను.

మరణించిన వీరుని అవమాన పర్యేదరా?

ప్రస్తుతముండున్న చోటునుండి విగ్రహమును కదల్చునల
దని ప్రతిపక్షులు చెప్పిరి. కాని లేఖనమును తుడిచివేయుటకు
వారంగీకరించిరి. లార్డలారెంసు ప్రఖ్యాతిపడవిన పరిపాలకుడు
గాన నాయని విగ్రహము నుంచుటకు అభ్యంతరములేదు. పం
జాబుదేశీయులకు వారియొడ భక్తిగలదు. శిలావిగ్రహము మునిసి
పాలిటీవారిది గాదనియు, దానిని సంరక్షించుటకు వారి కియ్య
బడినదనియు చెప్పి ప్రభుత్వాభిప్రాయమును క్రేగుగారు చెప్పిరి.
అక్టోబరు 1928 వ సంవత్సరములో స్థానిక మునిసిపాలిటీవారు
గావించిన తీర్మానము ప్రకారముగ ప్రభుత్వము శిలావిగ్రహమును
అధీనము చేసికొనెను. ఈవిషయమై లక్షలకొలది భారతీయుల
మనము కేధించబడుచున్నదని వారి కన్పించునని చెప్పిరేదనియు,
1921 వ సంవత్సరముందు అసహాయవాదులు పురపాలన సంఘ
మును ముట్టించినపిదప యీ ఆంధ్రోళనము బయటపడెననియు
క్రేగుగారు నుడిచిరి. ధర్మపరిపాలనను దప్పకలము రాజ్యము
చేయుట అనునశీమి! ఆందోళనము కేవలమును భావోద్వేగ
మైనది గాని అంతకంటె మరేమియులేదు. భారతీయుల కది
గౌరవకరమైనది గాదు. భారతీయులకువలె యింగ్లీషువారలకును
అంతకరణముగలదు. ఈతీర్మానము ప్రకారము తేయుట అనున
మరణించిన వీరపురుషుని ఆశారవము చేయుటయని ప్రతియిం
గ్లీషువారును దలచెదరు. ఈతీర్మానమును సభ్యులు ప్రోత్సేయ
వలయునని క్రేగుగారు గోరిరి.

తీర్మానము ఓడిపోయెను

లాహోరు, మార్చి 3:—పంజాబు శాసనసభ తిరిగి సేద
సమావేశమయ్యెను. నిన్న చర్చ గావించబడి నిర్ణయమైన
లారెంసు శిలావిగ్రహ తీర్మానముపై చర్చ జరిగెను.

తీర్మానము వోటుకుబెట్టగా ఆభి క స ంఖ్యా కు ల చే
త్రోసివేయబడెను. తీర్మానమున కనుకూలముగ 24 ఓట్లును
ప్రతికూలముగ 88 ఓట్లును వేయబడెను. ప్రభుత్వము పక్షమున
సర్ జానుమేనార్డుగారు తీర్మానమును తీవ్రముగ ప్రతిఘటిం
చిరి. పంజాబుదేశీయులకు లార్డలారెంసుగారు గావించిన మహా
కృత్యములను ఉగ్రపించి అసభి కారుల వాదమునం దర్థము లేదని
మేనార్డుగారు బల్కిరి. భారతీయులు జయింపబడిరను నూచ
కము ఖడ్గముకాదనియు, ఖడ్గమును లారెంసుగారు రుపయోగించని
యెడ పంజాబు యుద్ధప్రతిని లేక యుండెదనియు, చాల
రాగరికత న ను భ విం చు చున్న రాజ్యములందు సహి
తము ఖడ్గము ఉపయోగింపబడిన వచ్చుచున్నదనియు, కాంతి
వాతావరణము గాపాడుటకది అత్యవసరమనియు సర్ జాను
మేనార్డుగారు చెప్పిరి. గవర్న మెంటును కాంతివాతావరణముం
దీద్రక్షును విచారించవలయుననియు గోరి తీర్మానమును ప్రోత్స
యవలయునని మేనార్డుగారు బల్కిరి.

1919 వ సంవత్సరపు పోలీసు శాసనము ప్రకారముగ
గుజరతువాలా మునిసిపల్ కమిటీవద్దనుండియు ప్రజలచేయుండి
యు వనూలుచేయబడిన పరిహారమును వాపసుచేయవలయునని
యొక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడెను. కానూరు, అమృతసరము
లందు వాపసుచేసిన పిదప రూ 250000 లు యేల గుజరతువా
లా వారికి వాపసుచేయబడలేదో చెలియకున్నదని ప్రతిపాద
కుడు ప్రశ్నించెను. కానూరు అమృతసరములందలి అల్లరులకు
ను గుజరతువాలాయందు జరిగిన అల్లరులకును బోలికలేదనియు,
గుజరతువాలాయందు రైలుదోచు, చచ్చి, పోస్టాఫీసు అల్లరియా
కచేదగులెట్టుబడిననియు చెప్పి మేనార్డుగారును దున్నెట్టుగా
రును తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. తీర్మానముక ఆభి కమైన
వోటుచే ఆమోదించబడెను.

అయితే తారీఖువరకును సభ నిర్ణయమయెను.
(అ. ప్రె.)

వై. యమ్. సి. యే. వార్షికోత్సవము

బొంబాయి, మార్చి 3:—క్రైస్తవ యువజన సంఘము
యొక్క 50వ వార్షికోత్సవమునకు కర్ణాటకవహించిన బొం
బాయి గవర్నరు తొలక సంఘము నభినందించి పిమ్మట ప్ర
పంచమానందలి వివిధభాతులలో శాశానోక బాత్యోన్నత్యము
యొక్క స్థిత్యము తజ్జాతి అందు జనించినవానినిబట్టి యందు
ననియు, స్థిరమగు బాతి, శరీరదౌర్భాగ్యము గలిగినట్టియు, వాక్కు
రహితులది సత్యసంధత గలిగినట్టియు నైతికమార్గమే ప్రధానముగ
గలిగినట్టియు ఘనబుద్ధులతో గూడియుండుననియు ప్రభుగా
రు చెలిపిరి చెప్పిరి.

రీడింగు ప్రభువు

ఇంగ్లండు కేగుట

బర్మెను హెడ్డుప్రభునితో స్వయముగ చర్చించుటకే
లిట్టప్రభువు ఏగుచున్నాడు

ఇండియా రాజప్రతినిధి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 3:—నాలుగునెలలకు ఎ
క్కువగాకుండ సెలవుదీసికొని ఏప్రిలులో ఇంగ్లండు
కు రావలెననియు అక్కడ తనతో స్వయముగ చ
ర్చించవలెననియు బర్మె హెడ్ ప్రభువు రీడింగు
ప్రభు నాహ్వానించెను. రీడింగుప్రభువు ఆహ్వానము
సంగీకరించెను. ఈ మధ్యలిట్టనుప్రభువు రాజప్రతినిధి
గ రీడింగుప్రభుస్థానే పనిచేయును.

ఈజిప్టువార్తలు

అబ్దుల్ హదీలు మేలుగలుగారని వదలుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

కయిరో, మార్చి 3:—సర్దారుహత్యలో అశబ్దజేయ
బడిన అబ్దుల్ మేల్లు, ఆర్పతు అబ్దుల్లాగార్లు వదలిపెట్టిరి.

చీనాపరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

పీకింగు, మార్చి 3:—పీకింగువార్త లిట్లు చెలువునున్నది
చీనాను పొగయొడిను బట్టుకొనుట ఆమెరికను ఒడంబడికకు
విరుద్ధమనియు ఆమెరికను పతాకమును పరిభవించుటయొ
య్యునై పెడ్డేట్టు ప్రతినిధి విదేశాంగమంత్రివర్గమువారికి ఆక్షే
పణను చెలియజేసిరి. చున్మింగులోనున్న ఆమెరికను కాన్సులు
తో ఈ వ్యవహారమును తృప్తికరముగ పరిష్కారము చేసె
వలెనని చీనాప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించెను.

తురుష్క మంత్రివర్గపు

రాజీనామా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

కాన్స్టాంటినోపల్, మార్చి 3:—మంత్రివర్గమువారు
నిన్నటిల్లము రాజీనామానిచ్చిరి. తీవ్రమగుచర్చ బయటపడెను.
ప్రజాపక్ష అతివాదులు రహస్యముగ సమావేశమై ప్రభుత్వవిధా
నమును ఆక్షేపించిరి. ప్రతికూలరందరిపట్లను కఠినచర్యను అవ
లంబించవలెననిరి. అట్టిచర్యలకు పెతీచేగారు ఖండించిరి. వ్యా
యముగాదనిరి. దీనికి ప్రతిక్రియగ దిట్టుచు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.
అతివాదులతీర్మానము తుదకు 90 మంది అనుకూలరచేతను, ఈ
ప్రతికూలరచేతను ఆమోదించబడెను. పెతీచేగారు తక్షణము
రాజీనామానిచ్చిరి. కాని ఈలోపుగ ప్రభుత్వమును సాగించు
చుండవలెనని ఆతనిని గోరిరి.

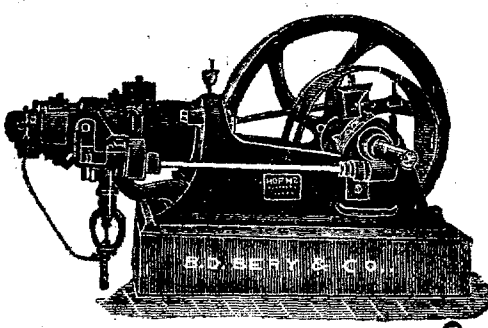
ఎక్సైజు పన్ను

వై నున్న ఎక్సైజు పన్ను దీపివేయవలయును

అహమదాబాదు, మార్చి 3:—స్థానిక యంత్రశాల యజ
మానుల సంఘాధ్యక్షుడగు సేత్ చమన్ లాల్ యస్. పక్షముగా
రు, రాజప్రతినిధి యంతరంగిక కార్యదర్శికి రాజప్రతినిధికి
చెలియజేయుటకై యొక్కింది తంతునంపెను.

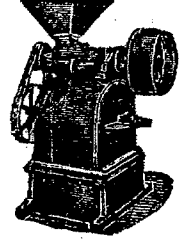
“మారకమునందున్న యసందర్భములనుబట్టి, విదేశీయపు
వర్తకముయొక్క పోటీబలవ త్తరముగనున్న యంత్ర, భారతదేశ
పురీకృతములలో ప్రధానమగునట్టి ప్రతి పరిశ్రమపై ఎక్సైజు
పన్నును, యిదివఱలోజేసిన ప్రతిజ్ఞలను, భారతశాసనసభవారి
తీర్మానమును, కరకుజేయక, ఆదాయాధిక్యము గలిగినను, దీసి
వేయకుండుట సంఘమువారికి మిక్కుటముగా శాశాంగము
గలిగెను.”

సేత్ చమన్ లాల్ గూడ కార్యదర్శి గారికితో బన్నును
దీసివేయుటకు తంతునంపెను. ప్రధాన పరిశ్రమపై నిజీయస్వీ
యపు పన్నునుంచుట ముందిగాదనియు, కేంద్రప్రభుత్వము
వారు దానిని దీసివేయునట్లు రాజప్రతినిధిగారు బూతురుగాక
యని తంతునంపెను.

మద్రాసునందుండు స్టాకునుండి
మెషిన్లరి అమ్మకము

ఒక 10 బి. హెచ్. పి. సెకండు
హండు సేకనర్ ఆయిల్ ఎంజిను.
ఒక 17 బి. హెచ్. పి. క్రొత్తలక్కి
క్రూడు కయిల్ ఎంజిను.

కెండు 20 బి. హెచ్. పి. సెకండుహండు ప్రాతమాదిరి హోర్నువి ఆయిల్ ఎంజినులు.
బాల్ గవర్నరులు, డబుల్ ఫ్లైవీల్స్, సెట్టెడ్లర్లు, ఇతర మామూలు ఫిట్టింగులు మొదలగు
వాటితో సహా అమర్చబడినది.
ఒక 25 బి. హెచ్. పి. సెకండుహండు ప్రాతమాదిరి హోర్నువిఆయిల్ ఎంజిను. బాల్ గవర్నరు, డబుల్
ఫ్లైవీల్, మామూలు ఫిట్టింగులతో సహా అమర్చబడినది.
ఒక 32 బి. హెచ్. పి. సెకండుహండు ప్రాతమాదిరిహోర్నువిఆయిల్ ఎంజిను.
కెండు 28 బి. హెచ్. పి. సెకండుహండు క్రొత్తమాడర్ హోర్నువిఆయిల్ ఎంజిను.
కెండు క్రొత్త 8 1/2" X 10 అడుగుల “స్టార్ లైట్” తేలిలు (Gapbad)
అన్ని కొలతలలోను రైసుమల్లరులు, వ్యవసాయమునకు కావలసిన పోర్టుబుర్ పంపింగుస్టాంటులు, సెంటి
ఫ్రూగ్ పంపులు, ఫ్లవర్ మిల్లులు, నగలుచేయువారికి కావలసిన రోలింగు అండు మిల్లింగు మెషినులు, స్టీముఎంజి
నులు, దీపి సెంటిగ్రేటులు, కొయ్యపనుల కుపయోగించు మెషిన్ల మొదలగునవికూడ మావద్ద నున్నవి.
దయచేసి మాకంపెనీకి వచ్చి, మావద్దనుండు స్టాకును పరిక్షింపుడు.
ఇతర వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

MESSRS.
B. D. Bery & Co, Engineers, Machinery merchants &
Government Contractors,
8, Sembudoss Street, Madras.

శ్రీ శ్రీ దామెరరామారావుగారు (స్వకీయవిలేఖరి)

స్మారక సభ

రాజనంద్ర, ఫిబ్రవరి 28:— 27 వ తేదీ సాయంత్రము రామారావు స్మారకసభ ఇచ్చటి హిందూసమాజభవనమున కడు జనప్రసముగా జరిగినది. శ్రీవీరభుంట్లలక్ష్మీనరసింహమూర్తి బి. ఏ. బి. యల్. గారధ్యక్షతవహించిరి. ఆంధ్రభీష్మ న్యాపతి సుబ్బారావుపంతులు, దివాన్ బహదూరు చిత్రపు వెంకటచలం పంతులు, ఆర్. యస్. స్టాతం (కాలేజీప్రిన్సిపాలు) చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం, రివరెండు న్యూడార్సరుగార్లు మున్నగువారు సభ నలంకరించిరి. పలువురు స్త్రీలుకూడ సభకు విచ్చేసిరి.

‘కాంగ్రెస్’ ప్రజా వారపత్రికాధిపతులు రామారావు పట్టును వేసి వారిజీవితము, ప్రముఖులపంచేతములు మున్నగు వానితో ప్రత్యేకానుబంధముల ప్రకటించి సభ్యులకు విరివిగా పంచిపెట్టిరి.

అధ్యక్షులు

రామారావుగారు గొప్పచిత్రకారులనియు వారికి రీతి ఆంధ్రభారతదేశములందే గాక యూరపుఖండమునందుకూడ వ్యాపించినదనియు, వారిచిత్రచరయందు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము గాన్పించుననియు అధ్యక్షులు నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట రామారావును ప్రశంసించుచు రెబ్బాప్రగడ సుబ్బారావుగారు ఆంగ్లమునను, నిడమర్తి సత్యనారాయణగారు ఆంగ్లమునను పద్యముల జదివిరి.

సానుభూతితీర్థానము

పిమ్మట దివాన్ బహదూరు చిత్రపు వెంకటచలంపంతులు గారు రామారావుగారి అకాలమరణమువలన దేశమునకు చిత్రకళాప్రపంచమునకు వాటిల్లిన అపారనష్టమునకు గాఢవిషాదమును, దామెరవారికుటుంబమునెడ సానుభూతిని చెప్పుచు నొక తీర్థానము నుపపాదించిరి. శ్రీచిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం, గావాల రామమూర్తి గార్లు తీర్థానము ను బలపరచిరి. 30 ఏండ్ల ప్రాయమునందే ఆఖండకీర్తిని గడించిన ఇటలే దేశచిత్రకారునివలె తానుకూడ జగత్ప్రఖ్యాతి నొందవలెనని రామారావు అంతరంగికమిత్రులతో చెప్పమండెననియు 27 సం॥లలోనే నట్టివిఖ్యాతి నాతడు పొందెననియు లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు నెలవిచ్చిరి.

చిత్రకళావిద్యాలయము

గతించిన సుప్రసిద్ధ చిత్రకారుని జ్ఞాపకార్థము రాజమహేంద్రవరమున చిత్రకళాపాఠశాలను నెలకొల్పవలెనని శ్రీన్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు ఘోషించిరి. పంతులుగారి యుపన్యాసము చాలగంభీరముగ నుండెను. రామారావుయొక్క గొప్పతనమును ఆతడుజీవించియుండగ మనము గ్రహింపలేక పోయితిమనియు, ఆతని ఆచర్యమును నిలవజేటి, ఆతడు విడిచిన పనిని పూర్తిచేయవలెనన్నచో రాజమహేంద్రవరమున చిత్రకళాశాలను నెలకొల్పటయే కర్తవ్యమనియు, అందుకు విలయధనసముపార్జనమునకు ప్రతిపట్టణవాసులు పూనుకొని పనిచేయవలయుననియు పంతులుగారు నెలవిచ్చిరి. “వైసము సుందర్యరూపుడు. ఆసౌందర్యమును వ్యక్తీకరించు సంస్థాపనల పేరిట పోషించుటయే మనధర్మ”మని పంతులుగారు నుడిచిరి.

ప్రభుత్వకళాశాల ప్రిన్సిపాలు ఆర్. యస్. స్టాతం గారు తీర్థానమును బలపరచుచు రామారావువరణమువలన తమకును తమసోదర యాడితులకును గలవిషాదమును నెలవిచ్చి రామారావు భారతదేశచిత్రకారుడే గాక ప్రపంచముంతటి గొప్పచిత్రకారుడని నెలవిచ్చిరి. పొక్ ఆక్రమాణీ, పాలకోడేటి గురుమూర్తి, అర్వ ఆదినారాయణగార్లు తీర్థానము నుబలపరచిరి.

స్మారకసంఘము

పిమ్మట స్మారకసంఘమును నెలకొల్పవలెనని రివరెండు న్యూడార్సరుగారు రుపపాదించిన తీర్థానమును చిత్రకారులగు భావ్యకార్లురావు, అవసరాల రామారావుగార్లు బలపరచిరి. ఈస్మారకసంఘమువారు చిత్రకళాశాలకు నలయు ధనమును సమూహచేయవలసి యున్నది.

సందేశములు

భారతదేశ వివిధప్రాంతములనుండి అనేకప్రముఖులు పంపినసందేశములను కార్యదర్శియగు శ్రీ చావలి వెంకటసుబ్బారావు, బి. ఏ. గారు చదివిరి. శ్రీయుతులు మోచర్ల రామచంద్రరావు, యస్. ఎ. బ్రెవీస్ (బొంబాయి క్రానికలు పత్రికాసంపాదకులు) డబ్ల్యు. సి. డగ్లసు (వైకాపేట కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు) హెచ్. యన్. పీట్లు (గోదావరి జిల్లాకలెక్టరు) హరీంద్రనాథ్ ఫలోపాధ్యాయులు, మృణాలినీఫలోపాధ్యాయ [చిత్రకారులు] పెండ్యాల సత్యనారాయణరావు (యాలమా లజిల్లాకలెక్టరు) జి. డి. గంగులీ [చిత్రకారులు] యస్. రంగస్వామి (హిందూ సంపాదకులు) అవనీంద్రనాథ్ తామ్రా [చిత్రకళాపాఠ్యులు] దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు, బి. సి. లా [చిత్రకారులు], డాక్టరు కజ్జెను, దురిశేటి శేషగిరిరావు, కొమి. రెడ్డి శేషరామమూర్తి, పి. కె. భట్టి [ఆంధ్రభాషాపరిజ్ఞాన], కె. పేర్రాజు, ముట్నూరి కృష్ణారావు, సి. ఆర్. రెడ్డి డాక్టరు వైల్లాక్రాండ్డిగార్లు సందేశముల నంపిరి. ఆనాడే దేవపల్లిగ్రామంలో గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు రామారావు మరణమునకు వగచుచు తీర్మానించి తంతిములముగా తెలియజేసిరి. కాని ఆతంతి సభాసంతకము వచ్చెను రాజా రామారాయణంగారి తంతిమాడ అలస్యముగ చేరెను. త

స్మారకసంఘసభ్యులు

ఈశ్రీందివారు స్మారక సంఘసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. శ్రీత్రవాణి చేర్యకొనుటకు వీరికి హక్కుకలదు.

అధ్యక్షుడు:—వీరభుంట్ల నరసింహమూర్తిగారు.

కార్యదర్శులు:—వో. ర. గుడి వెంకటకృష్ణారావుగారు, కొమ్మిరెడ్డి శేషరామమూర్తిగారు.

సభ్యులు 1. న్యాపతి సుబ్బారావు 2. చిత్రపు వెంకటచలం 3. చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం 4. కంచుమర్తి రామచంద్రరావు 5. కొమ్మిరెడ్డి నారాయణరావుగారు 6. మోచర్ల రామచంద్రరావు 7. కాళినాథుని నాగేశ్వరరావు 8. దురిశేటి శేషగిరిరావు 9. ఎ. యస్. కృష్ణారావు 10. ముట్నూరి కృష్ణారావు (11) సి. వి. యస్. నరసింహరాజు (12) బి. వెంకటపతిరాజు (13) సి. ఆర్. రెడ్డి (14) భోగి పట్టాభిసేతారామయ్య (15) ఎ. యస్. ఎ. న్యూడార్సరు (16) బి. సి. లా (17) టి. ప్రకాశం(18) యస్. ఎ. బ్రెవీస్ (19) టి. శివశంకర శాస్త్రి (20) యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు (21) మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నంగారు.

ఈసభ్యులెల్లరు మరుగుగా పనిచేసి త్వరలో చిత్రకళాశాలను నిర్మించి తమధర్మమును నెరవేర్చెదరని ప్రజలు నమ్ముచున్నారు.

సక్సన్ దంతచూరము:—పల్లవాగ్రులను పోగొట్టుటకు ఇదియే మంచి ఔషధము. 1 దజను రూ 1-4-0.

టి. ఎన్. స్వామినాథ శాస్త్రి,

నెం. 1 అలంగా తైప్పిలేవీధి తిరునల్ల క్కేడి మదరాసు.

ఇంటి ఏలము

డి. లక్ష్మీనరసు వుత్తరపుమిడ పెద్దకంచి 97A/1878 రాజపీఠి, గృహమును రూ 8100 అడుగున ప్రభుత్వమును చెల్లించుకొను కారణముచే మంగళవారం 10 తేదీ మాన్యునెల 1925 పిల్లో 3 గంటలకు, వాటోసమ్మయెక్కచేరి మోటురోడ్డులో పిజారా వేయబడును. రూ 4500 నుండి యేలము ప్రారంభించి జాస్తిసాముకు అడుగువారికి విడువబడును. నూటికి రూ 15 చొప్పున యేలమెత్తినవారు కట్టి అడుగవలయును. 170 అనుగుణపాదపు 31 అడుగు పెట్టు నివేశనమున 120 అడుగులు 31 అడుగు కట్టడము కల్యాణమంటును చాలా పెద్దయిల్లు. ధర్మములకుకూడ యుపయోగకరము.

వివరములకు,

Watson's exchange,
9, Blacker's Road,
Mount Road, MADRAS.

ప్రకటన

తెనాలి తాలూకాబోర్డువారిచే స్థాపితబోవు నాలుగు ఆయుర్వేదవైద్యశాలలకు యోగ్యతగలిగినటువంటిన్ని ఆనుభవ నీయులు ఆయినటువంటిన్ని నలుగురువైద్యులు నెల 1 కి రూ 40-1-50 జీతముమీద కావలసియున్నారు. వారివారి యోగ్యతాపత్రికలను దరఖాస్తులతో ప్రెసిడెంటుగారికి 1925 వ సం॥ మార్చి 10 వ తేదీలోగా చేరులాగున పంపప్రార్థింతులు.

కొనరాజు రామయ్య,

ప్రెసిడెంటు, తాలూకాబోర్డు తెనాలి.

కాంగ్రెసు సంఘ సభ తీర్థానములు

దేశరపల్లి, ఫిబ్రవరి 27:—శ్రీ డిగ్రామమున గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము శ్రీయ్యత బులుసు సాంబమూర్తిగారియధ్యక్షతకీంద శ్రీనామన బాపన్నగారియింటివద్ద జరిగెను. సభ్యులు చాలమంది అమలాపురము రాజ్ కోల తాలూకాలనుండివచ్చినవారైయుండిరి. గొల్లభొలయిన బ్రహ్మచోన్మలసరనమ్మ, దేశబాంధవి దువ్వార సుబ్బమ్మగార్లుకూడ దయచేసి స్త్రీలకు కొంత ప్రబోధము గావించిరి. దేశరపల్లి గ్రామములో సామాన్యముగ నందరును ఖద్దరును ధరించేవారగు గన్పించిరి. విడుకునూలు, నేతవస్త్రము విరివిగా నుత్పత్తి చేయు గ్రామముగా నున్నది. గ్రామస్థులు కడుడిక్షతో ఖద్దరు అభివృద్ధికి పాటుపడుచున్నందులకును అందు ముఖ్యముగా నామన బాపన్నగారు మిక్కిలి శ్రద్ధ బూని నడిపిండుచున్నందులకును మిక్కిలి సంతోషమైనది.

చేయబడిన తీర్థానములలో, సుప్రసిద్ధచిత్రకళా నిపుణులైన శ్రీ శ్రీ దామెర రామారావుగారు మృతినొందినందులకు సంఘమువారు విచారమును తెచ్చుచు వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తంతివార్త తెలియపరచిరి.

గోదావరి జిల్లా సంఘము నూతన సభ్యులతో ఏప్రిల్ 10 వ తేదీకి ఏర్పడివలె ననియు, ఈ లోపున తాలూకా సంఘము ల ఎన్నికలు చేయవలెననియు, మార్చి 1 వ తేదీకి ప్రస్తుతమున్న జిల్లాసంఘసభ్యులు తమ నూలుచందాను యివ్వవలెననియు, ఆట్లు యివ్వనియెడల సదరుసంఘసభ్యులుగా నుండనేరనియు, నూలుచందాపంపితర్వాత మరీసభ్యులుగానున్నట్లు పరిగణింపబడుదు రనియు, తాలూకాసంఘములకు ఖద్దరు బోర్డు ఏనులు బదులుగా నిచ్చుటండవలెననియు, ఇప్పుడి తోకల్ బోర్డుల నూతన ఎన్నికలకు నిలువబడిన కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు తదితరులును తగురీతిని సహాయపడవలె ననియు, వనూలైననూలుచందాలో 100 గజములకు 60 గజ తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘములో నుండుటకు, 15 గజ జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకును, 15 గజ రాష్ట్రీయసంఘమునకును, 10 గజ అఖిలభారతసంఘమునకును పంపుటకు గాంధీ మహాత్ముని సరుక్షణన శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు వెయ్యిమంది నూలుచందా నిచ్చు సభ్యులను చేర్చెదమని చేసిన వాగ్దానమును నెరవేర్చుటకు ప్రతితాలూకాసభ్యులను పూని సభ్యులను చేర్చవలసినదనియు తీర్మానములు చేయబడిన.

(స్వకీయవిలేఖరి)

గౌరవనీయులగు నర్.ఎ.వి. ప్రాథమిక విద్యాసంఘము

శ్రీమదాంధ్రరాష్ట్ర ప్రాథమిక విద్యాసంఘము
ఏలూరునందు ఫిబ్రవరి 24 తేదీన సమర్పించిన

విజ్ఞాపనము

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రాథమిక విద్యాసంఘ మనవేర నొక మహాసంఘము సర్వవిధముల ప్రాథమికవిద్య యుత్తమపద్ధతిని నెలకొల్పి వాతముతో 1921 సంవత్సరమున స్థాపించబడినది. ఇది నిజమైన సారవంతమగు కృష్ణాగోదారీనదుల మధ్య ప్రదేశమును లంసీమహానదు తణుకులో సారవంతపడినది. ప్రతిసంవత్సరము దొడ్డికొక్క మండల ప్రాథమికవిద్యాసంఘమున, దాని కుపలక్షణముగా రేంజీసంఘములను వాని కుపలక్షణముగా సెంట్రల్ కౌన్సిల్ సంఘములను రాష్ట్రములో నెలకొల్పబడుచున్నది. 1928 వ సంవత్సరమునందు బురగవలసిన మూడవసభకు మంత్రిగారి యాజమాన్యమున శోభయు బలమును నచ్చునని యాపాధ్యాయలసీరియమృతికొరతై ప్రార్థింపఁగా, దయాపూర్వకముగా సానుగ్రహముతో సమ్మతివొసగి మేము తలంపిన ప్రాథమికవిద్యాసంఘముల సుపర్యవేందరని నెలవిచ్చియుండిరి. కాని మానుభిలాష తీవ్రదికాదు. నిరుదయ నను బురగునని యాపాధ్యాయలనుండించి తుదకు బందరులో మా సంగమమువారు సందర్శించి విన్నవించగా రాజకార్యమున దీరిక లేకుండెనని నెలవిచ్చియుండుటచే, గడచిన మాసమున డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులవారి యాజమాన్యమున నీయేలూరుపురమున మండవసభ జరిగించియుంటిమి. మంత్రివర్యులు మాసంఘోద్యమమును చలించి దీనిపై సానుగ్రహవృత్తి సంచలయనని ప్రార్థించుచున్నాము.

రాజధానీప్రభుత్వ విద్యాంగతంత్రము మీ యధీనమై యుండుటచే మీరుజేరించు విధానమంతయు నాచరణలోబెట్టి ప్రభుత్వమువారి యభిమతము గొప్పసాగించుచు దేశమునకు సర్వదా మేలుమాత్రమేమేయుట కేర్పడిన మేమును, మాలో న గ్రగణ్యులగు మధ్యమైనత కళాకాలోపాధ్యాయలెవ్వరును కప్పించి మామవిధుల యథాక్రమముగా నిర్వహించుటచేతనే కవులు, పండితులు, ధీరులు, కాస్త్రజ్ఞులు, ఉపన్యాసకులు, పరిశ్రమకు, ప్రసక్తులు, దండనాధికారులు, కర్తావహులు, న్యాయవాదులు, న్యాయవేత్తలు, న్యాయాధిపతులు, వాణిజ్యవిద్యాలిఖారులు, వృత్తికాధిపతులు, పరిపాలనాభిజ్ఞులు రాజమంత్రజ్ఞులు,వ్యవహారప్రవీణులు, గాయకులుచిత్రనిర్మాతలు, కాసననిర్మాణ సభాసభ్యులు,మంత్రులు,పాలకులు మొదలగువారు బయల్పడి దేశనాగరికత ప్రకటింప సమర్థులై యావిశ్యప్రదర్శనశాలలో మాచే ప్రదర్శించబడిన శీవముగల చిత్రపుట లగుచున్నారు. అందుచే మేమవలంబించిన వ్యక్తి దేశోద్ధరణకు మక్కిలి యవసరమైనదనియు, నాగరికత కల్పభూజనమునకు గుంకటివేరనియు స్పష్టమగుచున్నది. మహాపట్టణమం దాయాభిలంబుల వెలుండుచున్న విద్యుద్దీపముల దివ్యకాంతి యొకానొక బొత్తా మెకచోట నొక్కినంతనే చూయమైనట్లు నానావ్యక్తులయందు విరాజిల్లు జ్ఞానరేఖను ఉపాధ్యాయుడనువ్యక్తి లోకమందు లేకుండునని చూయమై లోకమంతయు గాఢాంధకారమున మునుగవలసినదే.

జిల్లా లోకోపయోగమును నృత్తిలో మాయాయున్న, మాతెలివి, మా లేట, మా యభినయము, మాయాసక్తి, మాయాశక్తి, మాబలము, మాయాలోగ్యము, మాత్రము, మా శక్తిని విద్య వినియోగించుచున్నందున దేశమునకును కలుగుచున్న మేలు సంతోషాస్పదమేకాని మాత్రము దగినఫలము మేమునుభవించుచుంటిమా యని యోచించితిమిని మా కంతో నిరుత్సాహము కలుగకపోదు.

అమాత్యరత్నమా! ప్రస్తుతకాలమున మాగతి మిక్కిలి దుర్భరముగానుండి తల్లికిని చండీకిని గొలుగనిబిడ్డవలె గుండవలసి వచ్చుచున్నది. మనదేశములో బూర్వముందున్న కట్టుబాటులు గాని, ఆర్యసంప్రదాయములుగాని, పూర్వాచారములుగాని, భక్తిగాని యిప్పుడు కానరాక గ్రామములలో విద్యావ్యాప్తి నేయుచున్న యాయాపాధ్యాయులు మన కవసరమగు వారలే యని ప్రజలకు గలుగవలసిన గౌరవాభిమానప్రపత్తులు కాలవై పరీతముచే నడుగంటిపోవుచున్నది. అందుచే స్వయముగానొక బడి పెట్టుకొని యాపాధ్యాయవృత్తి నవలంబించినవారికి దొరతనమువారి ముగ్ధులగుటను స్థానికసంఘములు స్థాపించిన జడు

లలో నుపాధ్యాయులుగా బనినేయువారి కాయాస్థానికసంఘములందు మాపవేతనములును మాత్రమే వారికి జీవనాధారము లగుచున్నవి. పూర్వముండెనను ఉపాధ్యాయు డితోడోడ్డోగి యలవలె సిరిసంపత్తుల రులమాగినవాడు కాదుగాని, పురవాసుల యభిమానమున నిశ్చింతగా గాలయాపన నేసినవాడు. ఆ పృథివీనములలో వస్తువుల చౌకదనము కూడ వారి కుఖకాల యాపనకు దోడుపడెను. ఇప్పుడో యాహారపదార్థముల కెల్ల విపరీతముగా పెరిగిపోయినవి. అందుచే ప్రాథమికోపాధ్యాయుడు తాను గడియించు గ్రాంటు చేగాని మా పవేతనము చేగాని తానొక్కడు బ్రతుకు బయ్యే దుర్లభమని యోచించుకొనుచుండగా వాని కుటుంబము దుష్కర్మిణిలో గుండవలసి వచ్చుచున్నది. శీవనాధారమున గలిగిన యాలోలువలన బురవాసులవృత్తిలో వాత్యగౌరవము గోల్పోవుచున్నాడు. శోలోన్వకతీరదు. వానిగౌరవము నిలుపు బాధ్యత అధికారికే.

దేశములో సభికముగా విద్యావ్యాప్తి స్థానికసంఘముల వలన గలుగుచున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. ఆసంఘములను నియమితమగురాబడి యున్నది. అదియును స్వల్పము. తత్సంఘములు విద్యావ్యాప్తితోబాటు బాటల నిర్మించుటకు, వైద్యశాలల నెలకొల్పుటకు,పాంథశాలల స్థాపించుటకునూడ వ్యయపెట్టవలసి వచ్చుటచే నాయాకార్యములకు వలయు సరుకుల వెలలు పెరిగి పోవుటవలన దత్కార్యములకేరాబడి చాలకయుండెను. కాలవక్రతచే వ్యయభారము మోచినదే కాని రాబడిమాత్రము ముగ్ధుడెందక పూర్వమువలెనే యిప్పుడుకూడవచ్చును. అందుచే స్థానికసంఘములు లుపాధ్యాయుల చుట్టినది దొలగింప సమర్థములు కాకున్నవి. కొన్ని స్థానికసంఘములు విద్యావిషయకమగు పన్ను విధింప సమర్థులైనవిగాని యాసాముతో నూతనపాఠశాలల స్థాపింప నుద్దేశించుచున్నవట. ప్రాతవారిస్థితిని బాగు చేయుచున్నది.

గోదావరీనదీజలము కాలవకు వచ్చుతూము వెడల్పుచే యవంతకాలము కాలవకు వెడల్పుచేసినను సరే లోతుచేసినను సరే యాకాలున క్రిందనుండు పాలములపని యథాప్రకారముగా నే యుండును. ప్రభుత్వమువారు విద్యారక్షణభారధురంధరులు కావున బుష్కలముగా ధనప్రదానముచేసినగాని వేసవికాలపు నెలయేళ్ళవలె నెప్పటికప్పుడే ధనతృప్త్యచే నిగిరిపోవు నీస్థానికసంఘములు భోగభుజిస్థితిగతుల బాగునేయనేరవు.

దొరతనమువారు తాముపాలించు వివిధకాఖిలయందున్న యావ్యోగియులందరిజీతములు తృప్తికరముగా వృద్ధిచేసియుండిరి. కాని స్వల్పజీవనాధారముతో గాలయాపననేయుచున్న ముమ్మడిలపాసినవారు లేరు. వెండులపేలు జీతముల గైకొనువారల జీతముల యభివృద్ధి పదులు, పదియేనులు గైకొను మాయభివృద్ధి కంటే మిక్కిలి యవసరమయినదిగా దలంపబడినది. ఇంతటి తోరచీరి లేదు. వేలకుపేలు జీతములు గైకొనుచున్న దొరలకు నింకను జీతములు చాలవని బ్రీకమిషన్ వారు తెల్పుగా వారి జీతనాభివృద్ధికి నింకను 10 లక్షలు మినహాయించియుండుటకు వల నేర్పడినదేకాని యీపేద యాపాధ్యాయులస్థితి బాగుచేయుటకై స్థానికసంఘములకు సహాయమునేయుటకు ధనము లభింపకున్నది. విద్యాభివృద్ధికి వలసినంతధనము వ్యయమునకై యుంచి మిగిలినదే యితరకాఖిలకు నాగరిక దేశములన్నియు వ్యయమునేయుచుండగా మనదేశములో నితరకాఖిలకు బుష్కలముగా వ్యయముచేసి తుదకు ధనాగారము కట్టిపోవుసమయమున మాయాపాధ్యాయులగతిని దలపెట్టి సామ్యులేదని గరిపెట్టుకొందురు. అవును మన దేశాధారమే యిందులోగూడ బని నేయుచున్నది. మనదేశమందుజరుగు కుభకార్యములలోకేయు సంతర్పణములకు వియలకు నన్నమక్కరలేని ధనవంతులను అధికారులనుబ్రతిమాలి బ్రతిమాలి పీలించి భయభక్తులతో కలిగిన మట్టుకు మృష్టాన్నభోజనమిడి తృప్తిపెఱచుచు పిథిలో నిలిచి యాకటికోర్కలేక కడుపు తట్టి యంతముద్ద పడవేయుడని యంగలార్పు లఱచుచేదవారినిగాంచి "లేదు రా అయిపోయిన ద"ని చెప్పినను ఇంకొకసారియడిగిన గోపగించి పంపివేయుట క్రొత్తగాదు. స్వదేశీయులచేతిలో నందు ముఖ్యముగా విద్యాభిమానులు విశేషించి సహజరూపాధురంధరులను నాంధ్రులు నను మీరు మంత్రిపదము నలంకరించియున్నప్పుడే మారుస్థితి దొలగునని యాపాధ్యాయు లాసించియున్నారు.

స్వల్పాంశముల మంత్రికేఖరులకు విన్నవించుట సంఘాశయము కాకపోయినను 1922-23 సంవత్సరపు (కాపీమెన్ అలవెన్స్) బోర్డు టీచర్ల కేవిధముగానైన నింతవరకు మట్టుకుండుటయు, ఎయిడెడ్ పాఠశాలలకు నిడుడు నూటికి 5 చొ॥ ఈయేడు నూటికి 25 చొ॥ గ్రాంటు లిగించుటయు,

బోర్డువారి పాలనమందున్న గీతములబండ్లకు బాటపై నుంకము లేదు. రేవులు దాటునపుడు నుంకములేదు. రయిలునేలో పైనునుమాడ్చు కుటుంబులయోగాములకు ధనవ్యయము లేదు. దొరతనమువారిత్రువులతో బోరాడు సైనికుల కిల్లు జీతము లక్కరలేకయే యున్నత పాఠశాలలో జరుపుసదుపాయము లున్నవి. అట్లే దేశనాగరికతకు దొరతనమువారిపతివృత్తు భంజనము గానుండు ప్రజల నిరక్షరక్షీత్యము తొలగింప ననిశము వారాధుమన్న యాపాధ్యాయుల కుమారులకు నున్నతవిద్యాంతమువల్లనే విద్యార్థి జీతములు లేకుండఁజేసి, మాస్టర్లుజీతములలో మాబాయర బడి జీతము లీజులేమిది వారికి విద్యాధంగము కలుగు నాటంకము తొలగించి రక్షింప ముక్తివచ్చుట నేడుకొనుచున్నారము.

మంత్రిచంద్రమా! నాగరికత చెందిన బోపా ఆమెరికాఖండము అందు బెక్కదేశములలో చువుట గ్రాయుట యిటుంగనివాడు లేనేలేడు. మన బ్రిటీషు హిందూదేశములోఁ బాఠశాలలకు బోదగిన బాలసంఖ్యలో నూటికి 1.9 మంది మాత్రమే బడులకు పోవుచున్నట్లు ధీమంతులు గణించిరి. పిలోన్ ద్విపములో 1908 వ సంవత్సరమున నిర్బంధోచితవిద్య నిర్లయింపఁగా 1909 వ సంవత్సరమున జనసంఖ్యలో నూటికి 6.6 పాఠశాలలకు బోవుచుండిరి. ఈ 16 సంవత్సరములలో నీసంఖ్య చాలా మోచియుండును. మన దేశముందున్న బోదాసంస్థానము లో 1906 వ సంవత్సరముచే నిర్బంధోచితవిద్య నిశ్చయింపఁబడినది. 1909 వ సంవత్సరమున బాసంస్థానప్రజలలో నూటికి 8.6 చొప్పున పాఠశాలలకు బోవుచుండిరి. పాఠశాలకు బోదగిన బాలలలో నూటికి 79.6 మంది పోవుచుండిరి. బ్రిటీషుఇండియాలో నూటికి 21.5 మంది పోవుచుండిరి. ఈ పదియేల సంవత్సరములలో విద్యాభివృద్ధియై నిరక్షరక్షీత్యము సంస్థానమునుండి తొలగినది. ఆమెరికాలోని సంయుక్తరాష్ట్రములలో విద్యుజ్జ జనసంఖ్యమీద తలయొక్కింటికి రు 16 లా చొప్పున ఇంగ్లాండులో రు 7-8-0 చొ॥ ఆస్ట్రేలియాలో రు 8-7-0 చొ॥ జర్మనీలో రు 5-2-0 చొ॥ చొప్పున ఫ్రాన్సులో రు 4-6-0 చొ॥ చొప్పున వ్యయపడుచుండఁగా ననాదిగా నాగరికతకు లోకములో ప్రసిద్ధిగాంచిన యీ హిందూదేశములో తలయొక్కటికి రు 0-1-0 చొప్పున వ్యయపడుచున్న దని వినినవో నేభారతీయుని గుండె తల్లడిల్లుదు? ఈ దేశాంతర్గతమున బోదా సంస్థానములో తలయొక్కింటికి రు 0-6-0 చొప్పున వ్యయపడుచున్నది. భారత ప్రభుత్వముయొక్క మొదటి విద్యామంత్రి యగు ఆరంజి తోరవారు ప్రచురించిన పాంచవాన్ విద్యాచరి

త్రలో నా యెడండ్రో బాతకాలకు బోవు విద్యార్థుల యభివృద్ధి సంఖ్యనుబట్టి యోచించినచో నీపంఖ్య గుట్టె యభివృద్ధి చెందును జనసంఖ్యమాత్ర ముట్టె యభివృద్ధి లేక యుండినయెడల పాఠశాలకు బోవలసినవారందఱు పాఠశాలల కేగినట్లు చూచుటకు కొన్ని పురుషాంతరములు గడవవలసి యుండు నని లిఖించిరి. అమెరికాలో నొక కాననపర్వతము లోకమందలి సర్వజాతులవాడు నినుటకు దగిన స్థానినేయు ఆరేంజిల్ బూరావంటిది తన కమరినయెడల "మిస్టిల్ జదివింపుడు, మిస్టిల్ లందఱిని జదివింపుడు. మిస్టిల్ లలో బ్రతివానిని జదివింపు"డని యూహించి డెడివాడనని చెప్పినాడు. ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తిని గలుగు మేళ్ళను పరికించి నాగరికజేతము లన్నియు ముందంజవేసి తత్ఫలమొంది మోవ మొందుమండగా మనజేతమందు స్వేచ్ఛగా కాలూరు తమంతట తామే బడికిపోవ నిచ్చుగించినను చదువు కొనుటకు తగినన్ని పాఠశాలలు లేవన్నప్పుడు, పెక్కుగ్రామములలో నింతవఱకు విద్యను వసతియే లేనప్పుడు నిర్బంధోచిత విద్య నెలకొల్పు భాగ్యము కనులూర నూచుట కీదేశముల కొన్ని పందల సంవత్సరములు వేచియుండవలసి వచ్చునేమో యని కలంబుకొనుమండగా మంత్రిమంత్రి లీమధ్యనే మంభిభోగమున నుపనయించుచు బ్రతిగ్రామమున నొక్కటియైన పాఠశాల యుండుట తమయాశయ మని దేశీయుల యెల్లంబు లుల్లాసమున బల్లి వింప జల్లిని వాక్య రత్న మును వెల్లిడి చేసినయెడలి. మీ యాశయము సార్వజనీనము. సర్వజనశాస్త్రము. దేశభాషభాగ్యోదయ నూచకము, దేశీయతా వీజము. దేశనాగరికతాకల్పభూజాంతురము. ఆశుభాశయము నెలవేర్చుటకై తగినంత పట్టుదల పట్టువారేకాని జాతివిడుచు స్వభావము మీదికాదని దేశీయులకు గట్టిసమ్మత ముండుటచే దిట్టదిన మెన్నడు వచ్చునో యని దేశమాత తొప్పవాలక యాత్రిముతో కనిపెట్టుకొని "విజయోద్ధ" అని దీసింపుచున్నది.

సంస్కరణములు దొరతనమువారు ప్రసాదించి యొన్నిక పద్ధతి విడిచినయెడల విద్యావ్యక్తత యధికమయిన యీ దినములలో మంత్రివర్గము యాశయము సర్వజనాదరణీయమనియు దుఖ్యాచరణీయమనియు విన్నవించుచున్నాము. ఈ మభాశయము నులుపుగా నెలవేలుటకు ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములకు ప్రజల సహాయము సానుభూతి తోడ్పడవలయును. ప్రస్తుతమందు ప్రజల కిపాతకాలమును దంత తీసిలేదు. ఇప్పుడు పాఠశాల యులే పంచాంగము చదువలేదనియు, పురాణకథనము నేనునేర రనియు, చదివెడివాడున్న ను అర్థముచెప్పవారు లేరనియు ఇంపైన ప్రార్థనాపద్యములయిన రావనియు, తనభాషత్రయునకు పరిగా విడికట్టలేరనియు, గీతలతో ను మట్టిబొమ్మలు నేయుటలో ను, కూర్చుండుట, లేచుట, చేతులుత్రప్పుట మొదలగు చానిలో ను కాలముగడపుచున్న వారనియు ప్రజలు గ్రామములలో జెప్పుకొనుట మేము మనవి చేసుకొన్నందునకు మమ్ము తమింపజేడుచున్నాము. పూర్వము ప్రయత్న తరగతిలో విజయమొంది యుపాధ్యాయత్వముచేసినకాలము వేలు. పన్నులసారమెట్టిప్పుడు క్షీణించుచున్నదో యట్లే ప్రస్తుతమందు విద్యాపట్టుత్వము కూడ క్షీణించుచున్నది. అందులో ముఖ్యముగా మాతృభాషలో నీక్షణత్వము స్పష్టముగా గానించుచున్నది. గ్రామములందలి ప్రజాకాటికి దలకెక్కిని యీవిద్యాప్రజాళిక పాఠశాలలందు నిలిపినచో ప్రజలహృదయముల నాకర్షింప ననువుపడదు. అధికారముచే బలవంతముగా సహాయము పొందినను, అసహాయము వారు తన్నుపూర్వముగా జేసినదానివలె పనిసేయదు. అందుచే నాయాగ్రామములలో నెలువంటివిద్యాప్రజాళిక యున్నచో ప్రజలకు హృదయరంజకముగా నుండునో దలిసికొనుట మిక్కిలి యుపసరము. తత్కార్యార్థమై మండలమున కొక్కొక్క సంఘ మేర్పఱచి, వారలు ప్రజల యభిప్రాయముల దెలిసికొని ప్రజాళిక యేర్పఱచినయెడల బాతకాలల నెలకొల్పుట తలపడదునెడ ప్రజల సహాయము సానుభూతి సులభముగా గ్రహింప ననువేర్చుదును. మాతృభాషలో పట్టుత్వము నానాటికి దగ్గిపోవుట కొత్తగా మేము కనిపెట్టిన యుత్తముకాదు. విద్యార్థికి మాతృభాషలో గొంతప్రదేశము కలిగినయెడలగాని యాంగ్లేయభాష నేర్పవారంభింపరాదని కొండెలు బుద్ధిమంతులు యోచించుచు పట్టపరిక్షాంతమువఱకు మాతృభాషను వదిలరాదని తలంచుచున్నారు. అందుచే మూడవపాఠమువఱకు మాతృభాష నిర్బంధపాఠము లోక జేర్చి యాంగ్లేయ భాష యిష్టమసారపాఠముగా నేర్పఱచినచో, గ్రామములలో మంత్రివర్గము స్థాపింపదలచిన బడులలో పీకలే యుపాధ్యాయులుగా నుండును. కావున బురవాసులను సులభముగా సంత్సృపులకై యుపవచ్చును.

ఇంక బాలికాపాఠశాలలలో గొంత మార్పుత్వంతావశ్యకము. వారివిద్య సాధారణముగా 11 సంవత్సరముల నయస్సుతో

నంతం మొదలు. కావున వారిస్వల్పకాలముందు నేర్పినవిద్య వారు పంపాణింబు లయినప్పుడు గృహపాలనకుఁ దోడ్పడి బహుభంగుల వారి కుపకరించునదిగా నుండవలయును. బాలికాపాఠశాలలో జరుగుచున్న కోలాటము బాలికలకు 2 మాసము లిచ్చునపుడు నేయుంధలలో విశోదముగానుండు నేకాని యిది వారిసంసారమున కెట్లు ప్రయోజనముని ప్రశ్నించుచున్నాడు. వారలకు ప్రత్యేక పాఠప్రజాళిక యేర్పడుట యుపసరము.

బాలికాపాఠశాలలలో నుపయోగించదగిన ప్రత్యేక వాచకపు స్తకము బుండవలయునేగాని బాలర వాచకపు స్తకము లంతగా నుపయోగపడవు. పూర్వము Mac Millan కంపెనీవారిచే బ్రదురింపఁబడిన పాఠపుస్తకములలో మంగలిగంగడు డ్లెరమునే యుపాఠ ముండెను. బాలికలకు గూడ నవియే పాఠపుస్తకములయి యుండుటచే బాలిక లాపాఠమును జరుపుచుండి నచో దల్లిదండ్రులకంతకష్టముగానుండునో వివరించి తెల్పఁబనిలేదు. గోదావరీమండలలో పాఠ్యాంశసభ నా రిటువంటి పుస్తక పాఠములపై తీవ్రమగు నసమ్మతిని తీర్మానింపఁగా నపు డాపాఠము లొలిగింపఁబడెను. ఇట్లప్పుగము సింహము వర్ణింపఁబడిన పాఠములగుల పుస్తకపతనముతో స్వల్పకాలమున విద్య ముగించవలసిన బాలికలకేమి పని నుండును? అందుచే బాలికల విద్యాప్రజాళిక భిన్నముగానుండి వారి చదువు మున్నందు సుసారములో నక్కరకు వచ్చునదిగా నుండునట్లు ప్రజాళిక యేర్పఱచుట జుత్వపరమని మనవి చేయుచున్నాము.

తాలూకా కమిటీలును, గ్రామకమిటీలును విద్యావిషయమున నేర్పడు నని వదంతిగా నున్నది. తాలూకా కమిటీల వలనఁ గావలసినపని జరుగగలదుగాని గ్రామములలో కక్షలు సాధారణముగా బ్రబలియుండును గావున గ్రామకమిటీలవలన నసర్థము రాఁగలదని విన్నవించుచున్నాము. తాలూకా కమిటీలలోను విద్యాప్రజాళిక పాఠపుస్తకము (Curriculum Text Book Committee) నిర్ణయించు సంఘములలో నుపాధ్యాయులప్రాతినిధ్య ముపరమనియు మిక్కిలి యుపయోగకరమనియు మనవిచేయుచున్నాము.

ప్రస్తుతమందుఁ జట్టాములయందు నిర్బంధోచితవిద్య ప్రారంభింతుమనియు నిదివఱకే కొన్ని పట్టణములలో ప్రారంభింపఁబడినయు మంత్రివర్గముల నెలవిచ్చిన వాక్యములు దేశీయుల కర్హముల కమృతధారాపాతమువలె నుండెను.

ఇంకొకమనవి — ఉపాధ్యాయులు పరిశ్రమచేసి తమ విద్యాపట్టుత్వము నృద్ధిచేసికొనుటకుఁ దగినంత ప్రోత్సాహము కలుగుటకై పాఠశాలలలో గాని కలకాలాలలో గాని చదువకక్కరలేకయే ప్రవేశములకు రావచ్చునను నాజ్ఞ మీపరిపాలన కాలములో నేర్పఱపవలయునని బోధకులు ప్రార్థించుచున్నారు. అట్లు పరిశ్రమకు బోధగినవారే పాటుపడుదురు. ఆయాజ్ఞ వలన ప్రభుత్వమువారికి నష్టములేదు. కావున మాప్రార్థన నంగీకరింప జేయుచున్నాము.

కొలది సంవత్సరములనుండి యాంగ్లము మనస్సులలో నాంధ్రరాష్ట్రమునకు బ్రత్యేకముగా విశ్వవిద్యాలయము కావలయునని పుట్టినకొరిక భగవంతుని యనుగ్రహముచేతను మంత్రి పుంకవు లుదారచిత్తముతోను సానుభూతితోను పరిపిత కృషి చేతను కార్యరూపముగాఁ జరిగింది యాంగ్లవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనముదినము దూరముగాలేక చేరువకువచ్చు నూచన లగబడుమండలచే నాధుల యుత్సాహము వెల్లివిరియుచున్నది.

ఆంధ్రదేశ విద్యాచరిత్రకారుఁ డీకాలపు విద్యాచరిత్ర వ్రాయునపుడు ప్రతిగ్రామ పాఠశాలాస్థాపనము నిర్బంధోచిత విద్యానిర్మాణము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయస్థాపకరణము మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణము మొదలగు మహత్కార్యముల నుగ్గడించి మంత్రివర్గము పరిశ్రమమును సువర్ణాక్షరములతో లిఖించునని నమ్ముచున్నాము.

సచివశ్రేణులు తలపెట్టిన యీమహత్కార్యలన్నియు నిర్విఘ్నముగా సంత్సృపికరముగా కాశ్యతక్రికరముగా నిర్వహించునధికార సామర్థ్యములు మీ కొసంగి తోడునీడగా నిలిచి దీర్ఘాయురాభిగృహ సంపత్సృష్టిముల భగవంతుఁడు మీ కొసంగుఁగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

అచంట సూర్యనారాయణరాజు,
ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రాథమిక విద్యాసంఘాధ్యక్షుఁడు.
తెన్నేటి వేంకటకామేశ్వరరావు,
కార్యదర్శి.

మీజీవితమును 1819

భీమా చేయించుకొన గోరికచో

బ్రిటానియా లైక్ ఆన్యూరన్న

కంపెనీ లిమిటెడ్

మిక్కిలి ఆకర్షణీయమైన భీమాపద్ధతులు, సరసమైన రేటు, ధారాళమైన పాలసీపద్ధతులు, సామర్థ్యమైన నిర్వాహకము, ఆలశ్యములేకుండా సొమ్మును (క్లెయిమ్సు) చెల్లించుట మున్నగు సౌకర్యములు గలవు.

వివరములుగల నోటీసులు, ప్రాప్తికృతము కావలసినవారు వ్రాసిన పంపబడును.

చీఫ్ ఏజెంట్:— జి. ఏ. ఎన్. రావు, బి. కామ్.
20, కచ్చారీశ్రేయ అగ్రహారం మన్షన్.
అయ్యశ్రేయశ్రీ, అష్టవధాని 1676
కందుకూరి వేంకటసుబ్బరావు యం. డి. యె. గారి

భీమావ్యతము

ఒక టేమాత్ర! 1 గంట కేగుణము!!
ఈ యావధము శుక్రభాతు బలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొక మూత్ర దీసికొనిన ఎంతబలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసుఖము నీయఁగలదు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మూత్రములోఁగలిసి గాని మూత్రమునకు ముండు వెనుకలఁగాని నిద్రలోఁగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసకులు, సరముల బలము తగ్గినవారు ఈ మాత్రలనే వైకి పూతగాఁగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి కేక్తివంటులు కాఁగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యావధము, మీయుత్తరములు రహస్యముగా సంపాదించును. 20 మాత్రల సీసారు 2-0-0

అమృతాశ్రమము, నెం 1. ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీ సకలకర్తార్థదీపిక-(వచనము)

గ్రంథకర్త:— శ్రీ కాశీనాథుని గుబ్రహ్మణ్యం అయ్యవారుగారు, గవర్నరువేట, బెజవాడ.

ఈగ్రంథము తత్త్వవిషయమును సంగ్రహముగ బోధింపును. ఇందు శ్రుతిస్మృతులనుండియు నితరసంప్రదానాధికారవేదాంతగ్రంథములనుండియు ప్రమాణము లచ్చటచ్చటగలవు. శ్రేలి సులభము. ౧౮ అధ్యాయములు. ఇందలివిషయములు —

1. సూక్ష్మియ పదార్థము, 2. సుబుత్తణములు, 3. నిర్గుణపరబ్రహ్మము, 4. ప్రణవము, 5. సుఖానందరూపనిర్ణయము, 6. త్రిమూర్తులయొక్క యుత్పత్తి, 7. గుణత్రయ వివరము, 8. పంచభూతోత్పత్తి, 9. జీవుని గమనాగమనములు, 10. అన్నస్వరూపము, 11. చక్రవిషయము, 12. అజపాగాయత్రీ, 13. చక్రాంతర్గత విషయములు, 14. పంచకోశ వివరము, 15. పిండోత్పత్త్యాది ప్రకరణము, 16. వైరాగ్యప్రకరణము, 17. పంచీకరణము, 18. చతుర్వింశతి తత్త్వవివరము, 19. సృష్ట్యాది విషయవివరము, 20. నిత్యకర్మానుష్ఠానవిధులు, 21. భస. స్నాన, భస్మస్థూతన, భస్మధారణాదివిధి, 22. రుద్రాక్షధారణవిధి, 23. వడక్షరీ మంత్రోద్ధారణము, 24. శివార్చనక్రమము, 25. భస్మధారణావశ్యకత, 26. భక్తి, 27. జీవేశ్వరవిషయము-జీవుడు, 28. ఆత్మస్వరూపము, 29. ముక్తి, 30. మహావాక్యములు, 31. ప్రభుగింగళీలత తత్త్వబోధ, 32. సర్వమతైకమత్యము, 33. శివుడు తానునుడు కాదు, 34. ఈశ్వరుడు సర్వకర్మాధిపతి, 35. " నారాయణమండలాంతర్గతి, 36. గాయత్రీ, 37. భగవచ్చబ్ధిరూపణము, 38. చాతుర్వర్ణ్యజైనారాధనక్రమము, 39. శివశిర్షప్రసాదగ్రహణము, 40. జయాది ఛోమవిషయము, 41. ఉపసంహారము

మఱియు నిందు తెలుగున విశ్వేశ్వరతారావతి సంస్కృతమున శివమానసిక స్నానస్తోత్రము, శ్రీరామోక్తశిఖరజంగస్తోత్రము శ్రీకనకదుర్గాష్టకము గలవు. దీనిమేర రు ౧-౦-౦. గ్రంథకర్తగారియొద్దను, బెజవాడ వాణిమూద్రాక్షరశాలాంధ్రపండితులు శ్రీ కాశీనాథుని చినవీరభద్రయ్యఅయ్య వారువారియొద్దను ప్రతులు క్రయమునకు దొరకును 1888

అశ్వశాస్త్రజ్ఞుడు

ఇనాం!

నగలక్యాటలాగు

ఇనాం!!

సవరంబంగారుకు, సీమ వెండికి, మంచి పనితనమునకు, శ్రేష్ఠమైన మణులకు పూచీ యివ్వబడును

APPLY TO:—

KESHAVJEE DEVACHAND,

Manufacturing Jewellers, Gold and Silversmiths & Precious stone merchants,

1/233, China Bazar Road, Madras.

1951

కొలదివ్రతులు మాత్రమే యున్నవి, త్వరపడుడు?

ఈసాము గాంధీ వూజానిధికి చేరును

మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

1890

(తెలుగున వ్రాయబడినది)

ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది. ప్రతి యొక్కరివద్ద ఒకకాపి వుండితీరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట మంచిది. ప్రతి 1 కి రూ 0-8-0, 12 కి రూ 4-8-0, 25 కి రూ 7-13-0. ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. 0-11-0 అణాలు స్టాంపులు వంపిన ఒకకాపి రిజిస్టర్డ్ పోస్టుములముగా పంపబడును. కావలసినవారు, మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు అని వ్రావయలెను.

మ లే రి యా, ఇ త ర జ్వ ర ము ల కు

1591

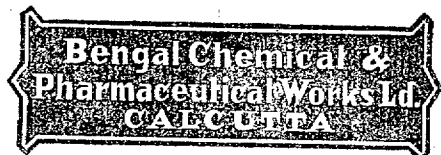
వై రె క్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినదమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్క తనిబోగలే ఈ యోగ్యతాపత్రక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వై రె క్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది.

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారముల వ్రాసిన పంపబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-18-0 ని. పి. చార్జీతో సహా రూ 1-2-0.

లోకమయవీరకస్తూరిమాత్రం

విజౌపన

మహాభాగా, 25 సెల్లలనుండి నేను లోకనేన చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సెల్ల రము లక్షలకొలది కుటుంబముల నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీన్, మలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. పాధారణముగా వైద్యులందఱు నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమయవీర కస్తూరిమాత్రం) చంటిపిల్లలు, భాలింతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తతలములూ నకలజ్వరములు, మాందము, శీతవాతము, ప్రకల్మకాశ్మ, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపుచొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకోసము, పల్లవోష్పి, నడుమనోష్పి, ఇన్ ఫ్లుఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతర వ్యాధులకు అనుపానప్రతికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణవునును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రకలు వేనకుపేలు గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

594

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్లు వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ 1-8-0 12 బుడ్లు రూ 2-18-0. 25 బుడ్లు రూ 5-3-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేద వైద్యపాళ్ళిపు వెంకటాచల సంజితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఉత్సాహముకంటె మించినది లేదు

మీ జీవితకాలమునందు గలుగు కష్టముల నన్నిటిని కొంచమైనను భయములేక జయించుటకు మీకు సదా కావలసిన ఆయుధము ఉత్సాహమే.

అయితే

219

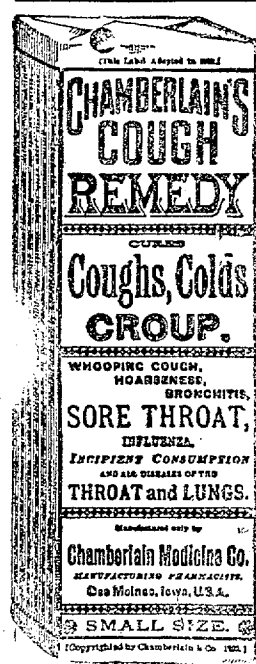
మనోదృఢ్యమున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు

ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలను

వాడుక. మెదడు సంబంధమైన వ్యాధులు, అశీర్ణము, మలబద్ధము మొదలగువాటిని పార్లద్రోలి అద్భుతమైన గుణమును గలిగించును. 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0 ఇతర వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము,

26, బ్రాడ్యే, మద్రాసు

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా

యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, రొమ్మువడి నెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి కటా వంశ లై పోవును, అన్నిజాగా లో విక్రయించ జగాల చున్నది. (33-3) 183

రత్నపురుష లేహ్యం

శుక్లవర్ణమును పోగొట్టి బలము గలుగజేయు అద్భుత లేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవర్ణమైనను పారదోలు నని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈలేహ్యమువల్ల మేహమునల్ల వచ్చినదగ్గు. మూత్రగోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బీ రూ 3-4-0 లు.

(మహాద్రాక్షాది చూర్ణము)కుసమమొదలగుశ్రీల సమస్త రోగములను పోగొట్టి సంతానము కలుగజేయును. నెల రోజుల మందు రూ 4 లు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల. (రాయవరం) గోదావరిజిల్లా